

מש/8

פרופיל המועצה כפי שמופיע  
באתר מועצת הצמחים מיום  
10.07.2017



**תרומתה של מועצת הצמחים**

**לחקלאות ישראל**

**פרופיל פעילותה**

**1. רקע**

מועצת הצמחים הינה הגוף הציבורי – מקצועי הגדול ביותר בהתייחס להיקף החקלאות שבאחריותו. המועצה פועלת על פי חוק, במסגרתו שולבו בשנת 2004 ענפי הירקות, הפירות וההדרים תחת קורת גג אחת, לאחר שפעלו עשרות שנים במסגרות חוקיות נפרדות. בשנת 2009 צורף גם ענף זיתני השמן למועצת הצמחים. לפיכך פעילותה של המועצה לקידום ופיתוח ענפים אלה נוגעת לקרוב ל-1.5 מליון דונם, לכ-11,000 חקלאים ולכ-14 מילארד ש"ח תוצר.

זהו הקף מרשים המבטא מעל 50% מהתוצר החקלאי של ישראל וכ-75% מהשטח החקלאי המעובד.

**2. פעילות המועצה**

**1. פעילותה מתרכזת רק בנושאים שהחקלאי לבדו אינו יכול לבצע !**

- 2. תוכנית העבודה נקבעת ע"י חקלאים שנבחרו בבחירות בכל ענף, הם מחליטים מידי שנה על הצרכים, סדרי העדיפויות והתקציב הנגזר מכך.
- 3. מאז איחוד המועצות לגוף אחד, המועצה פועלת ביעילות רבה וההיטלים השנתיים שמשלמים המגדלים נחתכו לחצי ולשליש !!! תוך ביצוע מרבית המשימות כבעבר.

**4. על פי תקציב המועצה, ההיטל הוא כ-2-1 אג' בלבד לק"ג!**

החוק מנחה את המועצה לפתח ולקדם את הענפים החקלאים, בכל אותם נושאים תשתיתיים – ציבוריים שהם מעבר לפעילותו הישירה של החקלאי במשקו. מוקדי הפעילות העיקריים של המועצה מתבטאים בחתפלות התקציב השנתי שחינו מעל-75 מלש"ח כדלקמן:

א. הדברה מרוכזת של מזיקי הסגר	23 מלש"ח	31%
ב. ביטוח נזקי טבע עבור החקלאים	16 מלש"ח	21%
ג. מחקר ופיתוח, הדרכה ופעולות מקצועיות	18 מלש"ח	24%
ד. קידום מכירות, פיתוח שווקים ומידע	4 מלש"ח	5%

אלה פעולות מרוכזות שמבצעת ומממנת המועצה מכספי המגדלים, כשירותים ישירים עבורם המהוות מעל-80% מהתקציב.





**3. הפעילות המקצועית**

**א. הדברה נגד מזיקים**

מקומה האקלימי של ישראל מחייב מאבק מתמשך במזיקים רבים שמסכנים את המוצרים, הן לשוק המקומי ובעיקר ליצוא. המועצה היא הכתובת הבלעדית, אותה מפעיל משרד החקלאות למשימה זו, בתחומי ענף החדדים בעיקר. המועצה מנהלת מכרזים הן על חומרי ההדברה והן על קבלני הביצוע:

חברות הריסוס האווירי והקרקעי, זאת לצד צוות עובדי המקצוע שלה בתחום המחקר, הניטור והנחיות ביצוע ההדברה.

**ב. ביטוח נזקי טבע**

תחום קריטי גם כן לענפי הצומח. היקפי הפרמיות השנתיות מגיעות לעשרות מיליוני ₪ בשנה. הנזקים והפיצויים בחיקפים דומים ולא אחת אף יותר. המועצה היא הגוף הציבורי היתיד שמייצג את אלפי החקלאים מול חברת ביטוח ממשלתית אחת, "קרן נזקי טבע" תוך סיוע מומחים חיצונים לביטוח ייחודי זה.

**ג. מתקר ופיתוח הדרכה, פרויקטים**

מידי שנה מממנת המועצה על ענפיה השונים מאות מחקרים בעשרות גופי מחקר. זאת לאחר דיונים מפורטים ע"י צוותים של המגדלים, החוקרים והמדריכים, בהם נקבעים הצרכים, היעדים, סדרי העדיפויות והתקציבים. לאחר מכן משימתנו לעקוב אחר ביצוע המחקר, הפצתו ויישומו עם המדריכים. זוהי פעולה מקצועית קריטית לקיומם ועתידם של מוצרי הצומח שבאחריותנו. לצד זאת גם מפעילה המועצה מדריכים רבים, כמקור חוץ, כתגבור למשרד החקלאות בענפים ובאזורים החסרים זאת.

**ד. קדום מכירות ופיתוח שווקים**

למותד לציין שענפי הצומח מפתחים ומשווקים מגוון עצום של מוצרים לשוק המקומי וליצוא. לענפים שבאחריות המועצות דרושים חדשנות וגוון קבועים, בכל הקשור לטעם המוצרים עונת השיווק וכו'. מציאות זו מחייבת פעילויות נרחבות של קדום מכירות ופיתוח שווקים בהם מטפלת המועצה תוך הפעלת בעלי מקצוע חיצוניים, יועצים ומשרדי יח"צ ופרסום. לצד זאת, באופן תריג, נתח משמעותי מהיצור מיועד ליצוא ולכן אף ליעד חשוב זה פועלת המועצה באותן דרכים להרחבת היצוא, (יעוץ, מכרזים, מימון וכו').





### ה. מידע, שיווק וניהול שוק

משימה חשובה מאוד וקשה לביצוע עוד יותר...! מדובר במוצרים מתכלים רובם עם חיי מדף של ימים ספורים בלבד מחד, ומערכת שיווק מאוד ריכוזית ותובענית לצד אלפי יצרנים קטנים שכמעט בלתי אפשרי לארגנם מאידך. כל זאת למרות שהחוק מסמיך אותנו ומתיר לנו לנקוט בצעדים של ניהול שוק ותאום כמויות ומחירים. בנסיבות אלה המועצה פועלת ויוצרת תשתית של איסוף נתונים שבועיים ע"י בעלי מקצוע, ניתוחם והפצתם לחקלאים ולמשווקים, מקיימת מפגשים שוטפים ועונתיים לגיבוש מהלכים משותפים ע"י המגדלים ופועלת במסגרת השולחנות לגיוס קרנות משותפות להסטת פרי ליצוא (שקד וכ"ו). נושא יחסי חקלאי, סיטונאי, רשתות השיווק ועלויות השירותים סבוך ומורכב עם ניגוד אינטרסים מובנים. עם זאת המועצה מחווה בסיס ציבורי לגיבוש עמדות באותם נושאים בהם לחקלאים יש שילוב אינטרסים. זה מאפשר לפחות בחלק מהמקרים למנוע כשלי שוק והתמוטטות מחירים.

### ו. בקרת איכות, סטנדרטים ובוסר

במהלך השנה חקלאי ישראל מייצרים עשרות רבות של מינים וסוגי פירות. תחילת הקטיף של כל זן ומין באזור זה או אחר, הוא זמן מועד לפרוענות! החקלאי חש שאם יקדים לקטוף יזכה למחיר עדיף ולעיתים התנהלות זו גורמת לקטיף בוסר, לנזק שפוגע במוניטין של הפרי ובביקוש שלאחר מכן! צוות המועצה מבקר במשקים, ובשווקים לצמצום הנזקים, בודק את הפרי, מונע קטיף מוקדם מידי ולעיתים מפנה מהשוק תוצרת לא ראויה. במקביל לזאת מכין הצוות מידע בכתב למגדלים בשיתוף עם השירותים להגנת הצומח.

לא ניתן להגזים בחשיבות פעילות זו, גם על רקע מאפייני השוק הריכוזי שבדרך כלל רווי בהרבה פירות במהלך העונה.

### מנהלה

צוות העובדים של 4 הענפים המקצועיים ויחידות השירות מונה כ-50 איש ולצידם מפעילת המועצה מכון מקצועי של כ-12 מומחים בתחום הגנת הצומח, הן לטיפול מסורתי שוטף במזיקים והן לפיתוח שיטות הדברה חדשניות מתקדמות ו"ירוקות".

### 4. האחריות הציבורית

א. על פי לשון החוק, למועצה מוסדות האחראים לפעילותה ובראשם יושב הראש המתמנה ע"י שר החקלאות וסגן יו"ר המתמנה ע"י שר הכלכלה.



2. החוק קובע את הרכב המוסדות (מליאה, ועד הפועל, ועדות ענפיות) ועל פיו בכולם צריך להיות רוב לנציגי המגדלים הנבחרים בבחירות ארציות. לצד נציגי החקלאים, מכהנים במוסדות המועצה גם נציגי משרדי ממשלה, נציגי מערכות השיווק ונציגי צרכנים.
- ג. ראוי לציין שתרכב זה נגזר מתעובדה שכסמי החיטלים הנגבים מהמגדלים על פי החוק הם המקור התקציבי של המועצה.
- ד. לצד סמכות השר למנות יושב ראש, הוא גם מאשר את התקציב השנתי של המועצה בשיתוף עם שר האוצר.

## 5. ישראל מול העולם

1. אנו גאים לציין שחקלאינו הם מהטובים והיעילים בעולם, מתפקדים בתנאים קשים וממלאים משימות לאומיות.
2. פרט לנוי זילנד ואוסטרליה בכל מדינות העולם המתקדמות אין תחרות חופשית ביצור מוצרי חקלאות ומזון. אין גם כללי שוק רגילים כמו בתעשייה והשירותים. ההיפך יש מעורבות תקציבית כבדה של המדינה.
3. החקלאים במדינות אלה (מדינות OECD) מקבלים זה עשרות שנים תמיכות רבות ומגוונות הגבוהות משמעותית (לעיתים פי 3-12) מהסיוע שניתן לחקלאי ישראל.

בתנאים אלה, למועצת הצמחים יש משימות מקצועיות וציבוריות שעליה למלא במימון כספי המגדלים, בכדי לקיים ולשמר את רמתה הגבוהה של החקלאות. יתר על כן מיקומם של ישובים רבים, מושבים, מושבות וקיבוצים נקבעו כדי למלא שליחות לאומית ולא דווקא במקום האופטימלי ליצור חקלאי!...! – לעיתים זו נחיתות כלכלית ורצינית!!

משמעות עובדות אלה "פשוטה מאוד..." - מול מדינות עם סיוע תקציבי ממשלתי מסיבי לחקלאיה, אנו נאלצים להעזר בחיטלים שמשלמים החקלאים (לצד תקציבי משרד החקלאות והחגנה המיכסית). מעל 70% מתקציב מועצת הצמחים מיועד ל-3 פעילויות תשתית חיוניות: מחקר ופיתוח, הדברה מרוכזת וביטוח נזקי טבע. אלה נושאים קריטיים שתקציב המדינה אינו נותן להם מענה הולם ולכן היטלי מועצת הצמחים משלימים אותם.



**6. סיכום**

**א. תפקידה של המועצה להבטיח קיום מגזר חקלאי יעיל ותחרותי, תוך פיתוח וקידום הענפים שבתחומה. לשם כך פועלת במסגרתה באורח שוטף עשרות ועדות מייעצות לנושאים שונים, (המונות מאות) חקלאים (שתורמים מזמנם ונסיונם ללא תמורה), מדריכים, יועצים, חוקרים ומומחים אחרים (לצד עובדי המועצה), הקובעים את המשימות המקצועיות השנתית והיקפי ההיטלים למימון.**

**ב. בשונה מענפים אחרים בחקלאות, מועצת הצמחים אינה מפעילה רגולציה כל שהיא, חפה מכל התערבות בנעשה במשקי החקלאים, ואין באף אחד מענפי החקלאות שבאחריותה הגבלה או כפייה לגבי החקלאי ותנאי השוק דוגמאת: מכסות יצור, רישוי, התערבות במחירים וכ'.**

**כפי שנאמר לעיל, כל פעילות המועצה נוגעת לתחומים המקצועיים לקידום הענפים והגידולים, גיונם, איכותם, יעול היצור, אסוס, שיווק, הורדת עלויות, הרחבת הביקוש בארץ ובחו"ל והכל לתועלת הצרכן והחקלאי כאחת.**

**לא ניתן לבצע משימות אלה, לשמירת רמתה של החקלאות וקידומה, ע"י "תרומות והתנדבות וולונטרית של חקלאים". וודאי כשמדובר בתוכניות רב שנתיות, מתקצבות למפרע, הן במחקרים והן בפיתוח שווקים, אקלום וטיפוח זנים ומוצרים חדשים.**

**ראוי להדגיש שההחלטות מתקבלות ע"י נציגי המגדלים שנבחרו בבחירות - הם שמחליטים על כל אגורה שמיועדת לנושאים הנ"ל. - הם לב קבלת ההחלטות של המועצה. כולם נציגי מגדלים מהאזורים השונים - כל אזור על פי משקלו ביצור אותו מין פרי.**

**יתכן שיש הרבה גופים והתאגדויות של חקלאים, אבל...**

**אין אחד שמהווה אכסניה ציבורית בה עוסקים החקלאים עצמם בגורלם המקצועי!! המועצה היא הגורם היחיד, המוסמך והנכון לכך.**

**פעילות זו היא תנאי להמשך קיומה של חקלאות ישראל- כמותקדמת בעולם.**

צבי אלון



מש/9

דו"ח ועדת שאלתיאלי מיום

23.11.2006

דו"ח הועדה לבחינת מעמדה ותפקידיה של מועצת הצמחים הוגש היום 23/11/06 לשר  
החקלאות והצג על ידו לפני נציגי החקלאים.

דו"ח הועדה המלא מוצג באתר זה לידיעת הציבור.

שר החקלאות מבקש מציבור החקלאים ומארגוני החקלאים, להביע את עמדתם ביחס לדו"ח  
זאת לא יאוחר מיום ד' 29/11/06.

לאחר שילמדו ההערות שיוגשו ביחס לדו"ח הועדה, יקבע שר החקלאות את עמדתו ויפעל  
ליישום ההמלצות בהקדם.

אנא הפנו את הערותיכם ותגובותיכם למייל : [ALIZAA@MOAG.GOV.IL](mailto:ALIZAA@MOAG.GOV.IL)

או לפקס: 03 - 9485871

פניות בע"פ לא יענו.





משרד החקלאות ופיתוח הכפר

**הועדה לבחינת המועצה לייצור  
צמחים ושיווקם:  
פעולות, תפקידים, סמכויות ומבנה**

מוגש לשר החקלאות ופיתוח הכפר

נובמבר – 2006

## פרק 1: מבוא

- 1.1 בסמוך לאחר שהוקמה הממשלה ולאחר ששר החקלאות שלום שמחון נכנס לתפקידו, בחודש מאי 2006, נערמו על שולחנו תלונות קשות של מגדלים מכל המגזרים והענפים באשר לתפקוד המועצה לייצור צמחים ושיווקם (להלן – מועצת הצמחים) והתוחלת בקיומה. לא ניתן היה עוד להתעלם משוועת המגדלים שנצטרפה לתמונה המצטיירת בדבר חוסר יעילותה של המועצה.
- 1.2 בקרב ציבור החקלאים וארגוניהם עלו טענות קשות לפיהן נוצר נתק הולך וגובר בין המגדלים לבין המועצה. המגדלים שנהנו מאוטונומיה רחבה במסגרת המועצות המקורות חששו ל אוטונומיה זו נשללה מהם הן כתוצאה מהדחת נציגי ארגוניהם והן כתוצאה משליטת הסמכויות של המועצה והעברתן לשר החקלאות מעט האוטונומיה שנתנה בפועל התיכנה בניהול ועדות הענפיות במסגרת המועצה אולם, שינויים אדמיניסטרטיביים שנעשו בתקופת כהונתה של המנהלה הזמנית חיסלו גם את האוטונומיה המצומצמת שנתנה לה מגדלים חשו אפוא כי אין להם כל פתחון פה בניהול ענייניהם הממומרים מפספם. לכן נוספה התחושה הקשה כי עניני המועצה מתנהלים בחוסר יעילות וגורמים לניקים קשים לציבור המגדלים.
- 1.3 מעת איחוד מועצות הייצור וכינונה של המנהלה הזמנית המאוחדת, לא התקיימה המועצה כל חקיקת משנה. ביום 17.7.2006, מקץ כשלוש שנים לאחר כניסת חוק מועצת הצמחים (ייצור ושיווק), תשל"ג-1973 (להלן – חוק מועצת הצמחים או החוק) לתוקפו, פג תוקפם של כללי המועצות הקודמות לרבות כללי ההיטלים. כך נותרה המועצה ללא כלים לביצוע תפקידיה.
- המצב חייב לכאורה קיום בחירות מהירות למוסדות המועצה והתקנה דחופה של חקיקת משנה חדשה לרבות כללי היטלים. אולם, ביצועם של כל אלה, אף אילו היה מתאפשר, עתיד היה לקבע ולהנציח את תפקודה הלקוי של המועצה וחוסר יעילותה. נתברר כי אין מנוס מעריכת בדיקה מעמיקה של מבנה המועצה, תפקידיה וסמכויותיה ובחינת הצורך בעריכת רפורמה מרחיקת לכת בכל הקשור לאלה.
- 1.4 בהתאם לזאת, קיבלה הממשלה, ביוזמת שר החקלאות, החלטה בדבר הצורך בתיקון חוק מועצת הצמחים, בין היתר, על מנת שתקופת כהונתה של המנהלה הזמנית עד למינוי המוסדות הקבועים של המועצה תוארך עד ליום 1.1.2008 לכל המאוחר. הוגשה לכנסת הצעת חוק ממשלתית שעברה כבר קריאה ראשונה. בדברי ההסבר להצעת החוק נאמרו, בין היתר, הדברים הבאים:
- "ביום 3 באפריל 2006 פורסמו, מכח סעיף 4 לחוק, תקנות מועצת הצמחים (ייצור ושיווק) (דרכי מינוי חברי המועצה וחברי ועדות ענפיות), התשס"ו – 2006 (להלן – התקנות), הקובעות הליך ארוך ומורכב לקיום הבחירות למועצה. לפי התקנות, בחירות ראשונות לחברי המועצה ולחברי הועדות הענפיות יתקיימו לא יאוחר מיום 31 באוקטובר 2006.
- מאז כניסתו לתוקף של תיקון התשס"ג, עלו תהיות רבות באשר לנחיצות קיומה של המועצה ויעודה על רקע האופי והמבנה החדש שלה. תיקון תשס"ג צמצם במידה ניכרת את האוטונומיה הרחבה שהיתה למגדלים בניהול והסדרת ענפי החקלאות השונים שכן הוא העביר לשרים את רוב

סמכויות הרגולציה שהיו נתונות בידיהם, בעוד שלמגדלים עצמם נותרה אך סמכות המלצה בלבד, בשיבתם במסגרת הוועדות הענפיות או המועצה. כמו כן, התיקון לא מסדיר באופן חד וברור את מערך היחסים והסמכויות בין המועצה לוועדות הענפיות. בשל קשיים אלו ואחרים הנוגעים ליישום הרפורמה של תיקון תשס"ג וכן בעקבות פניות חוזרות ונשנות של נציגי המגדלים מכל הענפים המרכיבים את המועצה, מעוניין שר החקלאות ופיתוח הכפר לבחון באופן מעמיק, בשיתוף המועצה ונציגי המגדלים, שאלות בסיסיות הנוגעות למועצת הצמחים.

בחינה כאמור דורשת פרק זמן מסוים ולפיכך מוצע לדחות את מועד הבחירות של החברים הראשונים במועצה מעבר למועדים הקבועים לפי החוק. זאת כדי שאם המסקנה תהיה שיש לשמת את מבנה המועצה או אולי בכלל לפרקה, ניתן יהיה מבעוד מועד לחסוך תהליך ארוך, יקר ואולי מיותר אשר תוצאותיו יקבעו את המבנה הקיים כיום בחוק ויקשו על ביצוע השינויים המתוכננים...".

1.5 במקביל, הנחה שר החקלאות את המנהלת הכללית של המשרד גב' יעל שאלתיאלי לקיים בחינה ראשונית של המצב הקיים במועצה ועבודת המטה הנדרשת לצורך בחינה והיערכות לתהליכי רה ארגון. תוצאות הבדיקה של המנהלת הכללית לימדו כי יש צורך בבחינה מעמיקה של תפקודה של המועצה, תפקידיה, נחיצותם והתאמת ההיטלים, המבנה הארגוני וקשרי הגומלין שלה עם משרד החקלאות וגופי החקלאות הנוגעים לעניין לביצוע תפקידים אלה.

1.6 בעקבות הבחינה הראשונית כאמור הורה שר החקלאות, ביום 1.8.2006, על הקמת ועדה בראשות המנהלת הכללית של המשרד ובהשתתפות נציגי משרד החקלאות במנהלה הזמנית: ה"ה ד"ר מ. כהן (קדמון), צבי אלון ושמחה יודוביץ', גב' חנה פרנקל היועצת המשפטית למשרד החקלאות, נציג האוצר מר אסף מאיר (ואח"כ מחליפו – הרן לביאות), ובהשתתפות מר שלום בלייר, מנכ"ל יקבי רמת הגולן (לשעבר מנכ"ל מועצת הפירות) כנציג ציבור (ראה הנספח לענין כתב המימון לועדה).

יוער כי המנדט של הועדה הוארך עקב התמשכות דיוניה כפועל יוצא מהיקף המשא הנבדק.

הועדה פנתה לכל הגורמים הרלוונטיים, ואף פרסמה הודעה מתאימה בעיתונות, על מנת שכל המעוניין להשמיע עמדתו יביא עצומותיו בפניה. הועדה קיימה 8 ישיבות פתוחות. הביעו את עמדתם בפני הועדה, בכתב או בעל פה, למעלה מ-100 דוברים ונציגים רבים מענף החקלאות בכללותו, החל מנציגי המועצה ובהם מנהל המועצה, נציגי העובדים, חברי המנהלה הזמנית ועובדים מקצועיים, ארגוני מגדלים, נציגי התנועות הקיבוציות וארגוני המושבים, נציגי היצואנים, הסיטונאים, המשווקים והצרכנים, יועצי ביטוח, נציגי הוועדות החקלאיות במועצות האזוריות וגורמים מקצועיים במשרד החקלאות. כמו כן, נשמעו חקלאים שביקשו להביע עמדתם בעל פה בפני הועדה בדבר פעילות המועצה ותרומתה להם, כגון גופים ואנשים נוספים לפי הזמנתה של הועדה אשר ראתה חשיבות בשמיעת עמדתם בנושא. יצוין, שבנוסף הועדה קיבלה עשרות רבות של מכתבים ופניות בכתב (ראה הנספח לענין רשימת המוזמנים).

הועדה אספה את הנתונים הרלוונטיים ובהם דו"חותיה הכספיים של המועצה, הפרוטוקולים של המנהלה הזמנית המאוחדת, דו"חות ונתונים מקצועיים של הענפים השונים, סטטיסטיקות ונתונים השוואתיים ביחס לתקופות שונות.

על בסיס הממצאים שהועלו וניתוח הנתונים והעמדות השונות ששמעה הוועדה  
בישיבות הפתוחות, קיימה הוועדה מספר דיונים וגיבשה את המלצותיה כפי  
שיפורטו בדו"ח זה.

## פרק 2: תפקידן של מועצות הייצור והרקע לאיחוד

2.1 עניינו של דין וחשבון זה הוא בבחינת המצוי והרצוי ביחס למועצת הצמחים שהוקמה על פי חוק מועצת הצמחים כפי שנחקק במסגרת פרק י"א "החקלאות" בחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להגשמת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), התשס"ג - 2003 (להלן - תיקון התשס"ג).

נציג להלן את הרקע, את הסיבות ואת השתלשלות הדברים שהובילה להקמת ועדה זו ולצורך בבחינה שתערוך, במסקנותיה ובהמלצותיה.

2.2 **מועצות ייצור סטטוטוריות קיימות בארץ מאז שנת 1940. המועצות הוקמו בתהליך אבולוציוני, כפי שהתרחש הדבר במדינות המפותחות הדמוקרטיות. המועצות הוקמו בזדמה משותפת לחקלאים ולממשלה ומתוך הסכמת החברות החקלאיות באופן עקרוני ניתן לתאר את התהליך כך: תחילה התארגנו החקלאים באופן וולונטרי על בסיס ענפי-לאחר מכן התארגנו כל ענפי-במסגרת חברה פרטית שהיו בה גם נציגים של הממשלה ולפעמים גם נציגים של סקטורים משיקים. חברות אלה פעלו על בסיס וולונטרי אך נמסרו להן סמכויות מוגבלות על פי צווים מפנה חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים (תשל"ז - 1957). לצורך הסדרת עניינים ספציפיים הקשורים בתכנון הייצור לבסוף, עד הגיע הענף לחיקוף נכבד מספקן, הוקמה מועצה סטטוטורית שבאה במקומה של החברה הפרטית. כל רכושה ונכסיה של החברה הפרטית עברו לידי המועצה.**

באופן זה, אורגנו מרבית ענפי החקלאות במסגרת מועצות סטטוטוריות בשנת 1940 הוקמה מועצת ההדרים לפי פקודת הפיקוח על פרי הדר, 1940; בשנת 1959 הוקמה מועצת אגוזי אדמה לפי חוק המועצה לייצור ולשיווק של אגוזי אדמה, התשי"ט - 1959; בשנת 1959 הוקמה מועצת הירקות לפי חוק המועצה לייצור ולשיווק של ירקות, התשי"ט - 1959; בשנת 1963 הוקמה מועצת הלול לפי חוק המועצה לענף הלול (ייצור ושיווק), התשכ"ג - 1963; בשנת 1973 הוקמה מועצת הפירות לפי חוק מועצת הפירות (ייצור ושיווק), התשל"ג - 1973; בשנת 1976 הוקמה מועצת הפרחים לפי חוק המועצה לצמחי נוי (ייצוא ושיווק), התשל"ז - 1976; בשנת 1976 הוקמה מועצת הזיתים לפי צו מועצת הפירות (ייצור ושיווק) (הקמת מועצת הזיתים), התשל"ז - 1976.

רק שלושה ענפים - חלב, ענבי יין, דבש - נותרו בשלב האמצעי של התהליך דהיינו, מאורגנים בחברה פרטית בה יש נציגות לממשלה ולסקטורים המשיקים יצוין כי בתקופתה של כל החברות הללו נקבע במפורש, כי הן תתקיימנה עד להקמת מועצה סטטוטורית שתבוא במקומן.

2.3 המועצות הוקמו על רקע המאפיינים המיוחדים לייצור ולשיווק החקלאי ולצורך התאמת התשתית החקלאית לצרכי חקלאות מודרנית. ההסדרים נקבעו בהשראת ההסדרים הנהוגים במדינות המערביות המפותחות תוך התאמתם לתנאי הארץ. נעמוד להלן על מאפיינים אלה.

2.4 תחילה יש להתייחס לחקלאות באופן כללי. החקלאות נבדלת מכל המגזרים היצרניים האחרים בשל נתונה הטבעיים ומחמת פיצול הייצור בין יצרנים רבים.

הייצור החקלאי נתון בקשיים מפאת אופיו הביולוגי הטבעי. הוא חשוף לפגעי האקלים, למחלות ולמזיקים. בנוסף, התנועה החקלאית נתונה לכשלים ולתנודות חריפות. פעמים שנוצרים עודפים ופעמים שיבול של עונה שלמה יורד לטמיון.

גם השיווק החקלאי נתון בקשיים גדולים. החקלאים נמצאים בין הפטוש לסדון, בין הפיקוח התשלומות החקלאיות לבין גרמי השיווק. החקלאות נתונה במצב של העדר שיווי משקל בשל העדר סימטריות של השוק בין החקלאות לבין שאר הגורמים בשוק.

לכך יש להוסיף ולהדגיש את אופיו של המוצר החקלאי. הטרי אשר קשה לאכסנו והוא מתכלה במהירות (לפי מחקרים שונים 40% מהיבול הנאסף אינם מגיעים לצלחתו של הצרכן), סוגיות בלתי צפויה ביבולים, גידול מתמיד בשיעור הפריון וכן הידרה במחירים הגורמת להקטנת ההכנסה הנקייה ליצרן וליצאות מגדלים מהמערכת. מגבלות חמורות של גורמי ייצור - קרקע, מים ועובדים וכן התלות בחם ועוד.

לענין זה יפים הדברים שאמר חבר כנסת גד יעקבי במליאת הכנסת טרם הקריאה הראשונה של חוק מועצת הפירות:

"אני רוצה להעיר הערות כלליות אחדות על מעמדה של החקלאות, להבדיל מסקטורים אחרים, באשר ליכולתה להתמודד עם תנאי השוק במצבים משתנים. החקלאות, לפי טבעה מוכרת בשוק של קונים וקונה בשוק של מוכרים. מצב זה, שקיים עדיין בארצות בלתי מפותחות בלבד, נובע ממבנה החקלאות וממבנהו של המשק שמחוץ לחקלאות, במיוחד של התעשייה המודרנית.

פיצולו של הייצור החקלאי בין מספר רב של יצרנים, האופי הביולוגי שלו, השיפור המתמיד בשיטות הגידול והעליה בתנובות - אלה יוצרים שפע, ולעיתים גם עודפים, הלוחצים במרכז על השוק, וממילא גורמים לירידת רמת המחירים ורמת הרווחיות של התוצרת החקלאית. מצב זה מערער את שיווי המשקל בין הביקוש להיצע, וממילא יוצר מצב שהחקלאות, כפי שציניתי קודם לכן, מוכרת בשוק של קונים.

מאידך גיסא, ספקי החקלאות, בתחום נכסי ההשקעה, הציוד, חמרי הגלם וגם מוצרי הצריכה, הם בודדים, כלומר מעטים בשוק, ולעיתים אף מונופוליסטיים או מאורגנים בקרטלים" (דברי הכנסת 56, עמ' 845. ראה גם קריאה ראשונה של חוק מועצת הפירות, דברי הכנסת 25 עמ' 691).

2.5 הפועל היוצא הוא כי החקלאי הבודד מצוי בעמדה נחותה מובנית מתוקף התנאים המיוחדים והמאפיינים את העיסוק החקלאי. אכן לפני העידן המודרני לא יכול היה החקלאי להתמודד עם הכוחות הניצבים מולו. ולפיכך נזקק להגנתם של בעלי הון ובעלי קרקע.

2.6 בעת המודרנית התארגנו החקלאים על מנת שפוחם המאחד יפצה על חולשתם הטבעית. החקלאים הקימו ארגונים ענפיים, אזוריים וארציים. ארגונים וולונטריים אלה החילו על חבריהם דפוסי פעולה אחידים ומוסכמים ושמשו כנציגיהם ובאי כוחם. דפוסי הפעולה המוסכמים מנעו תחרות פנימית בין חברי הארגון ואפשרו גיבושם כחטיבה אחת לשם תיאום ביניהם ואיזון עם הכוחות החיצוניים. ארגונים אלה היוו את השדרה המרכזית עליה נשענת החקלאות המודרנית בכל העולם המפותח. גם בישראל הקימו החקלאים ארגונים כאלה, זאת עוד בשנים שלפני קום המדינה.

המדינות הדמוקרטיות המפותחות הכירו בצורך לנקוט מדיניות ותחיקה מיוחדים למגזר החקלאי כדי לאפשר חקלאות מודרנית. כך, בין היתר, פטרו מדינות אלה את המגזר החקלאי מתחולת דיני התחרות. ראה למשל בארצות הברית את התחיקה הנוגעת לעניין בסעיף 17 לפרק 15 של ה - U.S. Code וכן: סעיף 291 לפרק 7 של ה - U.S. Code. גם בישראל ניתן לפעילות החקלאית פטור מתחולת דיני התחרות (ראה סעיף 3 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988).

2.7 עם זאת, התארגנותם של החקלאים ושחרורם מתחולת דיני התחרות לא הספיקו כדי לקיים חקלאות מודרנית. לא היה די בפעילותם של הארגונים כשלעצמה כדי למנוע נשלים פנומים וכדי לאזן כוחם של החקלאים מול גורמי השוק האחרים. זאת משתי סיבות. פרימת חקלאים שלא נמנו על הארגון, ניצלו את תחנות ההתארגנות מבלי לשאת בעולה תופעה זו ידועה כ- "Free Ridership". חיצונית לא היה כוחם של הארגונים להתמודד כיעילות עם גורמי השוק שהשתכללו והתחזקו בעת המודרנית.

מצב זה חייב התערבותה של המדינה במישורים שונים ובראש ובראשונה לשם הסדרה ממלכתית של הייצור והשיווק החקלאי. הסדרה זו נעשתה על פי חוק ותוך שיתוף פעולה בין הממשלה לבין החקלאים. חקיקה מתאימה הותקנה באירופה ובארה"ב, כבר בשנות ה - 50 של המאה הקודמת, והיא מתפתחת, משתכללת ומתעדכנת במרוצת כל השנים ועד ימינו אלה. תחיקה זו שבעבר הייתה מדינית בלבד הופכת כיום, בתקופת הגלובליזציה, לתחיקה של גושי מדינות כגון התחיקה של ה - OECD ושל האיחוד האירופי.

גם ארגון הסחר העולמי ה - WTO רואה בחקלאות סקטור המחייב קביעת מדיניות שונה ויחודית, אשר המאפיינים שלה עומדים לעיתים בניגוד למדיניות המוצהרת הנשאפת של סחר חופשי עולמי.

2.8 ידעו הסדרה שהתגבש בארץ הוא ידעו המועצות הסטטוטוריות המסדירות את הייצור והשיווק החקלאי במסגרת ממלכתית תוך שיתוף פעולה בין הממשלה לבין החקלאים. המועצות עוסקות מצד אחד, בוויסות השוק כדי לבחוס זמנעם כתוצאה מהתנודות החריפות המאפיינות את הייצור והשיווק החקלאי ומצד שני, הן עוסקות בהבטחת ליזמה של התשתית הרחשה לייצור והשיווק החקלאי כגון מחקר ופיתוח, הדרכה והטמעת הידע, ביטוח מפני נזקי טבע, הדברה, קידום מכירות, סטנדרטיזציה ועוד כוונא אלה.

התכלית העיקרית של ההסדרה באמצעות המועצות, משלבת את האונטרס הלאומי ואת האונטרס של החקלאים. לאורך הבטחת אספקה סדירה של מזון במחירים נאותים לאוכלוסייה תוך הבטחת מחיר הוגן לחקלאים, תכלית עיקרית זו גלומה בכל חוקי המועצות (ראה למשל סעיף 11 לחוק מועצת הצמחים), והיא גלומה גם בחקיקה החקלאית של המדינות הדמוקרטיות המפותחות (ראה למשל, ההחלטה ממרץ 1998 של ועדת השרים לענייני חקלאות של ארגון OECD, וראה למשל אמנת ההקמה של האיחוד האירופי בפרק בו נקבעו יעדי המדיניות החקלאית המשותפת במסגרת ה - CAP (Common Agricultural Policy)).

2.9 על רקע זה, מסיבות אלה ולמטרות האמורות הוקמו מועצות הייצור בישראל. נעמוד להלן, בקצרה, על המאפיינים העיקריים של מועצות הייצור כפי שנקבעו בחקיקה. כדוגמה נציג את חוק מועצת הפירות (ייצור ושיווק), התשל"ג - 1973 שהוא החוק המאוחר והמשוכלל ביותר שחוקק בעניין זה ואשר שימש כפלטפורמה לחקיקת חוק מועצת הצמחים, כנוסחו לפני תיקון התשס"ג.

א. תפקידה המרכזי של המועצה הוא להבטיח אספקה סדירה ובמחירים נאותים של פירות לאוכלוסייה תוך הבטחת מחיר הוגן למגדלים (ראה סעיף 11 לחוק).

ב. לצורך ביצוע תפקיד זה ניתנו למועצה סמכויות רחבות במיוחד. המועצה מוסמכת להסדיר את הייצור, השיווק והיצוא של ענף הפירות (ראה: הסמכויות בדבר הייצור סעיף 20 לחוק; הסמכויות ביחס לשיווק סעיפים 26, 29 ו- 30 לחוק; הסמכויות ביחס ליצוא סעיף 34 לחוק).

המועצה מוסמכת לקבוע עבור המגדלים את מכלול הפעולות שעליהם לבצע לצורך הייצור, השיווק והיצוא של תוצרתם והיא מוסמכת לאכוף עליהם ביצוע תוצאותיה. מכלול זה מתחיל לשורה ארוכה של עניינים לרבות הסדרת חומר הריבוי והמשתללות, דרכי הטיפול בפירות, האסוף והקטיף, המזון, הסיווג והאריזה, החחסום, החובלה, האיסום והקרום, אמצעי החובלה, מכסות פירות שמוחרגות לביא לשוקים ומועד הבאתם. קביעת כמות המועדים ליצוא בלבד, חובת הסלה באיזור תערוכת משלוח, הפונת פירות לשיווק לתעשייה או למאכל, קביעת מחירים מבטחים ומחירי מינימום, מתן הלוואות וקבלתן מתן תמיכות כספיות וקניית עודפים, הסלת חובת ביטוח מפני נזקי טבע, הסלת חובה לבצע הדברה ועוד ועוד.

ג. את תפקידה העיקריים מבצעת המועצה על פי כללים שהיא מתקינה בהתאם לסמכותה כחוק (ראה: התקנת כללים בדבר הייצור - סעיף 20 לחוק; התקנת כללים בדבר השיווק - סעיפים 26, 29 ו- 30 לחוק; התקנת כללים בדבר היצוא - סעיף 34 לחוק). הכללים טעונים אישורו של שר החקלאות ושר המסחר והתעשייה.

ד. את תקציבה מממנת המועצה באמצעות היטלים שהיא מטילה על המגדלים על פי כללים שהיא מתקינה (סעיפים 36 - 39 לחוק).

ה. חברי המועצה הם נציגי הממשלה, נציגי המגדלים, נציגי הצרכנים ונציגי יצרני מוצרי פירות ונציגי סוחרו פירות אולם, חוק קובע כי נציגי המגדלים ומספרם יהיו לפחות מחצית חברי המועצה (סעיף 4 לחוק). החלטות המועצה מתקבלות ברוב דעות המצביעים (סעיף 7 (א) לחוק).

ו. נציגי המגדלים במועצה מתמנים על ידי השרים מתוך רשימות שמגישים להם ארגונים שהם לדעת השרים ארגונים יציגים של המגדלים (סעיף 4 (ד) לחוק).

ז. מוסדותיה של המועצה הם: מילאת המועצה, חוג הפועל, ועדות שהוקמו לכל מי פרי (הידעות כשולחנות מגדלים).

2.10 לסיכום: המועצות הוקמו כדי להבטיח אספקה סדירה של מזון במחירים נאותים לאוכלוסייה תוך הבטחת מחיר הוגן למגדלים. לצורך זאת ניתנו להן סמכויות רחבות לשם הסדרת הייצור והשיווק החקלאי. המועצות ממומנות מכספי החקלאים. המועצות מורכבות מנציגי הממשלה, החקלאים וסקטורים משיקים. לנציגי החקלאים רוב במועצות. חלוקת הסמכויות במועצות יצרה מערכת של איזונים ובלמים שהבטיחה כי החקלאים, תוך שיתוף מסויים גם של ארגוניהם, ינהלו את ענייניהם, במימון עצמי, בשיתוף פעולה עם הממשלה ובפיקוחה. במילים אחרות, חוקי המועצות יצרו שיווי משקל בין חקלאים לבין הממשלה שחייב הסכמה כתנאי לפעולה.



2.11 במחצית שנת 2003 תיקון התשס"ג, במסגרתו הפך חוק מועצת הפירות לחוק מועצת הצמחים, חולל שינוי מרחיק לכת בתחום המועצות. הדברים העיקריים שנקבעו בחוק היו:

א. 4 המועצות הצמחיות – הפירות, ההדרים, הירקות והפרחים, אוחדו לכלל מועצה אחת – היא מועצת הצמחים. לכל אחד מהענפים הצמחיים הללו חוקמה במסגרת מועצת הצמחים, ועדה ענפית וחוק התיר הקמת ועדות משנה לכל מין זן של צמחים.

ב. הסמכויות להתקין כללים, להמת הסמכות להתקין כללים בדבר היטלים, הועברו מן המועצה לשני החקלאות. למועצה נותר בתחום זה תפקיד של גוף מיעץ לשני החקלאות. הסמכויות שנוותר בתוך המועצה הופזו בדיה והועדו הענפיות ועדות המשנה נקבעו כמפוס ממליצים בלבד.

ג. המוסדות העליונים של המועצה המאוחדת נותרו המליאה והועד הפועל, אולם שיטת מינויו של נציג המגדלים למוסדות אלה שונתה. תחת מינוי נציגים של ארגון החקלאים נקבעה שיטה לפיה יבחרו המגדלים עצמם את נציגיהם.

ד. נקבעו הוראות מעבר לעניין מינוי המוסדות; נקבע כי עד ליום 1.1.2004 יכהנו מנהלות זמניות, שימנה שר החקלאות, לכל מועצה, ומאותו מועד ועד לבחירת המוסדות החדשים, תכהן מנהלה זמנית מאוחדת לניהול מועצת הצמחים. נקבע כי הבחירות למוסדות החדשים תתקיימנה עד ליום 31.12.2004 ואולם אם הן לא תתקיימנה עד אז תמשיך המנהלה הזמנית לנהל את המועצה. בבג"צ 4885/03 ארגון מגדלי העופות בישראל נ. ממשלת ישראל, פ"ד נט(2) 14, בו נדונה עתירה כנגד איחוד המועצות, קבע בית המשפט כי הבחירות צריכות להתקיים בתוך תקופה של כשנה כפי שנקבע בחוק.

ה. נקבעו הוראות מעבר לעניין הכללים – חקיקת המשנה של המועצה. נקבע כי הכללים של המועצות שבוטלו יעמדו בתוקפם לתקופה מכסימאלית של שנתיים, דהיינו, עד ליום 31.12.2005. בעקבות הבחירות לכנסת הנוכחית ולאור סעיף 38 לחוק יסוד: הכנסת, נדחה מועד זה והועמד על יום 17.7.2006.

2.12 המטרה העיקרית של השינוי בחוק היתה ייעול המערכות והקטנת הנטל הכספי המוטל על המגדלים, אלה דברי ההסבר שניתנו בהצעת החוק:

א. בפתחת דברי ההסבר נאמרו הדברים הבאים: "מועצת הפירות, מועצת צמחי הנוי ומועצת הירקות, מבצעות פעילויות דומות באמצעות מנגנונים נפרדים. כפילות זו כרוכה בעלויות מיותרות המוטלות על מגדלי פירות, ירקות וצמחי הנוי בהגדרתם בכל אחד מהחוקים האמורים (להלן – המגדלים). כדי לחסוך בעלויות אלה, מוצע לאחד את המועצות כאמור למועצה אחת שתקרא מועצת הצמחים... ולהסדיר את כל ההוראות בענינה במסגרת חוק מועצת הפירות (ייצור ושיווק) התשל"ג - 1973. איחוד זה מהווה שלב שני במהלך שהחל במסגרת חוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2003)... שבו נקבע כי מועצת הפירות ומועצת פרי ההדר יאוחדו במסגרת חוק מועצת הפירות החל ביום 1.7.2003".

ב. לענין העברת הסמכות להטלת היטלים נאמרו הדברים הבאים: "במטרה להגביר את הפיקוח על ההיטלים המוטלים על המגדלים ומתוך כוונה לצמצם

ככל שניתן את הוצאות מועצת הצמחים לרבות הוצאות בשל תקורות, מוצע להקנות את הסמכות לקביעת היטלים במועצה לשר החקלאות ופיתוח הכפר בהסכמת שר האוצר. (עמ' 359 להצעת החוק).

ג. לענין העברת הסמכות לקביעת כללים נאמרו הדברים הבאים: "נוסף על כך, נוכח הנושאים המגוונים שבהם עוסקת מועצת הצמחים, אשר משפיעים, בין השאר, על ציבור המגדלים והצרכנים, מוצע להעביר את הסמכות לקביעת כללים לפעילות המועצה לשר החקלאות ופיתוח הכפר."

ד. לענין מינוי המנהלות הזמניות נאמר כך: "נוכח השינויים הצפויים באופן פעילותן של מועצת הפירות, מועצת הירקות ומועצת צמחי הנוי, ונוכח החשש מפגיעה בפעילותן השוטפת בתקופה שמיום תחילתן של חוק זה עד למינוי חברי מועצת הצמחים לפי סעי' 4 לחוק מועצת הפירות כנוסחו בחוק זה מוצע לקבוע הוראות מיוחדות לתקופה האמורה שלפיהן תנהל המועצה על ידי מינהלה זמנית..."

ה. לא ניתן הסבר כלשהו לענין בוטול מעמדם של ארגוני המגדלים והצורך בבחירות מקרב המגדלים עצמם

2.13. מועצת הצמחים החלה לתפקד ביום 1.1.2004 תחת מנהלה זמנית מאוחדת שמינה שר החקלאות הקודם ישראל כץ. כמנהל בפועל שימש עוזר השר מיכאל איילון. על מינוי של זה מתח מבקר המדינה ביקורת חריפה (דו"ח מס' 555 ב'). בסופו של דבר חדל איילון מלשמש כמנהל ובחודש דצמבר 2005 מונה מר חיים פלץ לשמש כמנהל המועצה.

בכל התקופה שחלפה מאז כניסתו לתוקף של חוק מועצת הצמחים ועד היום - לא הותקנה חקיקת משנה כלשהי זולת תקנות מועצת הצמחים (ייצור ושיווק) (דרכי מינוי חברי המועצה וחברי ועדות ענפיות), התשס"ו-2006, העוסקות במינוי חברי המועצה והועדות הענפיות ובבחירת נציגי המגדלים לגופים אלה, שהתפרסמו ביום 3.4.2006. לפי תקנות אלה אמורות היו הבחירות למליאה ולועדות הענפיות להתקיים עד ליום 31.10.2006.

2.14. לאחר רה ארגון מסוים התייצבה מועצת הצמחים על כ- 100 עובדים ועל תקציב שנתי של כ- 120 מיליון ₪. בנוסף, בוצע שינוי אדמיניסטרטיבי מרחיק לכת במועצה. רוב עובדי המועצה עבדו במסגרות הענפיות והיו כפופים למנהלי הענפים. רק מעט עובדים שימשו גם כ"תפקידי רוחב" במסגרת "מטה" המועצה. אולם, ביזמת המנהל פלץ, נעשה שינוי ומתוצאה ממנו רוב עובדי המועצה עברו לעבוד במסגרת ה"מטה" ורק מעט עובדים נותרו לעבוד במסגרות הענפיות. מצב זה הביא לריקון הועדות הענפיות מכל תוכן והדגיש את הבעייתיות הקיימת במבנה הנוכחי של המועצה ובמערך סמכויותיה. מהלך זה, בנוסף להתנהלות המועצה מעת איחודה העלה בחדר שאות את השאלה האם ובאיזו מידה משרתת המועצה את ענייני המגדלים ברוח שאלה זו כפי שעלה מהממצאים להלן הוביל למסקנה כי מתחייבת פורמה, חקיקתית וארגונית, בוחס למבנה המועצה, תפקידיה וסמכויותיה, הכל כמפורט בהמלצות הועדה המזבאת בדו"ח זה.

### פרק 3: ניתוח עבודתה של המועצה המאוחדת,

#### יעילותה והרקע הכלכלי לפעילותה

#### 3.1 ממצאים כלליים

במהלך הבדיקה של הוועדה ובהתאם לדיווחים של המינהלה הזמנית החדשה, התברר כי המועצה פעלה באורח בלתי תקין. דוגמאות מובהקות לכך הן:

- א. המועצה לא הקימה ועדת ביקורת;
- ב. המועצה לא הקימה קרן כללית למימון פעולות בין ענפיות;
- ג. המועצה פעלה על פי תקציבים בלתי מאושרים;
- ד. המועצה פעלה מראש על פי מימון גרעוני-פנימי;
- ה. בניגוד להוראות החוק ולהנחיית בית המשפט בבג"ץ 4885/03 לענין איחוד המועצות, אשר הדגיש את הצורך לשמר ניהול נפרד של נכסים וכספים של הענפים השונים במועצה, בפרט בתקופת כהונתה של המנהלה הזמנית, המועצה יזמה הלוואות צולבות בין הענפים. למעשה, תופעה זו התקיימה במשך כל שנות קיומה של מועצת הצמחים;
- ו. המועצה ניהלה מערכת כספים לא מסודרת ולא מאורגנת. רק בסוף חודש אפריל שנת 2006 אושרו הדו"חות הכספיים לשנת 2004 ורק בחודש ספטמבר שנה זו אושרו הדו"חות הכספיים לשנת 2005;
- ז. השינוי האדמיניסטרטיבי שבעקבותיו הועברו רוב העובדים מן הענפים ל"מטה" של המועצה, לא זו בלבד שגרמו לנתק בין המועצה לבין המגדלים, אלא שהם גרמו גם לכשלים מקצועיים עקב העדר תיאום בין אנשי המטה למנהלי הענפים.
- ח. אולם, מעל לכל, העלו בדיקות הוועדה כי המועצה כמעט ולא התייעלה כלל בעקבות מעשה האיחוד, כפי שיפורט להלן.  
עולה כי המטרה העיקרית שלשמה חוקק חוק מועצת הצמחים לא הוגשמה. איחוד המועצות לא הביא לכל התייעלות והנטל על המגדלים לא קטן.

#### 3.2 נתונים כלכליים

להלן תמצית של נתונים כלכליים על היקפי הייצור והייצוא של ארבעת הענפים המאוגדים במסגרת המועצה (הנתונים נלקחו מהדו"ח הכלכלי של הרשות לתכנון לשנת 2005):

א. הייצור הכולל של סה"כ ענפי הצומח הגיע להיקף של 11,502 מיליון ₪ ב-2004 ו-11,852 מיליון ₪ ב-2005. מתוך זה היקף הייצור לפי הענפים הנכללים במועצת הצמחים הגיע ל-9,365 מיליון ₪ ו-9,764 מיליון ₪ בהתאמה.

להלן פרוט היקף הייצור לפי ענפים (מיליון ₪):

ענף	2004	2005
ירקות	4,407	4,532
הדרים	785	981
פירות	2,664	2,767
פרחים וצמחי נוי	1,509	1,484
סה"כ	9,365	9,764

בתוך כך הגיע היצוא של ענפים אלה להיקפים הבאים (מיליון \$):

ענף	2004	2005
ירקות	334	332
הדרים	74	97
פירות	101	163
פרחים וצמחי נוי	220	246
סה"כ	729	838

ב. מהטבלאות עולה כי היקף הייצור של 4 הענפים שבמסגרת המועצה מהווה כ-50% מסה"כ הייצור החקלאי הטרי של ישראל וכ-74% מסה"כ היצוא החקלאי הטרי, השנתי. בנוסף לכך מספקים ענפים אלה חומרי גלם לתעשיית המזון, הן לצריכה מקומית והן ליצוא.

בשנים האחרונות מסתמן גידול מתמיד בתפוקה הריאלית של כל הענפים הכלולים במועצה, למרות תלותם ורגישותם לפגעי מזג האוויר, לתנאי הסחר העולמי ולמגבלות גורמי הייצור, וכן תלותם במכסות מים ובכח עבודה מתאים.

### 3.3 יעילות עבודת המועצה

ע"מ לבדוק את יעילות עבודת המועצה, בהשוואה למצב ששרר לפני האיחוד, נערך ניתוח השוואתי של מקורות ושימושים, לפי ענפי המועצה ולפי השנים שלפני ואחרי האיחוד.

ככלל ניתן לומר כי הממצאים מצביעים, באופן מובהק למדי, על כך שאיחוד המועצות לא תרם עד כה, שלוש שנים לאחר האיחוד, ליעול בעבודת המועצה הצמחית, למרות הרושם שנוצר לכאורה לנוכח הקטנת מצבת העובדים של המועצה, בשנים האחרונות.

א. להלן עיקרי הממצאים:

1. עם כינונה של מועצת הצמחים בשנת 2004 לא חל שינוי מהותי בתקציב לעומת המצרף של 4 המועצות שנכללו בה.
  2. לא היתה ירידה משמעותית בהיקף התקציבים וההכנסות הצפויות מההיטלים, למעט בשנת 2006.
  3. חלק ניכר מהירידה בתקציב המועצה בשנת 2006 מוסבר בירידה מקבילה בפעולות המועצה, כלומר הקטנה בסך היקף השירותים שסיפקה ורק בחלקה בצמצום הוצאות התקורה.
  4. חלקן היחסי של הוצאות המינהל עמד בשנים 2002 ו- 2003 (לפני האיחוד) על 27% מתקציב המועצות ואף עלה בשנים 2005 ו- 2006, על חשבון החלק היחסי של הפעולות.
  5. הירידה המשמעותית ביותר בתקציבי המועצה חלה בשנת 2006 בענף הפירות, אולם היא ניצבת מול ירידה ניכרת בגבייה לקרן מזקי טבע.
- לסיכום, ממצאים אלה מצביעים על כך שההתייעלות הרצויה במנגנון, בהיטלים ובביצוע המשימות, שהוותה את העילה העיקרית לאיחוד המועצות, לא הושגה.

ב. להלן ריכוז מקצת מהנתונים, מתוך הניתוח שנערך, בערכים כספיים:

1. תקציב לפי שנים ופעולות עיקריות (במליוני ₪):

שנה	מנהל	פעולות	ביטוח	סה"כ
2002	37	78	21	136
2003	37	82	25	144
2004	36	65	30	132
2005	37	67	30	134
2006	36	66	19	122

הערות: (1) בשנים 2002 ו- 2003 פעלו 4 המועצות בנפרד ולאחר מכן במסגרת המועצה המאוחדת.

(2) למרות האיחוד אין שינוי בהוצאות המנהלה, אך יש ירידה בהיקף השירותים שניתנו ע"י המועצה לציבור החקלאים.

2. תקציב המועצות, בנפרד וביחד (מליוני ₪):

2006	2005	2004	2003	2002	2001	
47.31	44.35	49.16	56.01	49.47	*	ירקות
37.21	55.18	52.34	51.01	49.78	56.27	פירות
27.02	25.76	25.47	26.00	27.88	31.36	הדרים
10.04	8.68	9.77	10.34	9.92	9.79	פרחים
121.62	133.98	136.75	143.36	137.05	*	סה"כ

הערה: עד שנת 2003, כולל, מדובר בתקציב של כל מועצה בנפרד. החל משנת 2004 מדובר בסה"כ הגבייה לפני העברת חלקו של כל ענף לתקורה הרחבית.

\* אין נתונים על ענף הירקות.

ג. מדדי התייעלות:

כדי לבחון את יעילות האיחוד נעשתה השוואת מדדים בשנים שלפני ואחרי האיחוד. המדדים שנבחרו הם היחס בין הוצאות המנהל לסה"כ התקציב והיחס בין תקציב הפעולות (לא כולל ביטוח) ביחס לתקציב. להלן עיקרי הממצאים:

יחס מנהל תקציב	יחס פעולות תקציב	
0.27	0.57	2002
0.26	0.57	2003
0.27	0.49	2004
0.26	0.50	2005
0.30	0.54	2006

הערות: (1) הוצאות המנהל נשארו קבועות ביחס לסה"כ ההוצאות ואף עלו מאז האיחוד.

(2) תקציב הפעולות ירד ביחס לסה"כ ההוצאות מאז האיחוד.

מדדים אלו מצביעים על כך שלמעשה המועצה לא התייעלה מבחינת שיטות הניהול ודרכי הפעולה, מאז אוחדו 4 המועצות.

ד. תפוקה, היטלים ושעור ההיטל לפי שנים, לפני ואחרי האיחוד ולפי ענפים (מליוני ₪ ואחוזים בהתאמה):

	2006*	2005	2004	2003	2002	2001	
<b>ירקות</b>							
תפוקה לחישוב היטל		4,531	4,350	3,326	3,451	-----	
סה"כ ההיטלים	42.6	44.7	48.8	51.1	46.6	-----	
שעור ההיטל		1.0	1.1	1.4	1.4	-----	
<b>פירות</b>							
תפוקה לחישוב היטל		2,603	2,458	2,566	2,272	2,272	
סה"כ היטלים	34.1	52.1	51.0	49.8	44.6	51.9	
שעור ההיטל		2.0	2.1	2.0	1.7	2.3	
<b>הדרים</b>							
תפוקה לחישוב היטל		938	743	694	653	718	
סה"כ ההיטלים	18.7	18.6	15.0	15.7	18.9	18.5	
שעור ההיטל		2.0	2.0	2.3	2.9	2.6	
<b>פרחים</b>							
תפוקה לחישוב היטל		702	719	661	664	476	
סה"כ ההיטלים	9.4	10.6	9.5	7.5	7.1	7.3	
שעור ההיטל		1.5	1.3	1.1	1.1	1.5	

\* ההיטל לפי תקציב 2006

הערות: שעור ההיטל בירקות ירד, בפירות לא השתנה, בהדרים ירד במקצת ובפרחים גדל במעט.

ה עובדים ושכ"ע לפי ענפים ושנים, לפני ואחרי האיחוד:

השנה	ירקות	פירות	הדרים	פרחים	סה"כ	שכ"ע (מליוני ₪)
2002	57	48	30	15	150	
2003	53	38	28	15	134	
2004					120	22.01
2005					113	20.24
2006					96	22.09

הערות: לפי נתוני הטבלה ירד מס' העובדים מאז האיחוד ב- 38 איש (28%) מאז 2003. מס' העובדים בשנת 2006 עוגן בהסכם עם ההסתדרות. למרות הירידה במספר העובדים לא נרשמה ירידה בשכ"ע, כנראה בשל עלות פצו"י הפיטורים.

### 3.4 סיכום

מהנתונים שהוצגו בטבלאות דלעיל ומנתונים מפורטים יותר המופיעים בניתוח המלא (ראה נספח), עולה כי אף שנעשו מאז האיחוד מאמצים לצמצם את מנגנון המועצה ולייעל את עבודתה, ספק אם הושגה התייעלות משמעותית וספק אם הוגדרה מטרה ברורה. לפיכך החליטה הוועדה להגדיר יעדים ברורים ובני השגה להיקפי התקציב והמנגנון במטרה שהמועצה תוכל למלא את תפקידיה כפי שהוגדרו ע"י הוועדה וכדי שתוכל לספק את השירותים הנדרשים לחקלאים באיכות וביעילות הדרושים.

## פרק 4: סמכויות המועצה

4.1 על אף התהיות הרבות שהועלו בדיוני הוועדה ובקרב גורמים רבים שהשמיעו את עמדתם בפניה, באשר לתכלית ולתועלת שבאיחוד ארבע מועצות הייצור למועצה אחת או לכל הפחות לאופן בו בוצע המהלך, סבורים חברי הוועדה שאת הנעשה אין להשיב וקיומה של מועצה אחת מאוחדת היא עובדה מוגמרת. ואולם, יש להבטיח את עצמאות ארבעת הענפים בתוך המועצה במידת האפשר. לשם כך יש לפעול במסגרת המשפטית והארגונית הקיימת של מועצה אחת, תוך איזון בין האינטרסים הרוחביים של כלל המגדלים במועצה - מחד, לבין האינטרסים של הענפים והמינים השונים בתוכם ושמירת עצמאותם - מאידך.

על רקע התנהלות המועצה מעת איחודה ועל פי לקחים שהופקו, שוררת תמימות דעים בקרב באי הוועדה וחבריה כי דרוש שינוי יסודי של מבנה המועצה הנוכחית ומערך סמכויותיה ויש לאמץ מודל של מבנה ענפי עצמאי שיאפשר מתן אוטונומיה מקצועית מלאה לכל ענף בתוך המועצה, בדומה לזה שהיה קיים במועצות ערב איחודן.

בין המטרות שעמדו בבסיס איחודן של ארבע המועצות, העמידה הממשלה את החיסכון למגדלים, התייעלות, יתרון לגודל, שקיפות בהתנהלות המועצות, פיקוח וסדרי מנהל תקינים. כחלק מתהליך האיחוד ושינוי החוק בעקבותיו, התבצעו שני מהלכים אשר לדעתנו אינם הכרחיים לעצם האיחוד ולהגשמת המטרות שעומדות בבסיסו: האחד - העברת סמכויות המועצות לשר החקלאות, והשני - הפיכת הוועדות הענפיות וועדות המשנה בתוך המועצה לגורם ממליץ נטול סמכויות החלטה. הוועדה סבורה שמהלכים אלו שגויים מבחינה מקצועית וחוטאים לעצם מהותה של המועצה, אופייה האוטונומי כמייצגת את ענייני המגדלים, וליחסי הגומלין הראויים בינה לבין הממשלה, כפי שנפרט להלן.

### 4.2 העברת הסמכויות מהמועצות לשר החקלאות

במסגרת חקיקת חוק מועצת הצמחים הועברו רוב רובן של הסמכויות שהיו נתונות לארבע מועצות הייצור אל שר החקלאות. בהעברה כללית של הסמכויות כאמור, "הולאמה", למעשה, המועצה והיא הפכה מעיקרה לגוף מיעץ וממליץ לשרים.

להלן נסקור את עיקרי הסמכויות שהועברו ממועצת הצמחים (ובגלגולה הקודם - מועצת הפירות) לשר החקלאות:

א. הסדרת הגידול של צמחים ובכלל זה - הסדרת ייצורו של חומר ריבוי, פיקוח על משתלות, השבחת הייצור במקומות הגידול של צמחים לשם התאמתם לדרישות השוק, הסדרת אסיף, הובלה והחסנה של צמחים והפיקוח עליהם.

ב. בניית מסד נתונים מהמגדלים, לרבות נתונים פיזיים וכלכליים על הגידולים.

ג. משווקים מורשים - דרכי הרשאתם ותנאי ההרשאה.

ד. הסדרת שיווק הצמחים ובכלל זה - סיווג צמחים וקביעת תקנים לשיווקם (סטנדרטים), דרכי טיפול בצמחים, מיון, אריזה וסימון הצמחים ופיקוח על פעולות אלה, חובת איסום, מכסות שיווק, ייעוד פירות לייצוא/ שוק מקומי, הסדרי הובלה, תעודות משלוח, סדרי הפיקוח על הסחר על כל שלביו, חובת דיווח של משווקים ומגדלים ופיקוח על בתי אריזה.



ה. יסות שוק - הסדרת הטיפול בעודפי צמחים שאינם ניתנים לשיווק יעיל ותשלום התמורה בעדם למגדלים.

ו. דרכי הטיפול בצמחים המיועדים ליצוא.

ז. תנאים למתן היתר יצוא צמחים ובכלל זה - הכשירות הנדרשת ממבקש, נהלים להגשת הבקשה, בטוחות וערובות, תקופת ההיתר, דיווח ופיקוח עליו.

ח. היטלים על המגדלים, משווקים מורשים או יצואנים, התנאים והדרכים לתשלום ההיטלים וייעודם של כספי ההיטלים ודרכי השימוש בהם.

ט. הסדרת מינויין של ועדות המשנה בכל ענף, תקופת כהונתם, תנאי כשירותם, דרכי בחירתם, סדרי הדיון ונהלי עבודתן.

[סעיפים 10א, 20, 26, 27, 29, 30, 31א(ב), 34, ו-36, לחוק מועצת הצמחים]

4.3 הסדרת הגידול, השיווק והייצוא של צמחים, בפרט לעניין וייסות השוק וטיפול בעודפים, היא ליבת הפעילות של מועצת הצמחים ועיקר מהותה. העברת הסמכות בעניינים אלו לשרים חוטאת לתפקידה של המועצה ומייתרת אותה למעשה. כפי שצוין בדברי המבוא, כל מהותה של מועצת ייצור חקלאית מושתת על הסכמה בין המגדלים, תיאום ושיתוף פעולה ביניהם ובין הממשלה אך לא בדרך של כפייה. מעורבות הממשלה במועצה נדרשת כדי להבטיח שקיפות ופיקוח לעניין התנהלות המועצה והחלטותיה, ואולם אין פיקוח על הסדרת הגידול והשיווק של צמחים משמעו קביעת ההסדרה עצמה. בחוקי ארבע המועצות שבוטלו, הפיקוח התבטא באישור של הפעולות או הכללים שקבעו המועצות מכוח סמכויותיהם אלה, על-ידי השר או השרים.

מדובר בעניינים מקצועיים ופרטניים הצריכים להישאר בידי המועצה כגוף אוטונומי מקצועי של המגדלים, בפרט לנוכח העובדה שהוא ממומן כולו מכספם הם ללא תמיכה של הממשלה בו (להבדיל מתמיכה במגדלים באמצעות המועצה כדוג' בתחום ההדברה).

4.4 לאור האמור, אנו ממליצים, ככלל, להשיב הסמכויות האמורות שהועברו אל השרים בחזרה למועצה אשר תעשה שימוש בהן באישור שר החקלאות או השרים לפי הענין. כך הדבר לגבי הסדרת הגידול והשיווק של הצמחים, משווקים מורשים והטיפול בפינוי עודפים שאינם כרוך בתמיכה ממשלתית (סעי' 30 לחוק). כן יש להרחיב סמכויותיה לעניין הנהלים והפיקוח על היתרי יצוא (סעי' 31א(ב) לחוק), תוך השארת הסמכויות המהותיות לעניין עצם מתן ההיתר והשיקולים לנתינתו בידי שר החקלאות.

4.5 לעניין ההיטלים, מדובר בכספי מגדלים ולמטרותיהם הם ולפיכך יש להותיר בידי המועצה, כמי שמגלמת את רצונותיהם, את ההחלטה על מה וכמה יש לגבות מהמגדל. בהיות ההיטל המקור הבלעדי למעשה של הכנסות המועצה וקיומה, יש חשיבות שהסמכות הראשונית בקביעת ההיטלים תהיה בידי המגדלים לפי רצונם, כאשר הפיקוח והבקרה מושגים ע"י אישור שרי החקלאות והאוצר וע"י קביעת מגבלות בחוק על שיעורי ההיטל.

לאור האמור, מוצע לאמץ את המודל שהיה קיים במועצות טרם איחודן תוך השתתות על העקרונות הבאים:

א. הכללים לעניין ההיטלים ייקבעו על ידי המועצה, באישור שר החקלאות ובהסכמת שר האוצר.

ב. ייקבע בחוק העיקרון שעל ההיטל להיות מוגבל לשיעור מינימום ומכסימום, באחוזים מתוך היקף היצור במחירי שער המשק. שיעורי ההיטל ייקבעו במסגרת הכללים לענין ההיטלים.

ג. ייקבע תהליך ברור ושקוף של קביעת ההיטל בתוך המועצה תוך הגדרת חלקן של הועדה הענפית וועדות המשנה בתהליך כפי שיבואר להלן.

#### 4.6. חלוקת הסמכויות בתוך המועצה

המהלך הנוסף שנעשה במסגרת איחוד המועצות היה הפיכתן של ארבע המועצות ל"ועדות ענפיות", מונח שהיה שמור לוועדות שקמו לכל מין או מספר מינים של פירות (להלן - "שולחנות מגדלים" או "שולחנות") במועצת הפירות, והפיכת השולחנות ל"ועדות משנה". להלכה ולמעשה רוקנו הנהלות הענפים מכל סמכות ממשית ואותן סמכויות מוגבלות שלא עברו לשרים בתיקון התשס"ג, עברו למועצה המאוחדת ואילו הועדות הענפיות הפכו לגורם ממליץ למועצה או לשרים. לא זו בלבד, אלא שנשללה מהוועדות הענפיות כל סמכות בנוגע לשולחנות והשולחנות שהפכו לגורם הממליץ ישירות למועצה או לשר החקלאות (סעי' 10א ו-36 לחוק) בלי כל כפיפות או קשרי גומלין בין השולחנות לוועדות הענפיות.

על פי העיקרון המנחה בחוק, המועצה היא המוסמכת להחליט בכל עניין המנוי בחוק והנוגע לענפים או לשולחנות, בין בהמלצה לשרים ובין בדרך של קביעה מחייבת, וזאת ברוב דעות של המצביעים במועצה. מול התפיסה שגולמה בארבע המועצות ערב האיחוד לפיה כל ענף בעל אוטונומיה עצמאית במסגרת המועצה שלו לקבל את החלטותיו, קמה מועצה מאוחדת אשר לה כל הסמכויות (שנתרו בידה לאחר ההעברה הגורפת של הסמכויות לשר החקלאות) ולא נותרה ולו סמכות אחת של החלטה בידי הענף.

להלן סמכויות הוועדה הענפית וועדת המשנה כגורם ממליץ בלבד לפי החוק:  
הוועדה הענפית:

א. החלטה של המועצה "בנושא מיוחד הנוגע לענף מסויים" בניגוד להמלצת הוועדה הענפית של אותו ענף, מחייבת רוב מיוחס של 75% מהמצביעים במועצה. לענין זה, "נושא מיוחד" הוא אחד מאלה: ביטוח מפני נזקי טבע או אסונות טבע, נכסי הענף, הלוואות, מחקר ופיתוח, פרסום וקידום מכירות. יודגש שרוב מיוחס כאמור לא מבטיח בהכרח שייכללו בו נציגי הוועדה הענפית.

ב. החלטת המועצה הנוגעת לענף מסויים בנוגע לפעולות הדברה והסדרת הייצוא של צמחים לא תתקבל בניגוד להמלצת הוועדה הענפית של אותו ענף. במקרה של מחלוקת יכריע שר החקלאות.

ג. הוועדה הענפית תמליץ למועצה בכל הנוגע לפעולות המועצה לגבי אותו ענף ולדרכי ניהול הקרן המיוחדת לאותו ענף.

ד. חובת השר, טרם קביעת ההיטלים, לתת הזדמנות לוועדה הענפית להשמיע את עמדתה.

ועדת המשנה (השולחן):

א. ועדת המשנה תמליץ למועצה בכל הנוגע לפעולות המועצה לגבי אותו מין ולדרכי ניהול הקרן המיוחדת לאותו מין.

ב. חובת השר, טרם קביעת ההיטלים, לתת הזדמנות לוועדת המשנה להשמיע את עמדתה.

[סעיפים 7(ה), 10א, 36, 37(א) לחוק]

4.7. לדעת הוועדה יש להקנות כוח וסמכויות לשולחנות והענפים שהינם עמוד השדרה של המועצה ולהגדיר באופן ברור, בשל מעמדם הנחות והעמום של הוועדות הענפיות והשולחנות, מעת איחוד המועצות, לא התקבלו החלטות משמעותיות במועצה בתחומים המקצועיים. תחת מעטה של ניהול רחבי של המועצה נעשו שינויים ארגוניים, פרסונאליים ומהותיים שנטרלו כל יכולת פעולה מקצועית של הענפים או השולחנות. מצב זה הביא לתת פעילות מבחינה מקצועית ומתוך כך לאי קידום וטיפול בנושאים עקרוניים לענפים כדוגמת איסוף מידע, מו"פ וייסות שוק, ולניצול לא יעיל של התקציב של הוועדות הענפיות.

מבנה המועצה וחלוקת הסמכויות בתוכה צריכים להיגזר מהעובדה שיש צרכים ייחודיים שונים בכל אחד מארבעת הענפים. הבסיס למבנה הרצוי הוא עצמאות מקצועית ופיננסית של כל אחד מארבעת הענפים תוך מתן ביטוי לאינטרסים המשותפים לכלל הענפים מחד, ולאינטרסים הפרטניים של כל שולחן מאידך. לשם כך יש לחזק את מעמדן ומשקלן של הוועדות הענפיות וועדות המשנה והקשרים ביין לבין עצמן וביין למועצה. לכל "שכבה" במועצה החל מוועדות המשנה, עבור לוועדות הענפיות וכלה במועצה, יש להעניק סמכויות המבטיחות דרגות של אוטונומיה וחופש פעולה בהתאמה תוך פיקוח ובקרה של השכבה מעל.

4.8. תיאור התפקידים המוצע

המועצה:

**מליאת המועצה** תהיה מופקדת על התוויית מדיניות כוללת, בקרה כללית על המועצה, ייצוג כלפי הממסד ואחרים, אישור תקציב ובפרט - קביעת חלקו של כל ענף בתקורה ובפעילות המשותפת לכל הענפים, אישור גובה ההיטלים בהתאם לתקציב, אישור פעולות מיוחדות הנוגעות ליותר מענף אחד ואישור פעולות החורגות מהתקציב.

מעמדו של **הוועד הפועל** כנציגה המצומצם של המועצה, כפי שקבוע בחוק, יישמר. בהיבט האדמיניסטרטיבי השוטף, על המועצה מוטל לוודא תפקוד נאות של החברים, העובדים והגופים בתוך המועצה, לספק שירותי ניהול ושירותים מקצועיים (משפטי, ראיית חשבון, פרסום, יועץ ביטוחי ויועץ כלכלי) ולתחזק מערכת מידע.

ועדה ענפית:

קבלת החלטות בכל הפעולות הנוגעות לכלל הענף (מו"פ, קד"מ, הדברה וכו'), קביעת התקציב וגובה ההיטל בענף בהתאם ובכפוף למגבלות החוק, קביעת שיטת גביית ההיטל, הפעלת מערכת הגבייה ואחריות על ביצועה בפועל, אישור תקציב ועדת המשנה, בקרה כללית על ועדת המשנה.

ועדת משנה:

קבלת החלטות בכל הפעולות הנוגעות לשולחן המגדלים (מו"פ, קד"מ, הדברה וכו') וקביעת התקציב וגובה ההיטל בשולחן בהתאם ובכפוף למגבלות החוק. סמכות זו תעוגן בכללים לענין ההיטלים.

4.9 מבנה הסמכויות בתוך המועצה ואופן השימוש בהן יהיה כמוצע להלן ויעוגן בחוק ובתקנות לפי הענין, לרבות הכללים לענין ההיטלים:

א. וועדות המשנה, ככל שקיימות, יקבלו החלטות על הפעולות בנוגע לשולחן ובהתאם יחליטו על גובה התקציב וההיטלים הנגזרים מהן. מסגרת התקציב וההיטלים כאמור יהיו במגבלת תקרת ההיטל שנקבעה, בניכוי מרכיב התקורה ובכפוף לפעולות הרחביות של הענף עליהן תחליט הוועדה הענפית.

ב. החלטות השולחנות יובאו לאישור הוועדה הענפית אשר תהיה רשאית לדחותן או לשנותן ברוב של 75% לפחות מבין כלל חבריה. הוועדות הענפיות יהיו מוסמכות לקבל החלטות בכל עניין או תפקיד המסור למועצה לפי החוק, בנוגע לענפיהן הן, במגבלת תקרת ההיטל שנקבעה בחוק, בניכוי מרכיב התקורה ובכפוף לפעולות הרחביות עליהן תחליט המועצה, וכן לקבוע את התקציב הנגזר מהפעולות וההיטלים כאמור.

ג. החלטות הוועדות הענפיות יובאו לאישור המועצה אשר תהיה רשאית לדחותן או לשנותן ברוב של 75% לפחות מבין כלל חבריה. המועצה תהיה מוסמכת לקבל החלטות לענין התקורה ולענין פעולות רחביות המשרתות יותר מענף אחד (במסגרת הקרן הכללית), ובכלל זה אמות המידה לחלוקת ההוצאות, בשני העניינים הללו, בין הענפים השונים.

ד. המועצה קובעת את ההיטלים ואת התקציב השנתי. ואולם, מעבר לבדיקת נאותות ועמידה בהוראות החוק, המועצה אינה רשאית לשנות את התקציב וההיטלים שקבעו הוועדות הענפיות אלא ככל שנדרש להתאים את התקציב וההיטלים לפעולות הרחביות ולהוצאות התקורה.

ה. המועצה היא המוסמכת להתקין את הכללים לפי החוק לאחר שקיבלה את המלצות הוועדות הענפיות. המועצה תהיה רשאית לדחותן או לשנותן ברוב של 75% לפחות מבין כלל חבריה.

ו. המועצה היא המוסמכת להחליט לגבי נכסי המועצה ואולם לא תתקבל במועצה החלטה בנוגע לנכס הקשור או שהיה משוייך לענף מסויים טרם איחוד המועצות, בניגוד להמלצת הוועדה הענפית של אותו ענף אלא ברוב של 75% לפחות מבין כלל חברי המועצה ובאישור שר החקלאות.

בהתאם למוצע לעיל יש לתקן את חוק מועצת הצמחים ולעגן את הסמכויות שהוקנו לכל גוף במועצה כאמור וכן לעגן את קשרי האחריות והבקרה ביניהם.

## פרק 5: מבנה המועצה

5.1. כפי שעולה מחלוקת הסמכויות, מוצע להשאיר את המבנה הפנימי של המועצה, של חלוקה ענפית וחלוקת משנה של שולחנות מגדלים בתוך כל ענף, על כנו. בעניין זה הועלו הצעות שונות בוועדה. הצעה אחת קראה למחיקת השכבה הענפית במועצה כך שהמועצה תנהל על ידי השולחנות. נקודת המוצא של הצעה זו הייתה שהשולחנות מהווים את הבסיס לפעילות המועצה וזהו המכנה המשותף האמיתי של פעילות המגדלים ולא הענפים, ולעיתים השוני בין שני מינים באותו ענף גדול מהשוני בין שני מינים מענפים שונים. היו הצעות לחלוקה מבנית על בסיס אזורי, מתוך תפיסה שהתמודדות של מגדלים עם המאפיינים האזוריים כמו אקלים, קרקע, מים וכו' מנתיבה שיתוף פעולה וזהות אינטרסים בין מגדלים מאותו איזור בלי קשר לענף או למין שעליו גידוליהם נמנים ולפיכך, התארגנות על בסיס אזורי היא המשמעותית והמועילה ביותר עבור המגדלים.

5.2. לאחר שדנה בהצעות ובאפשרויות השונות, סבורה הוועדה שהמודל הקיים של חלוקה על בסיס ענפי, תוך חלוקה פנימית לשולחנות, הוא המודל הראוי מאחר ונשען על מכנה משותף רחב הנוגע למאפייני החקלאות הצמחית ולהתמודדות עימה ובכך מתיישב עם המהות של מועצת הצמחים. כמו כן, זהו מודל מוכח ומוכר. מנגד, התארגנות על בסיס שולחנות בלבד הינה וולונטרית וצרה: יש ענפים, כדוגמת ענף ההדרים, בהם אין כל משמעות לחלוקה על בסיס שולחנות ויש ענפים בהם קיימים שולחנות רק לגבי חלק מהמינים. כמו כן, לא ברור כיצד יראו יחסי הגומלין והפיקוח בין המועצה לעשרות רבות של שולחנות.

5.3. מבנה המבוסס על התארגנות אזורית הוא זר למהות המועצה כאמור ומכל מקום להתארגנות כזו נמצא מענה במסגרת חוקית מתאימה כדוגמת וועדות חקלאיות במועצות אזוריות. יחד עם זאת לא ניתן להתעלם מכך שלחלק מהבעיות שעימן מתמודד המגדל יש היבטים אזוריים מובהקים ואותן בעיות יכולות למצוא את פתרונן במסגרת הכלים והפעולות של המועצה.

5.4. בעניין זה אנו מציעים:

ראשית, לאינטרס האזורי, כמו גם לאינטרסים נוספים, יינתן ביטוי בייצוג במועצה, וועדות ענפיות וועדות המשנה, כפי שיפורט להלן בפרק הדן במינויים של חברי המועצה והוועדות.

שנית, לאפשר התארגנות אד הוק בתוך המועצה, החוצה ענפים ומינים, לשם קבלת החלטות הנוגעות לאזור מסוים, במסגרת תקציבית מוגדרת הנגזרת משיעור מסוים מתוך ההיטל. אין המדובר בהקמת גוף נוסף קבוע בתוך המועצה אלא במתן סמכות למגדלים מאזור מסוים, להתכנס לצורך קבלת החלטות על פעולות על בסיס אזורי ולהביאם לאישור המועצה. יצוין שככל שהדבר נוגע להיבט של קביעת ההיטל, הדבר מתיישב עם הוראות החוק לעניין היטלים המאפשרות היטל "מסוייג או מדורג לפי איזורים" (סע' 36(א) לחוק).

5.5. כאמור, קיימת שונות במבנה הפנימי ובדרך התנהלותה של כל וועדה ענפית: בענף הפירות, ככלל, יש התארגנות ממוסדת של מיני הפירות על בסיס של שולחנות מגדלים, בענף הירקות ובענף הפרחים יש התארגנות מצומצמת יותר של שולחנות מגדלים ואילו בענף ההדרים אין כל התארגנות על בסיס שולחנות אלא וועדות מקצועיות לפי מטרתן או נושאים שונים אשר בהן ייצוג מכריע למגדלים.

ברור כי צורת ההתארגנות וההתנהלות בתוך כל ענף נגזרת בראש ובראשונה מאופי הגידול וצרכי הענף. לפיכך ממליצה הוועדה, ככלל, להשאיר בידן הוועדות הענפיות את ההחלטה בדבר הקמתם של השולחנות, ואילו הכללים לענין ועדות המשנה לרבות הרכבן, מספר חבריהן, תקופת כהונתם, תנאי כשירותם ודרך מינויים (בין בדרך של בחירות ובין בדרך אחרת) ייקבעו על ידי המועצה בהמלצת הוועדה הענפית הנוגעת לענין, ויכול שכללים אלו יהיו שונים מענף לענף.

[לשם הדיוק נציין כי מעת איחוד המועצות ומינויה של המנהלה הזמנית למועצת הצמחים לא מונו וועדות ענפיות על ידי השר ולפיכך גם לא מונו ועדות משנה על ידי הוועדות הענפיות לפי חוק מועצת הצמחים. ככל שאנו משתמשים בביטויים "ועדה ענפית" או "ועדות משנה"/ "שולחנות" בתיאור המצב הקיים כיום במועצה, ועל אף שהמועצה מתייחסת אליהם ככאלו, אין המדובר בוועדות שהוקמו לפי החוק אלא בהתארגנויות וולונטריות של המגדלים על בסיס הגופים שהיו קיימים ערב האיחוד]

## פרק 6: הרכב המועצה, הוועדות הענפיות וועדות המשנה ודרכי מינוין

6.1. אופייה של המועצה כמייצגת את עניינם של המגדלים והמשקפת את ההסכמות ביניהם, מחייב הליך דמוקרטי ושקיפות בבחירת נציגי המגדלים, כמו גם בהחלטות המתקבלות על ידם. יש להבטיח כי בבחירת הנציגים יינתן ייצוג לאינטרסים מרכזיים כמו סוגי הגידולים, היקפי הגידול ואזורי גידול מובהקים. עם זאת, יש להימנע ממצב של יצירת מוקדי כוח המקנים באופן מובנה יתרון למגדלים מסוג מסוים תוך קיפוח המיעוט (לדוג' למגדלים בעלי היקפי גידול משמעותיים או ההפך - מגדלים קטנים שכוחם המספרי גדול, מגדלים מאזור מסוים וכו').

מאחר ועיקר הפעילות של המועצה היא במסגרת הוועדות הענפיות וועדות המשנה, אין מקום לבחירה של נציגי מגדלים ישירות למועצה עצמה אלא יש לבחון מודל בו המגדלים בוחרים את נציגיהם לוועדה הענפית או לוועדת המשנה (השולחנות) או לשתיהן ביחד, שמתוכם נבחרים הנציגים למועצה.

6.2. מודל המושתת על בחירות לשולחנות אשר מהם ייבחרו הנציגים לוועדה הענפית ולמועצה אינו מעשי לדעת הוועדה וזאת לאור האופי הוולונטרי, כאמור, של השולחן המביא לכך שלא ניתן להבטיח קיומם של כל השולחנות אשר בהן ייערכו בחירות. כמו כן, אף אם נכפה בחירות לכל שולחן, יש קושי בשיוך מגדלים מענף הירקות לשולחן מסוים מאחר והגידולים יכולים להשתנות במהלך השנה.

6.3. הוועדה סברה שיש לאמץ עקרונות מודל של בחירה ענפית אשר מתוכה נבחרים הנציגים למועצה. זהו המודל עליו מושתתות היום תקנות מועצת הצמחים (ייצור ושיווק) (דרכי מינוי חברי המועצה וחברי ועדות ענפיות), התשס"ו-2006, שהותקנו מכוח החוק.

6.4. על פי התקנות האמורות, מס' חברי הוועדה הענפית הוא 20 ובהם 15 נציגי מגדלים, שני עובדי המשרד ושלושה מקרב המשווקים והיצואנים של צמחים באותו ענף. מגדל רשאי לבחור עד עשרה נציגים מתוך רשימת המועמדים באותו ענף. בכל ענף ייבחרו לנציגי המגדלים בוועדה הענפית 15 המועמדים שזכו למספר קולות הגדול ביותר בקרב הענף. מס' נציגי הענף במועצה יהיה לפי המפתח שנקבע בחוק באשר למשקלו הכלכלי של הענף במועצה, ואותם נציגים במועצה יהיו מתוך חברי הוועדה הענפית הנבחרים שקיבלו את מס' הקולות המרבי, אלא אם מועמד שנבחר הודיע על רצונו להיות חבר רק במועצה או רק בוועדה הענפית.

לצורך קביעת ערכם או משקלם של קולות הבוחרים, המודל שנקבע בתקנות נותן ביטוי לשני פרמטרים בלבד: מס' המגדלים באותו ענף ומשקלו הכלכלי של המגדל בענף לפי חלקו היחסי בסך ההיטלים על הענף (תקנה 7(ב)), כאשר למשקל הכלכלי ניתן יחס עודף של 3:2 ביחס למספר המגדלים. כך לשם הדוגמה: בענף בו יש 1000 מגדלים: לכל מגדל יש קול אחד ובנוסף - מס' קולות לפי חלקו היחסי בהיטלים של הענף כפול 1.5. אם חלקו כאמור הוא 1% הוא יהיה זכאי למס' קולות נוסף מתוך 1000 קולות המגדלים לפי שיעור זה, כלומר לעוד עשרה קולות (ביחד 11 קולות) אך מאחר ולמשקל הכלכלי ניתן משקל של אחד וחצי ביחס לזה המספרי, יש לכפול את עשרה הקולות ב-1.5 ונקבל משקל כלכלי של 15 קולות, לכך יש להוסיף קול אחד שיש לו מהיותו מגדל, חישוב זה מביא אותנו ל-16 קולות בסך הכול למגדל באותו ענף לפי הנתונים בדוגמה.

6.5. לדעת הוועדה מודל זה מלבד היותו מורכב וקשה ליישום, מעדיף באופן ברור את המגדלים החזקים בעלי היקף גידול נרחב על פני מגדלים קטנים שחלקם בהיטלים קטן. מצב זה עלול ליצור עיוות בייצוג מגדלים במועצה בוועדות הענפיות בכך שלא ייתן ביטוי למגדלים קטנים אף אם מספרם הכולל בוועדה הענפית גדול. הוועדה סבורה שאף שיש חשיבות למשקל הכלכלי של המגדל בתוך הענף, תוצאה כזו מתטיאה למטרות המועצה האמורה לאזן בין מכלול האינטרסים של המגדלים ולתת כוח מצרפי לכל המגדלים ובפרט לקטנים שבהם. כמו כן, בניגוד למודל הבחירות במועצה לענף הלול, בתקנות הבחירות האמורות אין ביטוי להיבט האזורי או המגזרי (שיתופי/פרטי).

6.6. על מנת להבטיח ייצוג נאות של מכלול האינטרסים הנוגעים לעניין, שייחן שלחלקם לא יינתן ביטוי במסגרת הבחירות, מציעה הוועדה לאמץ את מודל הבחירות, כקבוע בתקנות, בשינויים הבאים: במקום הנוסחה הקבועה בתקנה 7(ב), לאתר מודל אחר, פשוט וקל ליישום, המאזן באופן שקול בין מספרם של המגדלים לבין משקלם הכלכלי בענף. בנוסף, לאפשר לשר החקלאות למנות עד 3 נציגי מגדלים למועצה ועד 5 נציגי מגדלים לכל אחת מהוועדות הענפיות בנוסף לאלו שנבחרו על ידי המגדלים. סמכות השר תהיה על בסיס שיקולים מוגדרים ובדיעבד לאחר שנוכח, לפי תוצאות הבחירות, כי אין בין כל המגדלים שנבחרו לוועדה ענפית או למועצה, בענף כלשהו, ייצוג לאזור או למגזר אשר מספר המגדלים בו או משקלם הכלכלי, מתוך אותו ענף, גדול, או שקופחו האינטרסים של קבוצת מיעוט מוגדרת. את התנאים להוספת נציגים ניתן לתחום במסגרת שיקולים רחבה או בקריטריונים מדידים.

6.7. כמו כן, כדי להבטיח ייצוג לסקטור החקלאי במובנו הרחב והממוסד, מוצע לשנות את הרכב המועצה כך שמספר חבריה לא יעלה על 45 כאשר למעלה ממחציתם נציגי מגדלים נבחרים. הרכב המועצה יהיה כדלקמן: 25 נציגי מגדלים נבחרים, עד 3 נציגי מגדלים שמונו על ידי השר כדי להבטיח ייצוג נאות כתוצאה מהבחירות כאמור לעיל, 5 נציגי ממשלה, (1 אוצר, 1 תמ"ת ו- 3 חקלאות), 6 נציגי תעשיינים, משווקים ויצואנים של צמחים, 2 נציגי צרכנים ו- 4 נציגי ארגוני חקלאים.

6.8. מהטעמים שנמנו בפרק 5 לעיל וכמוצע שם, אנו ממליצים לתת בידי כל וועדה ענפית את הסמכות למנות את וועדות המשנה וכן לקבוע את מספר חברי וועדת המשנה, תקופת כהונתם, תנאי כשירותם, דרכי מינויים, בין בדרך של בחירות ובין בדרך אחרת, הרכב הוועדה, סדרי דיון ונהלי עבודתה. כללים כאמור ייקבעו על ידי המועצה בהמלצת הוועדה הענפית ובאישור שר החקלאות. בכך מובטח איזון בין שמירת העצמאות והייחוד של הענפים לבין הצורך בפיקוח ובשקיפות על תהליכי המינוי בתוך המועצה.

אין באמור בהמלצה זו כדי לגרוע מסמכות שר החקלאות הקבועה היום בחוק להורות לוועדה ענפית על מינוי וועדת משנה.



## פרק 7: תפקידי המועצה

### 7.1 קריטריונים

הוועדה בחנה את תפקידי ותחומי הפעולה בהם צריכה לעסוק המועצה על פי הקריטריונים הבאים:

- א. הלימה משמעותית בין פעולה מסוימת לבין ההגדרה של מוצר ציבורי.
- ב. פעולה הניתנת כשירות לתועלתם של מירב המגדלים בענף או בשולחן.
- ג. יתרון יחסי בתפעול, ביצוע יעיל ותרומה משמעותית למגדלים.
- ד. שת"פ עם משרד החקלאות או עם גורמים אחרים, בנושאים המקנים למועצה יתרון בשירות למגדלים, או בנושאים שגופים ציבוריים אחרים אינם עוסקים בהם.
- ה. התערבות בנושאים שבהם יכולה המועצה לשפר את מעמד החקלאי כחלק ממערך הייצור והשיווק.
- ו. פעולות חלוץ ועידוד (טריגר) בנושאים חדשניים בעלי פוטנציאל רב. בהתאם לכך חולקו הנושאים השונים לכאלה אשר חשוב להמשיך ולהפעיל במסגרת המועצה, לכאלה אשר יש לשנות את אופן הטיפול בהם, להגבילם או לצמצמם, ולכאלה אשר הועדה סבורה שיש להפסיקם לחלוטין או לבצעם רק כשירות נוסף שימומן בנפרד, שלא במסגרת ההיטלים.

### 7.2 תפקידים

להלן הנושאים בהם דנה הועדה, והמלצותיה בהתאם:

#### א. התערבות בשוק, יסות וכשלי שוק

יסות השוק הוא מהתפקידים העיקריים של המועצה. כפי שכבר פורט לעיל, פיצולו של הייצוא החקלאי בין מספר רב של יצרנים, האופי הביולוגי שלו, השיפור המתמיד בשיטות הגידול והעלייה בתנובות - אלה יוצרים שפע, ולעיתים גם עודפי תוצרת בשוק וגורמים לתנודות ולירידת רמת המחירים ורמת הרווחיות של התוצרת החקלאית. מצב זה מערער את שווי המשקל בין הביקוש להיצע בשוק התוצרת החקלאית. מעורבות המועצה בפעילות מסוג זה, בשנים שלאחר איחוד המועצות, הייתה דלה יחסית.

יש לשמר את האפשרות להתערבות בשוק כדי להבטיח מניעת תנודות חריפות מדי בייצור ובשיווק החקלאי, כדי להבטיח אספקה של תוצרת טרייה לאוכלוסייה במחירים סבירים תוך הבטחת תמורה נאותה למגדלים. מוצע אפוא להותיר בידי המועצה את הסמכויות הנתונות לה בחוק לשם התערבות בשוק לצורך יסות ומניעת כשלי שוק.

#### ב. ביטוח סיכונים

עד עתה היה מקובל שהמועצה גבתה ושילמה, במסגרת ההיטל, את ביטוח החובה לקרן לנזקי טבע באופן גורף ומחייב.

הועדה ממליצה לבטל את דרך טיפול המועצה בביטוח החובה, באופן מחייב וכחלק מההיטל, כפי שקיים היום.

עם זאת הוועדה ממליצה לאפשר לבצע במרכז ביטוח חובה עבור שולחן או ענף, ובלבד שיחליטו על כך חברי וועדת המשנה או הוועדה הענפית, לפי הענין, ברוב של 75%, ושעלות הביטוח לא תהיה חלק מההיטל הקבוע והמועצה תגבה אותו כ"צינור" לגבייה והעברת כספים בלבד.

כמו כן מוצע שהמועצה תמשיך לספק שרותי ייעוץ בתחום הביטוח עבור ציבור החקלאים ותסייע במו"מ, כדי להבטיח עבורם פרמיות סבירות, מול הקרן לביטוח נזקי טבע או קרן אחרת שתקבע.

#### ג. אשראי

הוועדה ממליצה שהמועצה תחדל בעקרון מלפעול כספקית אשראי לחקלאים. עם זאת, לנוכח החסמים, המגבלות והמצוקה הקיימים בשוק האשראי לחקלאים, מומלץ לבצע תהליך של צמצום הדרגתי עד לסוף שנת 2008.

כן מוצע, שבמהלך השנתיים הבאות יפעלו משרד החקלאות, משרד האוצר והמועצה, ביחד, כדי לאתר מסגרות אשראי חלופיות, שיאפשרו מתן אשראי לחקלאים בהיקף רצוי ובמחיר סביר.

#### ד. מו"פ וקידום טכנולוגי

הוועדה סבורה שלהשתתפות כספית ישירה של החקלאים במאמצי המחקר והפיתוח יש חשיבות רבה. השתתפות תקציבית מקנה להם יכולת להשפיע באופן ישיר ובלתי אמצעי על יעדי המו"פ החקלאי ועל סדרי העדיפות שלו.

עם זאת, יש לכוון את תקציבי המו"פ של המועצה למו"פ יישומי בלבד, תחום בזמן ובתקציב, ולא להשקיע במו"פ בסיסי.

כמו כן, ממליצה הוועדה שההחלטות לגבי כל פרוייקט מחקר ופיתוח יתקבלו כמועצה, בשיתוף פעולה עם גורמי מחקר ומקצוע מאנשי המדען הראשי ושה"ם. יש להפסיק את ההסדר הקיים של העברת חלק מההחלטות, שמעל להיקף תקציבי מסוים, מהענפים למסגרת של וועדות המדען הראשי במשרד.

הוועדה ממליצה לתחום את מימון פעילות המו"פ הנעשית במשקי המגדלים בזמן ובתקציב, ולחייב את המגדל להשתתף בחלק מעלות הפרוייקט הנעשה במשקו.

הוועדה ממליצה שהמועצה תסתייע בשרותי ייעוץ חיצוניים למו"פ שיינתנו על ידי איש מקצוע אשר אף יעקוב ויבקר את תוצאות המחקרים וידאג לפרסמם ולהעבירם לכלל המגדלים.

#### ה. הדרכה

הוועדה סבורה שיש להפסיק את מעורבות המועצה בהדרכה בשיטה הקיימת היום, אשר הפכה את המועצה לגוף המשתתף באופן קבוע במימון שרות ההדרכה.

המועצה תשתתף בפעולות הדרכה רק לצורך פעילות מיוחדת, כאשר אין פתרון אחר, לצורך אימוץ והחדרה של גידול, טכנולוגיה או טכניקה חדשים ולא מוכרים או כאשר קיים כשל הדרכה זמני, למשל באזור מרוחק. במקרה כזה תאושר פעולת הדרכה תחומה בזמן, בהיקף ובתקציב ולא תעלה על תקופה מוגבלת שתקבע מראש בתוכנית.

כמו כן תסייע המועצה במימון קורסים בתחומים שונים ובעידוד והדרכה לדור המגדלים הצעיר.

#### 1. מידע

הוועדה סבורה שבשנים האחרונות התרופפו והדלדלו מערכי המידע החקלאי, הן במשרד והן במועצה. מן הראוי שהמועצה תחדש את מערך המידע ותתאימו לצרכי שנות ה-2000, כדי לספק מידע עדכני הן לציבור החקלאים והן לצרכי תכנון וקביעת מדיניות. חקלאות מודרנית מחייבת תשתית מידע שתשרת את כל המגדלים, תסייע להם בקבלת החלטות על תכנון המשק ותהווה מסד נתונים למערכת המוסדית לצורך תכנון וקביעת מדיניות.

מומלץ שייעשה תאום בין מערכות המידע של המועצה לאלו של משרד החקלאות. בהקשר זה נדונו מספר חלופות בהן חובת דווח מקדמית על היקף הנטיעה, הזריעה, יבולים צפויים וכדו'. דווח זה יהווה אסמכתא לנתוני המועצה עבור קנ"ט וכן לתאום עם משרד החקלאות. מוצע, כאמור, לפתח מערכת מתאימה שתקיף את כל ענפי הייצור וכן את ענף השתלנות.

#### 2. שמירת מותגים

מוצע להמשיך לשמור, לטפח ולתחזק, במסגרת המועצה, את המותגים הקיימים לטובת כלל ציבור המגדלים. כמו כן, מוצע שהמועצה תיזום ותסייע ביצירת מותגים נוספים, כגון מותגים אזוריים, שיש בהם כדי לקדם מכירות ולשפר את רווחיות התוצרת החקלאית.

#### ח. שימור וטיפוח חומר גנטי

מומלץ שהמועצה תמשיך לפעול לשימור חומר צמחי גנטי כדי לסייע בטיפוח ושיפור זנים חדשים וקיימים, כולל רישום פטנטים ותחזוקתם.

#### ט. הדברה

פעולת הדברה הנוגעת לציבור חקלאים גדול היא מוצר ציבורי מובהק ויש להמשיך בפעילות זאת כדי למנוע את תופעת "הפרש הבודד", אשר גם נהנה מהכלל וגם עלול לגרום נזק לכלל הציבור.

לפיכך ממליצה הוועדה שהמועצה תמשיך ליזום ולתפעל מערכת הדברה עבור כלל ציבור החקלאים בענפי המטעים כפי שהיה נהוג עד כה.

לגבי המכון להדברה ביולוגית ממליצה הוועדה לשקול שתי חלופות – האחת, השארת המכון וביצוע ההדברה בידי המועצה, והשנייה, העברת המכון לידי מינהל המחקר החקלאי והשארת הביצוע בידי המועצה. העברת המכון למנהל המחקר החקלאי תותנה בכך שמשרד החקלאות ישיג את התקנים והתקציבים הדרושים להפעלתו.

במקרה שיוחלט על העברת המכון מהמועצה למשרד, מוצע שיחתם הסכם בין המשרד למועצה כדי לפצות את ענף ההדרים על השקעותיו במכון, להבטיח את תקינות פעולת המכון ברציפות לפחות ל-10 שנים וכן להקים וועדת היגוי משותפת שתנחה את עבודת המכון ותקבע את סדרי העדיפות לעבודתו השוטפת.

## קד"ם ופירוט

המועצה תמשיך לפעול בתחומים אלה בנושאים רלבנטיים לכלל המגדלים. פעילות משותפת לכלל המגדלים של מינים ומוצרים דומים, הנה חיונית ותורמת ומהווה מוצר ציבורי מובהק.

### סטנדרטים

המועצה תפעל, בתאום עם משרד החקלאות, ליישום סטנדרטים במוצרי חקלאות טריים, לתועלת ציבור היצרנים והצרכנים. קביעת סטנדרטים מחייבים לסיווג תוצרת חקלאית לפי איכות, גודל וכד', פועלים לטובת הצרכנים והיצרנים כאחד והם בגדר מוצר ציבורי.

### קשר עם ארגוני המגדלים

מזה עשרות בשנים מאורגנים החקלאים בישראל בארגונים וולונטריים המייצגים ומקדמים את ענייניהם בציבור ובפני רשויות השלטון. התפיסה המקובלת היא שהתארגנויות של חקלאים, לצד המועצות הסטטוטוריות, תורמות לקידום ופיתוח ענפי החקלאות ומשפרות את מצבם של החקלאים, מטעם זה סבורה הוועדה שיש לקדם שיתוף פעולה בין המועצה לבין ארגוני המגדלים ולתת ייצוג לארגונים במועצה כפי שהמליצה בפרק 6 לעיל.

מתפקידיה העיקריים של המועצה, כאמור בסעיף 11(1) לחוק, לפתח, לעודד ולבסס את הענפים. עידוד התארגנויות של חקלאים על ידי המועצה עולה בקנה אחד עם מטרה עיקרית זו.

במסגרת דיוני הוועדה העלו נציגי ארגוני החקלאים בקשתם כי ההסדר שנהג במשך עשרות שנים בין מועצות הייצור לארגונים, לפיו שימשו המועצות צינור להעברת דמי חבר לארגונים, ימשיך להתקיים ובלבד שמגדלים הביעו הסכמתם לכך. כך ייחסך מהארגונים הצורך להקים מנגנוני גבייה נפרדים לעניין זה, דבר שיביא לחיסכון בעלויות וישרת את עניינם של המגדלים. פעולה זו לדעת הוועדה נכללת בגדר תפקיד המועצה לתרום לפיתוחם וביסוסם של הענפים כאמור. עם זאת, מציעה הוועדה, למען הסר ספק, לתקן את החוק כך שיצוין בו במפורש כי בין תפקידי המועצה לקדם ולעודד התארגנות של חקלאים. לצורך כך, מוצע כי שר החקלאות יהיה רשאי לקבוע בכללים מיהו ארגון מגדלים וכן יקבע את התנאים למתן השירות האמור על ידי המועצה.

## פרק 8: תקציבים, היטלים וגבייה

8.1. פעולותיה של המועצה והשירותים שהיא מספקת ממומנים ברובם מכספי ההיטלים שהיא גובה ומקצתם מהכנסות מנכסים ומהשתתפות מזערית של הממשלה. מכאן גם נובעת חשיבותם הרבה של ההיטלים. רבות נטען בעד ונגד גובה ההיטלים ושיטות הגבייה והאכיפה. חלק מהטוענים סבורים שההיטל הקיים מהווה עול כבד על החקלאי ונתח נכבד מהכנסתו. מנגד יש הסבורים שאין מדובר בנוטל כבד ובלבד שפעולות המועצה יעשו ביעילות ויתרמו באופן משמעותי לציבור החקלאים.

אי אפשר להתעלם גם מהעובדה שהיו ציפיות רבות להפחתת ההיטלים עם כינונה של המועצה המאוחדת, ציפיה שהתבדתה (ראה ניתוח בפרק הקודם).

בנוסף לכך הועלו טענות נגד שיטת תעודות המשלוח, מערכת האכיפה, וועדת הקנסות וכו'. הוועדה הקדישה לנושא זה דיונים רבים והיא סבורה שיש חשיבות לחידוש צו ההיטלים, אך במתכונת שונה שתאפשר המשך גבייה אפקטיבית.

8.2. לענין שיעור ההיטל מציעה הוועדה:

א. הוועדה סבורה שיש לשאוף להפחתת תקציבי המועצה באופן משמעותי כך שיענו על המטלות עליהם ממליצה הוועדה, במסגרת עבודתה של המועצה, תוך לקיחה בחשבון של התייעלות במנגנון ושכלול שיטות העבודה.

ב. מאחר ולמועצה יהיו, בשלב הראשון להתארגנותה החדשה, הוצאות רבות הכרוכות בפיצוי עובדים ופעולות התייעלות, יהיה צורך להסתייע בתקציבי ממשלה כסיוע למועצה וכן להסתמך, בשנה הראשונה, על היטלים גבוהים יותר מהמתוכנן, אך עדיין פחותים מאלה שהיו קיימים עד כה (היקף התקציב הדרוש נאמד על ידי המועצה בכ- 50 – 60 מליון ₪ לשנת 2007 (תלוי בהיקף הסיוע הממשלתי) וכ- 40 – 50 מליון ₪ לשנת 2008 ואילך).

ג. כדי לקיים פעולה סבירה של המועצה וללא זעזועים, מחד, ולמנוע מצב של גביית היטלים בשיעור מופרז, מאידך, מציעה הוועדה לקבוע שני היטלים, היטל חובה מזערי והיטל רשות מירבי, כלומר מוגבל בתקרה מירבית. ההיטל המזערי יהיה היטל חובה המיועד לתחזק את המערך התפעולי ומנגנון המועצה ובמידה ויהיו בו יתרונות הן ישמשו להקמת קרן כללית, לביצוע מטלות המועצה. קביעת תקרה להיטל רשות מירבי נועדה לשמור על גובה סביר של שיעור היטל, שלא יהווה נטל על שכמם של החקלאים וימנע פעולות חריגות בהיקפן, במסגרת המועצה.

המרווח שבין היטל החובה המזערי לבין היטל הרשות המירבי יהיה מיועד לביצוע המטלות של וועדות המשנה והוועדות הענפיות וגובהו ייקבע על פי שיקול דעתן ובלבד שלא יחרוג מגובה תקרת שיעור ההיטל המירבי.

ד. בהתאם לכך ממליצה הוועדה כי שיעור היטל החובה המזערי יהיה בגובה של 0.25% מהיקף הייצור החקלאי השנתי הצפוי בכל ענף מענפי המועצה, במחירי שער המשק. שיעור ההיטל המירבי יהיה עד תקרה של 0.8% בהתאמה. במידה וענף ההדרים ימשיך לבצע את מערך ההדברה, יהיה צורך לגבות תוספת של 1.0% ממגדלי ההדרים, מעבר להיטל המירבי, עבור מטלה זאת (זאת כל עוד משרד החקלאות ימשיך לתמוך בהדברה בהיקף של 4.5 מליון ₪ בשנה).

בהשוואה לתקציב המועצה בשנת 2006 מדובר בהפחתת היטלים משמעותית בשיעור של עשרות אחוזים, בכל ענף.

בהתאם לכך, לענפים תהיה דרגת חופש לקבל החלטות בטווח של 0.55% מערך הייצור (בין 0.8% ל- 0.25%) אך אינם חייבים, כמובן, לגבות את כל ההיטל המירבי כפי שיאפשרו להם הכללים לענין ההיטלים.

ה. מוקדם לאמוד עדיין את ההיקף המדויק של הכנסות המועצה משיעור ההיטלים המוצע. הערכת הוועדה היא כי ההיטל המזערי בשיעור של 0.25% עשוי להכניס למועצה כ- 15 מיליון ₪. באם יגבה מלוא ההיטל עד לתקרה המירבית של 0.8% צפויה למועצה הכנסה של כ- 50 - 60 מיליון ₪, לשנה.

8.3 לענין שיטת הגבייה מציעה הוועדה:

א. תעודות המשלוח יהיו תעודות אישיות, שיופקו או באחריות המגדל או באמצעות המועצה והמגדל יוכל לבחור באחת משתי דרכים אלו וכמו כן תאפשר המועצה תשלום ישיר של ההיטל ע"י המגדל. בנוסף, המועצה תציע נוסח אחיד לתעודות המשלוח שיקל על עבודתה.

ב. בענפים המייצרים את מירב תוצרתם ליצוא או לתעשייה לא צפויה בעיה מיוחדת בגביית ההיטל.

הצפי הוא שיהיה שיתוף פעולה במתכונת הקיימת עם רשתות השיווק הגדולות, יצואנים וסיטונאים.

לפיכך ההנחה היא שבענפי הפרחים, ההדרים, ברוב הפירות ובחלק מהירקות לא צפויה בעיה מיוחדת.

עם זאת, יהיה צורך להגיע להסדר גבייה מתאים עם השווקים הסיטונאיים ובייחוד לגבי ענף הירקות (יצוין כי השווקים הסיטונאיים מטפלים בכ- 45% מסה"כ הירקות הטריים, לא כולל תפוחי אדמה).

ג. הוועדה ממליצה בהקשר זה על התהליך הבא: המגדל ימסור לסיטונאי, עם המשלוח, שני עותקים של תעודת המשלוח (כיום הוא מוסר עותק אחד) אשר אחד מהם ישלח חזרה אליו עם פרוט העסקה ואילו השני ישלח למועצה, כולל ציון חיוב ההיטל.

אחת לחודש יגיש הסיטונאי למועצה את ההיטלים שגבה בצירוף דו"ח הכולל את פרוט הגבייה, רשימת המחויבים ובצירוף העתקים של תעודות המשלוח (הדו"ח יכלול את שם המגדל, סוג הירק, משקל ותשלום).

המועצה תבצע בדיקות מדגמיות בלבד של אימות התעודות והדיווחים ותפעיל מערכת אכיפה במקרה שימצאו חריגות בדיווח.

עוד מוצע שסיטונאי שלא יפעל על פי הכללים הללו יהיה צפוי לענישה לרבות שלילת תעודת סיטונאי מוסמך.

יצוין כי כ- 20% מהתוצרת הטרייה משווקת ישירות מהחקלאי לצרכן הסופי, כגון מסעדות, מלונות וירקניות. לגבי תוצרת המשווקת באופן זה יחויב החקלאי לפעול באמצעות תעודות משלוח שיופקו ע"י המועצה וישלח לה ישירות את ההיטל.

ד. מאחר ומספר ענפים העלו בקשה לבחון אפשרות לגבייה על בסיס תחשיב של שטח (פירות) או משקל (הדרים וירקות), במקום לפי המחיר, סבורה המועצה כי ניתן לעבור לשיטת תחשיב כאמור ובלבד שתמצא כיעילה וסבירה ושיעשה

בסיס לתחשיב שיהיה תואם ואקואילונטי לערך הפדיון השנתי הצפוי בשער המשק, על פי שיעור ההיטל שייקבע בחוק.

ה. המועצה תפעל ליצירת מערכת תקשורת אלקטרונית בין המגדלים למועצה ובין הסיטונאים למועצה שתאפשר לגבות בעתיד את ההיטל באופן אוטומטי בעת הנפקת המשלוח.

ו. ההחלטות לגבי גביית ההיטל תתקבלנה במסגרת וועדות המשנה (היכן שקיימות) והוועדות הענפיות. השיקול המרכזי הוא טובת כלל הענף. עם זאת, מאחר וקיימים הבדלים בין אזורים וישנן פעולות אזוריות אשר משרתות את כלל או חלק ניכר מהמגדלים, מומלץ לכלול פעילות זאת במסגרת המועצה ולהגבילה להיקף שלא יעלה על 10% מכלל ההיטל שיגבה ע"י חקלאי אותו האזור, באותה השנה. היטל אזורי לא יכלול במסגרת ההיטל הרגיל.

ההחלטה על פעולה אזורית תתקבל ע"י רוב המגדלים באזור המסוים, בסמוך למועד הכנת תקציב המועצה, ותמומן על ידם בלבד. פעולה אזורית תתאפשר, כמובן, רק במסגרת הפעולות המותרות לביצוע על ידי המועצה.

חקלאים שירצו לפעול גם במסגרת אזורית יפנו לשר החקלאות ופיתוח הכפר וזה יקבע את תחומי האזור האמור ובלבד שלא יפחת מתחומה של מועצה אזורית אחת, לפחות.

ז. בתקופת הביניים, במהלך שנת 2007, וכדי לאפשר לכסות את כל המתחייב מצרכי המועצה עד לסיום תהליך הארגון מחדש, מוצע להטיל היטל גבוה יותר בשיעור שיתאים לצרכיה אלה.

ח. בכל מקרה יש לוודא כי למועצה יהיו כלים לגבייה אפקטיבית של ההיטלים, לרבות, במידת הצורך, שימוש בפקודת המיסים (גביה).

## פרק 9: המבנה הארגוני

### 9.1 כללי

הוועדה החליטה לבחון את המבנה הארגוני של המועצה על פי הקריטריונים הבאים:

א. המבנה ישונה באופן שיחזיר את מירב סמכויות ההחלטה, המקצוע והטיפול בגביית ההיטלים לארבעת הענפים הפועלים במסגרת המועצה. הנהלת המועצה תטפל בעיקר במתן שרותי רוחב בכספים וכה אדם, בקרה, תאום, פעילות משותפת ומדיניות כוללת.

מבנה זה שונה באופן מהותי מזה הקיים במועצה, מאז איחודה, כאשר מירב הסמכויות וכן כ"א הועברו להנהלה ואילו הענפים דולדלו בהתאם.

בנתוח שנערך לגבי כח האדם הנוכחי התברר כי מתוך 88 עובדי המועצה (ללא 8 עובדי המכון להדברה ביולוגית), 63 עובדים פועלים במסגרת ההנהלה ורק 22 עובדים פועלים במסגרת הענפים. כלומר, מדובר במבנה ריכוזי מאד, מעין פירמידה הפוכה, אשר העביר את מוקד קבלת ההחלטות ועבודת המועצה, הן במסגרת השגרה היום יומית והן במסגרת הפעילות השנתית והרב-שנתית, מהענפים למרכז.

ב. התאמה להיקף הפעילות כנגזר מהמשימות שיוטלו על המועצה.

ג. התייעלות מירבית בשיטת ההיטלים והגבייה, שצורכת כיום כח אדם ומשאבים רבים יחסית.

ד. הורדת הלחץ מהמנגנון הקבוע של המועצה, תוך הסתמכות על שרותי חוץ בנושאים מקצועיים ספציפיים, הדרושים התמחות מיוחדת.

ה. התייעלות מערך המחשוב והחשבונות ע"י איחוד הפעולות וייעולן.

### 9.2 מבנה ארגוני מוצע

א. בהתאם לכך ממליצה הוועדה לצמצם את מנגנון המועצה ולהפחיתו מ- 96 עובדים לכ- 38 עובדים, לא כולל 8 עובדי המכון. לגבי המכון תשקל האפשרות להעבירו למסגרת מנהל המחקר החקלאי זאת בתנאי שמשרד החקלאות יקצה כאמור את התקנים הדרושים, המתאימים לאנשי המכון ואת המשאבים הדרושים להפעלתו.

ב. פרוט המבנה הארגוני:

#### 2.1 הנהלה

לשכת מנכ"ל: מנכ"ל

מזכירה

עוזר-כלכלן

מינהל ומשאבי אנוש 3 עובדים

הנהלת חשבונות 4.5 עובדים

מחשב 3 עובדים

סה"כ הנהלה 13.5 עובדים



ענפים

ענף הפירות

רכז אגף הפירות  
מזכירה (1/2)  
רכז שולחנות מגדלים  
רכז שולחנות + מו"פ והדרכה  
רכז שתלנות ובית גרעין  
חשב+גביה  
מערכות מידע+גביה  
רכז שטח  
סה"כ 7.5 עובדים

ענף הירקות

רכז אגף הירקות  
מזכירה (1/2)  
כלכלן שוק מקומי, מידע ושולחנות  
אגרונום - מו"פ, הדרכה והדברה  
רכז - קד"מ, אשראי, מידע  
סקר שווקים  
אשראי והון חוזר - 2  
גביית היטלים - 2  
סה"כ 9.5 עובדים

ענף ההדרים

רכז אגף ההדרים  
מזכירה (1/2)  
מנהל בית גרעין  
כלכלן - מידע וגבייה  
סה"כ 3.5 עובדים

ענף הפרחים

מנהל אגף הפרחים  
מזכירה (1/2)  
מטפחים (1/2)  
גידולים חדשים - כולל קד"מ וקורסים  
כלכלן - כולל ריכוז שולחנות  
חשב - אשראי וגביה  
סה"כ 4 עובדים

סה"כ עובדים במועצה

הנהלה 14 עובדים  
ענפים 24.5 עובדים  
סה"כ 38.5 עובדים

### שרותים חיצוניים

המועצה תשכור שירותים חיצוניים בתחומים הבאים: יעוץ משפטי, מבקר פנים, רו"ח, יועץ ביטוח, יועץ מו"פ, קצין בטיחות וכדו'. במידה ויחולו שינויים ברשות לפיקוח חקלאי ייתכן ויהיה צורך בשרותי פיקוח חיצוניים.

### צוות העובדים

בעקבות המלצות הוועדה על שינוי המבנה הארגוני, שיישומן יהיה כרוך בשינויים משמעותיים במצבת כח האדם של המועצה, הוועדה ממליצה שהמנהלה הזמנית תפתח בדיאלוג עם ההסתדרות וועד העובדים כדי להתאים את מבנה המועצה ולהגיע להסכם, תוך התייחסות מתאימה לציבור העובדים ושמירת זכויותיו.

### שכר עבודה

הוועדה מצאה שקיימים במועצה הבדלי שכר, תנאים וחוזי העסקה שונים ומשונים, פרי ההבדלים ההיסטוריים בין המועצות שאוחדו. מאחר וחוזי ההעסקה הנוכחיים מסתיימים במרץ 2007, ממליצה הוועדה להעביר את כל העובדים לתנאים אחידים במגמה ליצור יתר אחידות לבעלי תפקידים דומים במועצה וכן הסכמי העסקה זהים. בנוסף לכך, בהתאם לחוק המועצה יש לשאוף לפעול להתאמה בין תנאי השכר וחוזי העסקה במועצה לאלה הקיימים בשרות המדינה.

## פרק 10: שונות

### 10.1. נכסי המועצה

המועצה מחזיקה בנכסים שונים, שבחלקם הועברו לרשותה עם איחוד המועצות. בין הנכסים מבנים שונים וכן מניות בחברות שונות כגון אגרקסקו וקאל שערכן המדויק לא שוערך.

מוצע לקבוע נהלים ולקבל החלטות שיבטיחו את ניהול נכסי המועצה באופן יעיל שיספק תשואה כלכלית מירבית ובכלל זה יש לבחון את האפשרות למכור או להשכיר נכסים שאין בהם כדי לשרת ישירות את מטרת המועצה ותפקידיה.

### 10.2. שקיפות

החלטות המועצה, פעולותיה והמידע שהיא אוספת, ברבדיה השונים (שולחנות, ענפים ומועצה), צריכים להיות שקופים ובהירים לציבור החקלאים.

מוצע שהמועצה תפרסם את כל המידע הרלבנטי באינטרנט ובדפי מידע מתאימים ותספק תשובות לשאלות של חקלאים, כמובן בכפוף להוראות כל דין.

מש/10

הדו"חות הכספיים של המועצה  
לשנת 2016

המועצה לייצור צמחים ולשינוקם

דוחות כספיים

ליום

31 בדצמבר 2016

התוכן

<u>עמוד</u>		
	2	דוח רואה תחשבון המבקר
3	- 4	מאזן מאוחד
	5	ליום 31 בדצמבר 2016 - דוח מאוחד על הפעולות והשינויים בקרנות עגפי האועצה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016
	6	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016 - דוח מאוחד על תזרימי המזומנים
7	- 20	באורים לדוחות הכספיים
21	- 22	ליום 31 בדצמבר 2016 - נספחים לדוחות הכספיים

דוח רואה החשבון המבקר לחברים

של

המועצה לייצור צמחים ולשיווקם

ביקרנו את המאזנים המאוחדים המצורפים של המועצה לייצור צמחים ולשיווקם (להלן - המועצה) לימים 31 בדצמבר 2016 ו-2015 ואת הדוחות המאוחדים על הפעולות והשינויים בקרנות ענפי המועצה, והדוחות על תזרימי המזומנים לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים. דוחות כספיים אלו הינם כאחריות המינהלה וההנהלה של המועצה. אחריותנו היא לדחות זעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של חברה שאוחדה אשר נכסיה הכלולים באיחוד לימים 31 בדצמבר 2016 ו-2015 מהווים כ-1.9% ו-3.7% מכלל הנכסים המאוחדים לאותם תאריכים והכנסותיה הכלולות באיחוד מהוות כ-3.9% ו-11.1% מכלל ההכנסות המאוחדות לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים. הדוחות הכספיים של אותה חברה בוקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים וחזות דעתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותה חברה, מבוססת על דוחות רואי חשבון אחרים.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של בטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם כתינה של כללי החשבונאות שישמשו ושל האונדנים המשמעותיים שונשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של המועצה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו ודוחות רואי החשבון האחרים מספקת בסיס נאות לדחות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו ועל הדוחות של רואי חשבון אחרים, הדוחות הכספיים הנייל, משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את מצבה הכספי של המועצה והחברה הבת שלה לימים 31 בדצמבר 2016 ו-2015 ואת תוצאות פעולותיהן ותזרימי המזומנים שלהן והפעולות והשינויים בקרנות ענפי המועצה, לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים, בהתאם לתקני חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).

אנו מפנים את שימת הלב לאמור בביאור 16, בדבר תביעות משפטיות ודרישות כספיות שהוגשו כנגד המועצה. בגין חלק מהתחייבויות תלויות אלה נכללו בדוחות הכספיים הפרשות שלדעת הנהלת המועצה יש כהן כדי לכסות את ההתחייבות שעלולה להיווצר כתוצאה מהן. לגבי ההתחייבויות תלויות שלא ניתן בשלב זה לאמוד את סכומיהן או להעריך את תוצאותיהן, לא נכללו הפרשות בדוחות הכספיים. כמו כן אנו מפנים את שימת הלב לאמור בביאור 2 יא' בדבר הכנסות מגביית היטלים.

רוזנבלום - הולצמן  
וגורן  
רואי חשבון

14 ביוני, 2017

המועצה לייצור צמחים ולשיווקם

מאזן מאוחד

31 בדצמבר		
2015	2016	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	ביאור
2,359	10,356	(3)
25,042	30,349	(2 ה')
61,741	61,197	(4)
26,902	26,038	(5)
<u>116,044</u>	<u>127,940</u>	
1,359	837	(6)
94	94	(7)
<u>1,453</u>	<u>931</u>	
93,748	37,658	(8)
(79,300)	(25,246)	
<u>14,448</u>	<u>12,412</u>	
<u>15,901</u>	<u>13,343</u>	
<u>131,945</u>	<u>141,283</u>	

נכסים  
נכסים שוטפים

מזומנים ושווי מזומנים  
ניירות ערך סחירים  
מגדלים, משווקים, לקוחות ומפעלים, נטו  
חייבים ויתרות חובה  
סך הכל נכסים שוטפים

נכסים לא שוטפים

הלוואות וחיובים לזמן ארוך  
מניות בלתי סתירות בתאגידים

רכוש קבוע

עלות  
בניכוי - פחת שנצבר


סך הכל נכסים לא שוטפים

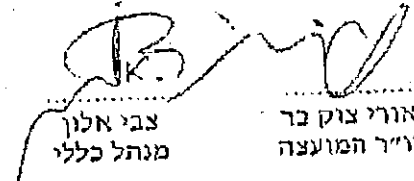
סך הכל נכסים

- הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים -



31 בדצמבר		
2015	2016	ביאור
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
		<b>התחייבויות</b>
		<b>התחייבויות שוטפות</b>
		מנדלים ומשווקים
5,183	9,377	קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות
7,676	11,927	זכאים אחרים והוצאות שנצברו
43,978	45,755	סך הכל התחייבויות שוטפות
<u>56,837</u>	<u>67,059</u>	(9)
		<b>התחייבויות לא שוטפות</b>
10,212	10,096	התחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד, נטו
593	901	התחייבויות תלויות והתקשרויות
<u>10,805</u>	<u>10,997</u>	סך הכל התחייבויות לא שוטפות
		<b>קרנות ענפי המועצה</b>
44,382	39,314	ענף הירקות (רשימה 1)
11,360	12,105	ענף הפירות (רשימה 2)
10,266	12,155	ענף ההדרים (רשימה 3)
(1,096)	11	ענף הפרחים (רשימה 4)
(509)	(358)	ענף הזיתים (רשימה 5)
<u>64,303</u>	<u>63,227</u>	
<u>131,945</u>	<u>141,283</u>	סך הכל התחייבויות וקרנות

  
 רחמיס גיון  
 מנהל כספים וכלכלה

  
 צבי אלון  
 מנהל כללי

14 ביוני, 2017  
 תאריך אישור  
 הדוחות הכספיים

המועצה לייצור צמחים ולשיווקם

דוח מאוחד על הפעולות והשינויים  
בקרנות ענפי המועצה

2015	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016							ביאור	הכנסות מהיטלים
	הוצאות	ענף חקיקות	ענף הפירות	ענף ההדרים	ענף הפרחים	ענף הזיתים	מטה		
סה"כ אלפי ש"ח	סה"כ אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	סה"כ אלפי ש"ח	סה"כ אלפי ש"ח
65,357	65,681	-	1,458	-	17,862	21,432	24,909	(11)	השתתפויות משרד החקלאות ואחרים
8,526	9,581	-	353	-	9,228	-	-	(12)	הכנסות שונות
14,386	10,447	74	213	9	10,023	64	64	(13)	הכנסות (הוצאות) מימון, נטר
621	1,406	(5)	2	-	(76)	(65)	1,550	(13)	הכנסות (הוצאות) מימון, נטר
-	-	-	(3)	-	49	64	(110)		כין ענפים (1)
89,390	87,115	69	2,023	9	37,106	21,495	26,413		
<b>הוצאות ועלויות</b>									
23,290	21,427	-	-	-	19,927	-	1,500		הומרים, ריסוסים והדברה
18,296	20,739	-	3	-	4,368	4,864	11,504		ביטוח נזקי טבע
13,832	14,891	-	-	-	2,327	7,135	5,429		מתקנים, נסיונות והדרכה
673	-	-	-	-	-	-	-		קליטת עזבים והשמדות
2,317	2,069	-	-	-	-	-	1,069		קרוך השתלמות למגדלים (2)
5,851	5,691	-	397	-	175	1,320	3,799		פעילות מקצועית ואחרות
-	-	-	-	(1,095)	153	394	348		ניסוי גרעון ענף הפרחים
1,505	1,691	-	94	-	428	955	214		נרסום ואחרות
9,450	4,353	-	-	-	4,353	-	-		פגולות ענף ההדרים (*)
15,789	17,328	8,588	1,108	(3)	3,291	3,100	2,244	(14)	הוצאות הנחלה וכלליות
-	-	(8,519)	170	-	1,193	2,982	4,174		השתתפות בחוצאות מטה (3)
6	2	-	-	-	2	-	-		מסים על החכמה
91,009	88,191	69	1,772	(1,098)	35,217	20,750	31,481		
(1,619)	(1,076)	-	251	1,107	1,889	745	(5,069)		עודף (גרעון) השנה
65,922	64,303	-	(609)	(1,096)	10,266	11,360	44,382		עודף (גרעון) לתחילת השנה
64,303	63,227	-	(358)	11	12,155	12,105	39,314		עודף (גרעון) לסוף השנה

(\*) מפעלי יצוא הדרים.

- (1) ריבית בין הענפים חושבה על חיתרות הבין ענפיות לפי שיעור ריבית של 0.5%.
- (2) בשנת 2011 החלה המועצה להפקיד לקרוך השתלמות עבור המגדלים. ההפקדה הינה כהתאם לנתוני השיווק של המגדלים בשוק המקומי, בייצוא ובתפוחי-אדמה תעשייה. גובה ההיטל שקל וחצי לטון, ובמקביל, חשתתפה המועצה בסכום זהה.
- (3) חלוקת ההוצאות נעשתה לפי אחוזי השתתפות הענפים בחוצאות המטה, כהתאם ליחס הבא: ענף חקיקות 49%, ענף הפירות 35%, ענף ההדרים 14%, ענף הזית 2%.

- הביאורים המוצגים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים -

**המועצה לייצור צמחים ולשיווקם**

דוח מאוחד על תזרימי המזומנים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
(1,619)	(1,076)
(5,458)	12,668
(7,077)	11,592
(577)	(41)
172	645
3,277	(4,613)
(229)	414
2,643	(3,595)
(4,439)	7,997
6,793	2,359
2,359	10,356

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת  
הפסד לפי הדוח על הפעולות  
התאמות הדרושות להצגת המזומנים ושווה מזומנים  
מפעילות שוטפת (נספח א')  
מזומנים נטו שנבעו (ששימשו) מפעילות שוטפת

תזרימי מזומנים מפעילות השקעה  
רכישת נכסים קבועים, נטו  
תמורה ממימוש רכוש קבוע  
קיסון (גידול) בניירות ערך, נטו  
קיסון (גידול) בחלוואות שניתנו לזמן ארוך  
מזומנים נטו שנבעו (ששימשו) מפעילות השקעה

עליה (ירידה) במזומנים ושווה מזומנים  
יתרת מזומנים ושווה מזומנים לתחילת השנה  
יתרת מזומנים ושווה מזומנים לסוף השנה

**נספח א' - התאמות הדרושות להצגת תזרימי המזומנים ושווה מזומנים מפעילות שוטפת**

אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,474	1,833
253	(401)
(613)	(116)
-	308
(17)	(694)
(3)	(2)
1,094	928
(3,664)	864
(1,819)	4,848
(4,602)	1,777
3,533	4,251
(6,552)	11,740
(5,458)	12,668

הכנסות והוצאות שאינן כרוכות בתזרימי מזומנים  
פחת והפחתות  
הפסד (רווח) ממימוש רכוש קבוע  
קיסון בעתודה לפיצויים  
גידול בהפרשה להתחייבויות תלויות  
רווח מניירות ערך  
שיערוך חלוואות

שינויים בסעיפי רכוש והתחייבויות  
ירידה (עליה) בחייבים שונים  
ירידה (עליה) ביתרת מגדלים, משווקים לקוחות ומפעלים, נטו  
עליה (ירידה) בזכאים שונים והוצאות שנעברו  
עליה בקרו לביטוח נזקי טבע בחקלאות

- הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים -

ביאור 1 - כללי

א - המועצה לייצור צמחים ולשיווקם (להלן: "המועצה") החלה בפעילותה ביום 1 בינואר 2004, בעקבות מיזוג פעילותו של "מועצת הפירות", "מועצת הירקות", "מועצת הפרחים" ו"המועצה לשיווק פרי הדר" (כמפורט בסעיף ג' להלן). תפקידי המועצה הינם, בין היתר, לפתח ולבסס את ענפי הצמחים שתחת פעילותה, הבטחת מהיר תוגן למגדלים, הבטחת הספקת סדירה של צמחים במחירים נאותים לאוכלוסייה, עידוד וייזום מחקרים הקשורים בענפים, הסדרת הייצור והשיווק כארץ ובח"ל של צמחים ועוד. כמו כן, מפעילה המועצה (ענף החדרים) באמצעות חברה בת מתקני איסוס, קירור, אחסון והיטוי של פרי הדר ועוסקת בהשכרת חדרי קירור ומחסנים ללקוחות שונים שלא בתחום פרי החדר.

גביית ההיטלים בענף הפרחים הופסקה עקב תיקון חוק מועצת הצמחים (ייצור ושיווק) (תיקון מספר 8), התשס"ו 2007 (מיום 25 ביולי 2007).

ב-24 במרס 2011 פורסם בקובץ התקנות מסי 6879 צו מועצת הצמחים (ייצור ושיווק) הקובע פיזור מועצת הזיתים והכללת ענף זיתי השמן במועצת הצמחים. החל מתאריך 1 בינואר 2011 נכללה בדוחות הכספיים פעילות ענף הזיתים.

ג - בלסגרת חוק התוכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקונים חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004) התשס"ג-2003 (להלן: "החוק"), תוקן חוק "מועצת הפירות", "מועצת הירקות", "מועצת הפרחים", ו"המועצה לשיווק פרי הדר" (להלן: "המועצות המתאחדות"). המועצה כוללת את כל הצמחים המפורטים בתוספת לחוק לאחר תיקונו בכל ענף מנן ענפי הפירות, הירקות, החדרים וענף הפרחים. ביום 19 ביוני 2003, מינה שר החקלאות ופיתוח הכפר (להלן: "השר") מינהלה זמנית וניתנו לה הסמכויות שהיו נתונות עד אז למועצת הפירות ולועד הפועל שלה. המינהלה הזמנית פעלה עד ליום מינויה של מינהלה זמנית מאוחדת אשר מינה השר במהלך שנת 2004.

בשנת 2007 נבחרה מינהלה קבועה למועצה.

בהתאם לחוק, החל מיום 1 בינואר 2004, המועצות המתאחדות חדלו מלפעול ומלחתקיים כתאגידים עצמאיים ונכסיהן, לרבות כל סימני המסחר הרשומים על שמן, עברו לקניין המועצה. כמו כן, כל ההתחייבויות, לרבות התחייבויות תלויות שהיו ערב תחולת החוק, עברו למועצה. עוד נקבע כי נכסי המועצות המתאחדות ישמשו את ענף הירקות, ענף הפירות, ענף פרי הדר או ענף הפרחים לפי העניין וכי חובות ההתחייבויות של המועצות המתאחדות יוממנו מתוך קרן מיוחדת שתוקם לכל אחד מהענפים, לפי העניין. העברת הנכסים וההתחייבויות בוצעה בהתאם לסעיף 103 בפקודת מס הכנסה, בשינויים המחויבים כפי שפורט בחוק.

לאור האמור, נכסים והתחייבויות שהיו לכל אחת מהמועצות המתאחדות ביום 31 בדצמבר 2003, הועברו למועצה בערכם הפנקסי (בהתאמות הנדרשות). יתרת הנכסים נטו של כל אחת מהמועצות המתאחדות כאמור לעיל, בתוספת תוצאות הפעולות של כל ענף רלבנטי החל מהמועד האמור נזקפו לקרן חוץ בגין כל ענף.

ג - בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבוונאות מקובלים נדרשת ההנהלה להשתמש באומדנים והערכות המשפיעים על הנתונים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הנתונים בדבר נכסים מוטנים והתחייבויות תלויות שניתן להם גילוי בדוחות הכספיים וכן על נתוני הכנסות והוצאות בתקופות הדיווח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מאומדנים אלה.

## המועצה לייצור צמחים ולשיווקם

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

### ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית

כאמור בביאור 1 לעיל, נכסים והתחייבויות שתועברו למועצה מהמועצות המתאחדות נכללו בספרי המועצה לפי ערכם הפנקסני בספרי המועצות המתאחדות במועד העכרתה.

#### א - בסיס הדיווח של הדוחות הכספיים

1. המועצה ערכה את דוחותיה הכספיים בעבר על בסיס העלות ההיסטורית המותאמת למדד המחירים לצרכן. הסכומים המותאמים, כאמור, שנכללו בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2003 שימשו נקודת מוצא לדיווח הכספי הנומינלי החל מיום 1 בינואר 2004. תוספות שבוצעו לאחר מועד המעבר נכללו בערכים נומינליים.
2. כהתאם לתקן חשבונאות מספר 12 בדבר "הפסקת ההתאמה של דוחות כספיים" הופסקה ההתאמה של הדוחות הכספיים לאינפלציה ביום 31 בדצמבר 2003 והחל אותו מועד החברה החלה לדווח בסכומים מדווחים.
3. סכומי הנכסים הלא כספיים אינם מייצגים בהכרח שווי מימוש או שווי כלכלי עדכני, אלא רק את הסכומים המדווחים של אותם נכסים.
4. דוחות הכספיים "עלות" משמעותה עלות בסכום מדווח.
5. תמצית הגתונים של החברה בערכים נומינליים היסטוריים לצרכי מס ניתנת בביאור 17.

#### ב - איחוד הדוחות הכספיים

הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את הדוחות של חברה מפעלים ליצוא הדרים בממלוק בעימ שלמועצה יש בה שליטה (להלן - "החברה הבת"). יתרות ועסקאות הדדיות מהותיות בוטלו בדוחות הכספיים המאוחדים.

ביום 1 ביוני 2016 חדלה חברת הבת, מפעילותה העסקית.

כמו כן, לא הוצגו דוחות כספיים של המועצה בלבד (לא מאוחדים) בשקלים מדווחים מאחר שדוחות אלו אינם מוסיפים מידע משמעותי.

#### ג - שווי מזומנים

שווי מזומנים נחשבים על ידי המועצה השקעות שנוילותן גבוהה הכוללות בתאגידים כנקאיים פיקדונות לזמן קצר שתקופתם המקורית אינה עולה על שלושה חודשים ממועד החשקעה ואשר אינם מוגבלים כשעבוד.

#### ד - הפרשה לחובות מסופקים

ההפרשה לחובות מסופקים מחושבת בעיקרה באופן ספציפי בגין חובות שלדעת הנהלת המועצה גבייתם מוטלת בספק, בנוסף נכללה הפרשה כללית המחושבת כשיעור מסוים מסכום חובות מסוימים.

#### ה - השקעות בניירות ערך סחירים

השקעות בניירות ערך סחירים מוצגות לפי שוויין בכורסה לתאריך המאזן. שיוויים בערכן נקפים לדוח רווח והפסד כהכנסות או הוצאות מיטון בהתאם לקביעת גילוי דעת 44 של לשכת רואי חשבון בישראל.

#### ו - מניות בלתי סחירות בתאגידים

השקעות במניות בלתי סחירות בתאגידים אשר למועצה אין השפעה מהותית בהם, מוצגת לפי העלות בניכוי הפרשה לירידת ערך. באם קיימת (ראח סעיף ח' להלן), ההשקעה במניות חברות מוחזקות מוצגת לפי שיטת השווי המאזני.

**המועצה לייצור צמחים ולשיזוקם**

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

**2 - רכוש קבוע**

1. הרכוש הקבוע מוצג על בסיס העלות בניכוי פחת שנצבר. שיפורים ושכלולים נזקפים לעלות הנכסים ואילו הוצאות אחזקה ותיקונים נזקפות לדוח על הפעולות עם התהוותן. המועצה בוחנת בכל תקופת דיווח את הצורך ברישום הפרשה לירידת ערך בהתאם להוראות תקן בחשבונאות מספר 15 (ראה סעיף ה' להלן).

2. הפחת מחושב לפי שיטת הפחת השווה בשיעורים שנתיים הנתשבים במספיקים להפחתת הנכסים במשך תקופת השימוש המשווערת בהם, כדלקמן:

מקרקעין ומבנים	%
כלי רכב	10% - 2%
ריהוט וציוד משרדי	20% - 15%
מחשבים ותוכנות	15% - 6%
התקנות ושיפורים במושבר	33% - 20%
מתקני אחסון וקירור של מפעלים לייצוא הסדרים בע"מ	(*)
	20% - 5.6%

(\*) לאורך תקופת השכירות כולל תקופת האופציה

**ח - ירידת ערך נכסים**

**1. ירידת ערך נכסים קבועים**

המועצה מיישמת את תקן החשבונאות מספר 15 "ירידת ערך נכסים". התקן קובע את הטיפול החשבונאי וההצגה הנדרשים במקרה של ירידת ערך נכסים. התקן חל על כל הנכסים המופיעים במאזן למעט מלאי, נכסים הנובעים מחוץ הקמה, נכסים הנובעים מהטבות לעובדים, נכסי מוסים נדחים ונכסים כספיים (פרט לחשקעות בחברות מותזקות שאינן חברות בנות). בהתאם לתקן, כאשר מתקיים סימן כלשהו המצביע על ירידת ערך של נכס, על המועצה לבחון האם חלה ירידת ערך של הנכס על ידי חשוואת ערכו הפנקסני של הנכס לסכום בר החשבה שלו. סכום בר החשבה הינו הגבוה מבין מחיר המכירה נטו של הנכס לבין שווי השימוש שלו הנקבע על פי הערך הנוכחי של אומדן תורמי המזומנים העתידיים הצפויים לנכוע מהשימוש בנכס ושימושו בתום חייו. במידה שערכו של הנכס בספרים עולה על סכום בר החשבה שלו, יש להכיר בהפסד מירידת ערך בגובה ההפרש בין ערכו הפנקסני של הנכס לסכום בר החשבה שלו. הפסד מירידת ערך שחוכר יבוטל רק אם חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת סכום בר החשבה של הנכס במועד ההכרה בהפסד מירידת ערך.

**2. ירידת ערך השקעות בחברות אחרות**

המועצה נוהגת לבחון את שווי החוגג של השקעותיה בכל תקופת דיווח ובקרות אירועים חריגים, או הופעת סימני אזהרה העשויים להצביע על ירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני.

בחינת השווי החוגג המבוצעת מביאה בחשבון, בין השאר, את הערכות שווי השקעות, המוצב בענף בו פועלת המושקעת, מצב עסקיה של המושקעת, עסקאות מחוץ לבורסה בניירות הערך של המושקעת, מחירי גיוסי הון במושקעת ומידע נוסף המוגש על ידי המושקעת לדירקטוריון שלה (כאשר יש למועצה נציגות בדירקטוריון) או לבעלי מניותיה. בהתאם לתוצאות הבחינה האמורה, כוללת המועצה, במידת הצורך, הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני הנזקפת לדוח על הפעולות.

**המועצה לייצור צמחים ולשיווקם**

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

**ט - הכרה בהכנסות**

הכנסות מהיטלים נכללות על בסיס צבירה. במיוחד- הכנסות של החברה חבת משרותי איסוס, קירור וחיסוי של פרי הדר נוקפות באופן יחסי על פני תקופת השירות.

לעניין גביית ההיטלים, ראה סעיף יא' להלן.

**י - שערי החליפין וההצמדה**

1. נכסים והתחייבויות במטבע חוץ, או הצמודים לו, נכללו לפי שערי החליפין היציגים שמורסמו על ידי בנק ישראל והיו תקפים ליום המאזן.
2. נכסים והתחייבויות הצמודים למדד המחירים לצרכן נכללו לפי המדד המתאים לגבי כל נכס או התחייבות צמודים.

להלן נתונים על שערי החליפין של הדולר של ארה"ב והאירו ושל מדד המחירים לצרכן:

שער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב ש"ח	שער החליפין היציג של האירו ש"ח	מדד חודש דצמבר (*) בנקודות	ליום:
3.845	4.044	122.84	31.12.2016
3.902	4.247	123.21	31.12.2015
3.889	4.725	124.32	31.12.2014
%	%	%	
(1.5)	(4.8)	(0.3)	שיעור השינוי בשנה המסתיימת ביום:
0.3	(10.1)	(0.9)	31.12.2016
12	(1.2)	(0.2)	31.12.2015
			31.12.2014

(\*) המדד לפי בסיס ממוצע 2002.

**יא - הכנסות מגביית היטלים**

על מנת לאפשר את המשך הפעילות השוטפת של המועצה (לרבות גביית ההיטלים) עד למינוי מועצה קבועה נבחרת, נקבע בחוק מועצת הצמחים כי עד לכניסתם לתוקף של כללים ותקנות או עד תום שנתיים מיום 1 בינואר 2004 (דהיינו, 31 בדצמבר 2005), לפי המוקדם שבהם, יעמדו בתוקפם הכללים והתקנות שנקבעו בעבר לפי חוקי המועצות המתאחדות.

ביום 18 ביולי 2006 פג תוקפן של כללי גביית ההיטלים. ביום 14 במרץ 2007 התקין שר החקלאות את תקנות מועצת הצמחים (ייצור ושיווק) (היטלים), התשס"ז-2007, ואישר את חידוש גביית ההיטלים בתאם לשיעורים שנקבעו בתקנות.

**יב - שימוש באומדנים בהכנת דוחות כספיים**

הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים דורשת מהנהלה שימוש באומדנים והערכות המשפיעים על סכומי הנכסים והתחייבויות המוצגים בדוחות הכספיים, על הגילוי בדבר נכסים מותנים והתחייבויות תלויות לתאריכי הדוחות הכספיים ועל סכומי הכנסות והוצאות בתקופות המדווחות. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מאומדנים אלה.

**המועצה לייצור צמחים ולישיווקם**

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 3 - מזומנים ושווי מזומנים

31 בדצמבר

2015	2016
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,301	7,287
65	1,177
993	1,892
2,359	10,356

מזומנים  
מטבע חוץ  
פקדונות לזמן קצר בבנקים

ביאור 4 - מגדלים, משווקים, לקוחות ומפעלים, נטו

31 בדצמבר

2015	2016
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
16,360	15,130
13,622	9,968
21,903	25,954
338	732
14,899	14,628
357	467
67,479	66,879
(5,738)	(5,682)
61,741	61,197

מגדלים משווקים ולקוחות בתשכונות עו"ש ויתרות שוטפות  
הלוואות לזמן קצר (1)  
שטרות לגביה  
מפעלים ליצוא הדרים בגמלים בע"מ  
הכנסות לקבל- חיטלים  
חלויות שוטפות של הלוואות לזמן ארוך  
בניכוי - הפרשה לחובות מסופקים

(1) ההלוואות אינן צמודות וגושאות ריבית משתנה בשיעור פריים + 2%-1.4%

ביאור 5 - חייבים ויתרות חובה

31 בדצמבר

2015	2016
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
22,627	23,495
775	493
3,500	2,050
26,902	26,038

הוצאות מראש והכנסות לקבל (1)  
מלאי (בעיקר חומרי הדברה)  
אחרים

(1) כולל הכנסות לקבל מהשתתפות משרד החקלאות בסך 12.8 מיליוני ש"ח (בשנת 2015 - 13.5 מיליוני ש"ח).

ביאור 6 - הלוואות וחייבים לזמן ארוך

31 בדצמבר

2015	2016
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
637	467
831	609
286	256
1,754	1,332
(38)	(28)
(357)	(467)
1,359	837

מגדלים ומשווקים (1)  
שטרות לגביה  
הלוואות לעובדים  
בניכוי - הפרשה לחובות מסופקים  
בניכוי - חלויות שוטפות

(1) ההלוואות צמודות למדד חמהירים לצרכן. שיעור הריבית הינו 4%.



**המועצה לייצור צמחים ולשיזוקם**

ביאורים לוחות הכספיים (המשך)

ביאור 7 - מניות בלתי סחירות בתאגידים

הרכב:

31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
85	85
9	9
<u>94</u>	<u>94</u>

- (1) קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ (להלן: "קני"ט")  
 החברה למחקר ופיתוח קירור ואיסוס פירות בע"מ (להלן: "המעבדה")
- (2)

(1) שיעור ההחזקות בקני"ט הוא 20.7% ושיעור השליטה הוא 14.4%. לפי תקנות המתאגדות של קני"ט מקנות המניות את הזכות להתור ערכן הנקוב במקרה של פירוק בלבד ולפיכך מוצגת החשקעה בערך הנקוב של המניות שתמורתן שולמה בפועל. קני"ט עוסקת בביטוח גידולים חקלאיים מפני נזקי טבע ובעלי הים.

(2) שיעור הבעלות במעבדה הוא 1% המועצה מחזיקה במניית הנהלה המקנה למחזיק בה את הסמכות הבלעדית למנות שני דירקטורים מתוך 10 דירקטורים אשר אחד מהם ישמש יו"ר דירקטוריון החברה. כמו כן, מעניקה מניית הנהלה למחזיק בה זכות וטו למניעת החלטות באסיפה הכללית ואו בדירקטוריון. המעבדה עוסקת בתחום מתן שרותי מעבדה ומחקר לענפי הפירות השונים.

ביאור 8 - רכוש קבוע

עלות	מכני משרדים בבעלות וחכירה ושיפורים במושכר אלפי ש"ח	כלי רכב ומלגוזות אלפי ש"ח	ריהוט וציוד משרדי אלפי ש"ח	מתקני אחסון וקירור של מפעלים ליצוא הדרים בע"מ אלפי ש"ח	מחשבים ותוכנות אלפי ש"ח	סה"כ אלפי ש"ח
ליום 1 בינואר 2016	80,132	1,330	14,863	11,590	5,833	93,748
תוספות השנת החשבון	-	-	17	-	24	41
גריעות בשנת החשבון (י)	(43,305)	(844)	(392)	(11,590)	-	(56,131)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2016	16,827	486	14,488	-	5,857	37,658
<b>פחת שנצבר</b>						
ליום 1 בינואר 2016	47,359	963	14,258	11,454	5,266	79,300
תוספות בשנת החשבון	1,476	66	128	6	157	1,833
גריעות בשנת החשבון (י)	(43,319)	(714)	(394)	(11,460)	-	(55,887)
ליום 31 בדצמבר 2016	5,516	315	13,992	-	5,423	25,246
<b>עלות מוסחתת</b>						
ליום 31 בדצמבר 2016	11,311	171	496	-	434	12,412

(י) כולל גריעות נכסים בסך 45,949 ש"ח של חברת הבת שעלותם המופחתת ליום עריכת הדוחות הינה אפס.

**המועצה לייצור צמחים ולשיווקם**

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 9 - זכאים אחרים והוצאות שנצברו

31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
12,499	9,037
17,951	22,893
5,710	5,848
2,454	2,251
1,913	2,477
3,451	3,249
<u>43,978</u>	<u>45,755</u>

ספקי שירותים  
הוצאות לשלם  
קרן השתלמות למגדלים  
מוסדות בנין שכר והוצאות נלוות לשלם  
משדך החקלאות  
אחרים

ביאור 10 - התחייבות בשל סיום יחסי עובד-מעביד, נטו

א - הרגבי

31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
11,309	10,903
(1,097)	(807)
<u>10,212</u>	<u>10,096</u>

התחייבות בשל סיום יחסי עובד-מעביד  
בניכוי - יעודה שהופקדה

ב - המועצה מפקידה באופן שוטף סכומים לקופות פנסיה וגמל, הסכומים המופקדים בקופת פנסיה וגמל כאסדר אינם בשליטתה או בחזקתה של המועצה ולפיכך לא ניתן להם ביטוי במאזן. העתודה במאזן מייצגת את התחייבות המועצה לפיצויי פרישה לפי הסכמי העסקה והנוהג המקובל (ראת להלן בדבר הסכמי העסקה שנהתמו בשנים 2004 ו-2006) אשר אינה מכוסה בסכומים המופקדים בקופות הגמל והפנסיה כאמור לעיל. היעודה בקופת הפיצויים כוללת רווחים שנצברו וניתנת למשיכה רק לאחר שמולאו ההתחייבויות על פי חוק פיצויי פיטורין או הסכמי עבודה.

ביום 14 בינואר 2004, נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין המועצה להסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד העובדים. הסכם זה היה בתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2005 וכלל תנאי פרישה מיוחדים (לרבות פיצויי פרישה מוגדלים) לעובדים אשר יהיו מעוניינים לפרוש מעבודתם מרצון או בפיטורים. בנוסף, ניתנה בהסכם האפשרות לעובדים אשר עונים על קריטריונים מסוימים לבחור במסלול של פנסיה מוקדמת. בחודש מרס 2007 נחתמה תוספת להסכם הנאריכה את תוקפו של החסכם המיוחד, לרבות תנאי הפרישה הקבועים בו עד ליום 31 ביולי 2010. להערכת הנהלת המועצה, פיצויי פרישה מוגדלים שנכללו בהסכם זה לא יכללו בהסכם החדש שייחתם. העתודה במאזן משקפת התחייבות זו בהתאם.

ביאור 11 - הכנסות מהיטלים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
37,591	40,150
16,977	15,203
10,789	10,328
<u>65,357</u>	<u>65,681</u>

צריכה בשוק המקומי  
יצוא  
עיבוד תעשייתי

**המועצה לייצור צמחים ולשיוקם**

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

**ביאור 12 - הכנסות שונות**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
13,965	8,869
(28)	401
949	1,177
<u>14,886</u>	<u>10,447</u>

משירותים (\*)  
רווח (הפסד) הון  
אחרות, נטו

(\*) מתוכם 2,903 אלפי ש"ח בנין פעילות החברה המאוחדת - מפעלים ליצוא הדרים בנמלים בע"מ (2015- 9,878 אלפי ש"ח) (ראה גם ביאור 1א') ו- 5,966 אלפי ש"ח הכנסות תמלוגים בניכוי הוצאות בנין שמירת זכויות (2015- 4,087 אלפי ש"ח הכנסות תמלוגים בניכוי הוצאות בנין שמירת זכויות).

**ביאור 13 - הכנסות מימון, נטו**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
17	694
830	895
(213)	(198)
(4)	1
(9)	14
<u>621</u>	<u>1,406</u>

ניירות ערך סחירים  
ממשוקים וממגדלים, נטו  
אשראי לזמן קצר מבנקים והפרשי הצמדה  
ריבית למוסדות  
אחרים

**ביאור 14 - הוצאות הנחלה וכלליות**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
(*) 9,496	10,877
1,160	1,083
86	91
972	987
459	352
685	1,092
803	729
99	90
878	841
57	32
837	823
257	331
<u>15,789</u>	<u>17,328</u>

משכורות והוצאות נלוות  
אחזקת רכב  
אש"ל ונסיעות, כיבודים ומתנות לעובדים  
שירותי מחשב  
שכר מקצועי ויעוץ  
משפטיות  
פרסום וקידום מכירות  
ביטוח  
אחזקת משרד, מיסים ומשרדיות  
חובות מסופקים  
פחת והפחתות  
אחרות

(\*) כשנת 2015 - כולל הקטנת עתודה לפיצויים בסך 1,000 אלפי ש"ח.

**ביאור 15 - מיסים על ההכנסה**

א - למועצה שומות מס סופיות עד וכולל לשנת 2011. בהתאם להסכם שנחתם, החל משנת המס 2012 ואילך תנהג המועצה בדיווחיה לצרכי מס הכנסה כחברה לכל דבר ועניין. ההסכם שנחתם אינו מבטל הסכם קודם לעניין הפסד הון.

ב - למועצה שומות ניכויים סופיות עד וכולל שנת 2008.

1. במהלך חודש אפריל 2012 הוגשו כנגד המועצה שמונה תביעות שונות בסכום כולל של כ- 1,975 אלפי ש"ח. הטענה המרכזית בתביעות הנ"ל הינה כי המועצה פעלה שלא כדין בכך שהתנתה את הביטוח לשנת 2009 בתשלום חובות והיטלים למועצה ולא ביטחה מגדלים שלא שילמו, וזאת מבלי ליידע אותם. להערכת הנהלת המועצה ויועציה המשפטיים מוערך הסיכון בתביעה בכ- 30% מסכום התביעה, ולפיכך נכללה הפרשה בספרים בסך 593 אלפי ש"ח בגין התביעות הנ"ל.
2. בחודש מאי 2015 הגישו מפרקי חברת אגרקסו תביעה כנגד בעלות המניות של החברה, מדינת ישראל, מועצת הצמחים ומועצת הלול, בדרישה לקבוע כי הן אחראיות לתשלום כל חובותיה של החברה. סכום חובותיה של החברה לא נקב בתביעה ונאמר בה כי הוא טרם התברר סופית. הוגש כתב הגנה מטעם המועצות אך טרם הוגש כתב הגנה מטעם המדינה. המועצה דוחה את הטענות נגדה ולהערכת הנהלת המועצה ויועציה המשפטיים, בשלב זה, לא ניתן להעריך את הסיכון בתיק.
3. המועצה נמצאת בחליך בוררות בגין תביעה של מגדלים בספרד על נזק שנגרם מן אור בסך 9,140 אלפי יורו. ביום 22 במרץ 2016, לאחר תאריך המאזן, הוגש כתב תביעה מתוקן כשסכום התביעה הועמד על 23,558 אלפי יורו. על פי יועציה המשפטיים של המועצה בשלב זה לא ניתן להעריך את הסיכויים והסיכונים הכרוכים בתיק, כמו כן, לדעת הנהלת המועצה אין בסיס לתביעה זו, ולפיכך לא נכללה הפרשה בספרים.
4. בחודש אוקטובר 2015 הגישה חברת רימא רימא לעבודות כלליות בע"מ תביעה כנגד המועצה בסך 541 אלפי ש"ח, בטענה כי המועצה ביטחה את המגדל בביטוח לא נכון. להערכת הנהלת המועצה ויועציה המשפטיים מוערך הסיכון בתביעה בכ- 30% מסכום התביעה, ולפיכך נכללה הפרשה בספרים בסך 162 אלפי ש"ח בגין התביעות הנ"ל.
5. בחודש דצמבר 2016 הגישה חברת סאנשיין ביס בע"מ תביעה כנגד המועצה בסך 731 אלפי ש"ח, בטענה כי המועצה הבטיחה תמיכה כספית ליצואני שזיף בעונת 2012 ולא עמדה בהתחייבותה. להערכת הנהלת המועצה ויועציה המשפטיים מוערך הסיכון בתביעה בכ- 20% מסכום התביעה, ולפיכך נכללה הפרשה בספרים בסך 146 אלפי ש"ח בגין התביעות הנ"ל.
6. בחודש דצמבר 2016 הגישה חניי תביעה כספית כנגד חברת הכת בסך 12,000 אלפי ש"ח, לתביעה צורפה גם המועצה כנתבעת - כערבה לקיום התחייבותה החוזית של החברה בת מול חניי. בכתב התביעה עותרת חניי לפיצוי/שופוי כספי בגין מה שמכונה "דמי שימוש ראויים" שהיה על החברה לשלם לטענתה. על פי יועציה המשפטיים של המועצה בשלב זה לא ניתן להעריך את הסיכויים והסיכונים הכרוכים בתיק, כמו כן, לדעת הנהלת המועצה אין בסיס לתביעה זו וכן אין תוקף לערבותה של המועצה לחברה כיוון שפקע לפני שנים, ולפיכך לא נכללה הפרשה בספרים.

**המועצה לייצור צמחים ולשיווקם**

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 17 - תמצית נתונים בערכים נומינליים היסטוריים לצרכי מס

המועצה כוללת נתונים נומינליים לצרכי מס בלבד.

א - מאזן המועצה

31 בדצמבר		
2015	2016	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
<u>112,147</u>	<u>127,805</u>	<b>נכסים</b>
		<b>נכסים שוטפים</b>
		<b>נכסים לא שוטפים</b>
		השקעות והלוואות לזמן ארוך
		הלוואות וחייבים לזמן ארוך
		מניות בלתי סחירות בתאגידים
1,359	837	
<u>3,450</u>	<u>2,736</u>	
4,809	3,573	
12,458	11,472	רכוש קבוע, נטו
<u>17,267</u>	<u>15,045</u>	סך הכל נכסים לא שוטפים
<u>129,414</u>	<u>142,850</u>	<b>סך הכל נכסים</b>
		<b>התחייבויות</b>
		<b>התחייבויות שוטפות</b>
		התחייבויות לזמן ארוך
		התחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד, נטו
		התחייבויות תלויות והתקשרויות
		סך הכל התחייבויות לזמן ארוך
9,889	10,096	
593	901	
<u>10,482</u>	<u>10,997</u>	
63,012	62,198	קרנות ענפי המועצה
<u>129,414</u>	<u>142,850</u>	<b>סך הכל התחייבויות וקרנות</b>

**המועצה לייצור צמחים ולשיווקם**

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 17 - תמצית נתונים בערכים נומינליים היסטוריים לצרכי מס  
ב - דוח על הפעולות והשינויים בקרנות ענפי המועצה

2015		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016							
סה"כ אלפי ש"ח	סה"כ אלפי ש"ח	מסה אלפי ש"ח	ענף הזיתים אלפי ש"ח	ענף הפרחים אלפי ש"ח	ענף החדרים אלפי ש"ח	ענף הפירות אלפי ש"ח	ענף הירקות אלפי ש"ח	הכנסות מהיטלים	
65,357	65,681	-	1,458	-	17,882	21,432	24,909	השתפויות משרד החקלאות ואחרים	
8,526	9,581	-	353	-	9,228	64	64	הכנסות (הוצאות) שונות	
4,965	7,132	74	213	6	6,709	(65)	1,550	הכנסות (הוצאות) מימון נסו	
636	1,354	(5)	2	-	(128)	-	-	הכנסות (הוצאות) מימון נסו בין ענפים (1)	
-	-	-	(3)	-	49	64	(110)	-	
<u>79,484</u>	<u>83,748</u>	<u>69</u>	<u>1,023</u>	<u>8</u>	<u>33,740</u>	<u>21,495</u>	<u>26,413</u>	הוצאות ועלויות	
23,231	21,368	-	-	-	19,868	-	1,500	חומרים, ריסוסים והדברה	
18,296	20,739	-	1	-	4,368	4,864	11,504	ביטוח נזקי טבע	
13,832	14,891	-	-	-	2,327	7,135	5,429	מתקנים, נסיונות והדרכה	
673	-	-	-	-	-	-	-	קליטת עודפים והשמדות	
2,317	2,069	-	-	-	175	-	2,069	קרן השתלמות למגדלים (2)	
5,851	5,692	-	397	-	-	1,320	3,799	פעילות מקצועית ואחרות	
-	-	-	-	(1,095)	153	394	548	כיסוי גרעון ענף הפרחים	
-	-	-	94	-	428	955	214	פרסום ואחרות	
1,505	1,691	-	-	-	(5)	3,090	2,230	הוצאות ההחלה וכלליות	
15,867	17,396	8,588	1,110	-	2,383	2,982	4,174	השתתפות בהוצאות מטה (3)	
-	-	(8,519)	170	-	1,193	-	-	מיסים על החכנסה	
-	2	-	-	-	1	-	-	הפטדים (רווחים) מחכרות מוחזקות	
<u>(510)</u>	<u>715</u>	<u>69</u>	<u>1,774</u>	<u>(1,100)</u>	<u>31,612</u>	<u>20,740</u>	<u>31,467</u>	עודף (גרעון) השנה	
81,062	84,562	-	-	249	1,108	2,128	755	(5,054)	
(1,378)	(814)	-	-	-	-	-	-	-	
64,590	63,012	-	(609)	(1,097)	9,185	11,312	44,221	עודף (גרעון) לתחילת השנה	
63,012	62,198	-	(360)	11	11,313	12,067	39,167	עודף (גרעון) לסוף השנה	

- (1) ריבית בין הענפים תושבה על היתרות הבין ענפיות לפי שיעור ריבית של 0.5%.
- (2) בשנת 2011 החלה המועצה להפקיד לקרן השתלמות עבור המגדלים. התפקדה הינה בהתאם לנתוני השיווק של המגדלים בשוק המקומי, בייצוא ובתמחוי- אדמה תעשיית. גובה ההיטל שקל וחצי לטון, ובמקביל, השתתפה המועצה בסכום זהה.
- (3) חלוקת ההוצאות נעשתה לפי אחוזי השתתפות הענפים בהוצאות המטה, בהתאם לוחס חבא: ענף הירקות 49%, ענף הפירות 35%, ענף החדרים 14%, ענף הזית 2%.

**המועצה לייצור צמחים ולשיווקם**

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

**דשימת 1 לדוחות הכספיים - ענף הירקות**

31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,403	8,221
25,042	30,349
43,908	45,169
2,072	2,046
<u>72,425</u>	<u>85,785</u>
1,171	676
28	28
<u>1,199</u>	<u>704</u>
24,477	24,225
(17,959)	(18,225)
<u>6,519</u>	<u>6,000</u>
7,718	6,704
<u>80,143</u>	<u>92,489</u>
1,673	1,679
920	704
1,770	5,399
7,549	14,880
19,332	24,321
1,563	3,032
<u>32,807</u>	<u>50,015</u>
2,954	3,160
<u>44,382</u>	<u>39,314</u>
<u>80,143</u>	<u>92,489</u>

**נכסים**

נכסים שוטפים  
 מזומנים ושווה מזומנים  
 ניירות ערך סחירים  
 מגדלים, משווקים, לקוחות ומפעלים, נטו  
 חייבים ויתרות חובה  
 סך הכל נכסים שוטפים

נכסים לא שוטפים  
 השקעות והלוואות לזמן ארוך  
 הלוואות וחייבים לזמן ארוך  
 מניות בלתי סחירות כתאגידים

רבוש קבוע  
 עלות  
 בניכוי - פתח שנצבר

סך הכל נכסים לא שוטפים

**סך הכל נכסים**

**התחייבויות**

התחייבויות שוטפות  
 מגדלים ומשווקים  
 ספקים ונותני שירותים  
 קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות  
 הוצאות לשלם  
 חריז ענפים אחרים במועצה  
 זכאים אחרים ויתרות זכות  
 סך הכל התחייבויות שוטפות

התחייבויות לזמן ארוך  
 התחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד, נטו

**קרן ענף הירקות**

סך הכל התחייבויות וקדנות

**המועצה לייצור צמחים ולשיווקם**

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

**דשימה 2 לדוחות הכספיים - ענף הפירות**

31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
387	622
7,852	7,939
10,071	3,424
11,445	15,547
<u>29,755</u>	<u>27,532</u>
28	21
37	37
<u>65</u>	<u>58</u>
6,569	6,495
(2,284)	(2,539)
<u>4,285</u>	<u>3,956</u>
4,350	4,014
<u>34,105</u>	<u>31,546</u>
2,423	1,481
2,578	569
2,948	2,913
7,449	7,057
3,352	3,118
<u>18,750</u>	<u>15,138</u>
3,402	3,402
593	901
<u>3,995</u>	<u>4,303</u>
<u>11,360</u>	<u>12,105</u>
<u>34,105</u>	<u>31,546</u>

**נכסים**

**נכסים שוטפים**

מזומנים ושווה מזומנים  
מגדלים ומשווקים, נטו  
חייבים ויתרות חובה  
חוייז ענפים אחרים במועצה  
סך הכל נכסים שוטפים

**נכסים לא שוטפים**

השקעות והלוואות לזמן ארוך  
הלוואות וחייבים לזמן ארוך  
מניות בלתי סחירות בתאגידים

**רכוש קבוע**

עלות  
בניכוי - פחת שנצבר

סך הכל נכסים לא שוטפים

**סך הכל נכסים**

**התחייבויות**

**התחייבויות שוטפות**

מגדלים ומשווקים  
ספקים ונותני שירותים  
קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות  
הוצאות לשלם  
זכאים אחרים ויתרות זכות  
סך הכל התחייבויות שוטפות

**התחייבויות לזמן ארוך**

התחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד, נטו  
התחייבויות תלויות והתקשרויות  
סך הכל התחייבויות לזמן ארוך

**קרן ענף הפירות**

סך הכל התחייבויות וקרנות



**המועצה לייצור צמחים ולשיווקם**

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

**דשימה 3 לדוחות הכספיים - ענף החדרים**

31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח

568	1,513
2,794	610
6,533	6,585
10,291	4,444
12,282	18,145
2,072	2,299
<u>34,540</u>	<u>33,596</u>

118	101
28	28
<u>146</u>	<u>129</u>

62,231	6,467
(58,644)	(4,057)
<u>3,587</u>	<u>2,410</u>

<u>3,733</u>	<u>2,539</u>
--------------	--------------

<u>38,273</u>	<u>36,135</u>
---------------	---------------

1,039	1,036
8,770	7,616
2,958	3,615
8,626	6,732
2,823	1,512
<u>24,216</u>	<u>20,511</u>

<u>3,791</u>	<u>3,469</u>
--------------	--------------

<u>10,266</u>	<u>12,155</u>
---------------	---------------

<u>38,273</u>	<u>36,135</u>
---------------	---------------

**נכסים**

**נכסים שוטפים**

מזומנים ושווה מזומנים  
מגדלים ומשווקים, נטו  
הכנסות לקבל מחיטלים  
תויז ענפים אחרים במועצה  
הוצאות מראש והכנסות לקבל  
חייבים ויתרות חובה  
סך הכל נכסים שוטפים

**נכסים לא שוטפים**

השקעות והלוואות לזמן ארוך  
הלוואות וחייבים לזמן ארוך  
מניות בלתי סגירות בתאגידים

**לכוש קבוע**

עלדת  
בניכוי - פחת שנצבר

סך הכל נכסים לא שוטפים

**סך הכל נכסים**

**התחייבויות**

התחייבויות שוטפות  
מגדלים ומשווקים, נטו  
ספקים ונותני שירותים  
קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות  
הוצאות לשלם  
זכאים אחרים ויתרות זכות  
סך הכל התחייבויות שוטפות

**התחייבויות לזמן ארוך**

התחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד, נטו

**קרן ענף החדרים**

סך הכל התחייבויות וקרנות

11

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

המועצה לייצור צמחים ולשיווקם

דשימה 4 לדוחות הכספיים - ענף הפרחים

31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
-	11
-	11
1,096	-
(1,096)	11
-	11

נכסים  
נכסים שוטפים  
חויז ענפים אחרים במועצה

סך הכל נכסים

התחייבויות  
התחייבויות שוטפות  
חויז ענפים אחרים במועצה

עודף (גרעון) בקרן ענף הפרחים

סך הכל התחייבויות וקרנות

המועצה לייצור צמחים ולשיווקם

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

רשימת 5 לדוחות הכספיים - ענף הזיתים

31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1	-
654	894
-	4,318
405	124
<u>1,060</u>	<u>5,336</u>
43	40
471	472
(414)	(425)
57	47
<u>100</u>	<u>87</u>
<u>1,160</u>	<u>5,423</u>
1,308	-
48	5,181
348	535
<u>1,704</u>	<u>5,716</u>
65	65
(609)	(358)
<u>1,160</u>	<u>5,423</u>

**נכסים**

נכסים שוטפים  
מזומנים ושווה מזומנים  
מגדלים ומשווקים, נטו  
חריז ענפים אחרים במועצה  
חייבים ויתרות חובה  
סך הכל נכסים שוטפים

נכסים לא שוטפים  
חלוואות שניתנו לזמן ארוך

רכוש קבוע  
עלות  
בניכוי - פחת שנצבר

סך הכל נכסים לא שוטפים

סך הכל נכסים

**התחייבויות**

התחייבויות שוטפות  
חריז ענפים אחרים במועצה  
מגדלים ומשווקים, נטו  
זכאים אחרים ויתרות זכות  
סך הכל התחייבויות שוטפות

התחייבויות לזמן ארוך  
התחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד, נטו

גרעון בקרן ענף הזיתים

סך הכל התחייבויות וקרנות

**מש/11**

**פניית המבקשת 1 למועצת  
הצמחים מיום 29.12.2016**

# התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل  
The Movement for Quality Government in Israel



תאריך: כ"ט פסלו, תשע"ו 29/12/2016  
סומן: כ-16-15130

לכבוד

גב' אביגיל שאול  
הממונה על חוק חופש המידע  
המועצה לייצור צמחים ולשיווקם

גב. שלום רב,

## הנדון: בקשה לקבל מידע ומסמכים בהתאם לחוק חופש המידע,

התשנ"ח-1998

- בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר, (להלן: "התנועה"), הרינו לפנות אלך כדלקמן:
1. ביום 17.8.2016 פנינו אליכם בבקשה לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן: "החוק") שעניינה מספר החקלאים הפעילים בישראל.
  2. קיבלנו בתודה את תשובתכם מתאריך 11/09/2016 על פנייתנו האמורה (התשובה מצורפת, למען הנוחות). בתשובתכם, ציינתם כי ערכ הבחירות האחרונות למועצה נערך סקר בקרב החקלאים החברים בה על פיו נקבע מספר החקלאים הפעילים.
  3. בהמשך לתשובתכם זו, נבקש לקבל לידנו את המידע הבא:
    - א. מירוט כלל ממצאי הסקר המדובר, ובכלל זאת פילוח מספרי של החקלאים החברים לפי ענף הגידול שהם עוסקים בו.
    - ב. תקנון הבחירות למועצה לייצור צמחים ולשיווקם (להלן: "המועצה") וכל נוהל רלוונטי אחר הנוגע להליך הבחירות.
    - ג. נתונים מספריים על מספר החקלאים אשר הצביעו במעל בבחירות האחרונות, בחלוקה לפי מספר האנשים, לפי זכויות הצבעה ולפי אחוזי ההצבעה במעל.
    - ד. תקנון המועצה.
    - ה. נוסח ההגדרה ל"מגדל צמחים פעיל" על פיה נערך הסקר שנזכר במכתבכם.

רח' יפו 208, ירושלים 94383 • מען למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 • טל: 02-5000073 • פקס: 02-5000076  
شارع يافا 208، القدس 94383 • العنوان للرسائل: ص.ب. 4207، القدس 91043 • هاتف: 02-5000073 • فاكس: 02-5000076  
208 Jaffa St., Jerusalem • Mailing Address: P.O.B. 4207 Jerusalem 91043 • Tel: 02-5000073 • Fax: 02-5000076  
E-mail: [economic@mqg.org.il](mailto:economic@mqg.org.il) • Web Site: [www.mqg.org.il](http://www.mqg.org.il)

# התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel



1. מספר החקלאים, מתוך מספר החקלאים הפעילים שצוין, אשר בוטחו בניטוח כלשהו באמצעות המועצה, דרך חברת הביטוח קנט – קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ (להלן: "קנט") ובהשתתפות המדינה בפרמיית הביטוח.
2. באם מבין החקלאים הפעילים ישנם חקלאים אשר לא בוטחו, מסמך המפרט ומבהיר מדוע לא בוטחו כולם.
3. יובהר בזאת כי פנייתנו זו הינה בהתאם למתווה הקבוע בחוק חופש המידע ובתקנות מכוחו, וכי מדובר בפניה חדשה לפי החוק.
4. יובהר כי בשלב זה איננו מתנגדים להסתרת פרטי הזיהוי או השמטת פרטים (השחרות), וזאת על מנת להחיש את קבלת המסמכים במהירות המתחייבת – תוך שמירת טענותינו בעתיד כנגד כל טענת היסיון או חובת סודיות.
5. בהתאם לסעיף 26(2) לתקנות חופש המידע (אגרות) (תיקון), התשע"ד-2014, התנועה פטורה מתשלום אגרת בעבור בקשת חופש המידע.
  - א. מצורף אישור ניהול תקין לשנת 2016 מרשם העמותות כפי שמורה הסעיף.
  - ב. המטרות הציבוריות שמקדמת התנועה מופיעות ברשימת המטרות הציבוריות כפי שפורסמה על ידי היתדח הממשלתית לחופש המידע במשרד המשפטים, ובראשן ומבלי למצות, "פעילות למען טוהר מידות בשירות הציבורי ומנהל תקין" (מצורפת הרשימה לנוח(תך).
6. על כן, נבקש לקבל את התייחסותך לגבי המצאת המידע המבוקש תוך 30 יום, וזאת בהתאם למצוות סעיף 7(ב) לחוק.
7. נוכיר בזאת, כי התקופה הקבועה בחוק הינה התקופה המקסימאלית למסירת המידע, אולם אין בה כדי למנוע מסירת המידע עובר לסיום תקופה זו. לכן, נודה באם כל מסמך או תשובה אשר יאותרו בעניין זה, יועברו לידינו באופן מיידי ולא רק בתום השלמת איסוף המסמכים כולם.
8. לטיפולך ולתגובתך המחירה נודה.

בכבוד רב,

נ/א קויטי  
נלי אבן-חן, עו"ד  
מנהלת מחלקת כלכלה ומחקר

גל קויטי  
רכזת מחלקת כלכלה ומחקר

רח' יפו 208, ירושלים 94383 • מען למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 • טל: 02-5000073 • פקס: 02-5000076  
شارع يافا 208، القدس 94383 • العنوان للرسائل: ص.ب. 4207، القدس 91043 • هاتف: 02-5000073 • فاكس: 02-5000076  
208 Jaffa St., Jerusalem • Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 • Tel: 02-5000073 • Fax: 02-5000076  
E-mail: [economic@mqg.org.il](mailto:economic@mqg.org.il) • Web Site: [www.mqg.org.il](http://www.mqg.org.il)

# התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel *الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل*



29/12/2016

תאריך

פרטים כלליים

התנועה לאיכות השלטון בישראל

שם המבקש/ת:

580178697

מס' זהות:

יפו 208 ירושלים

כתובת:

יפו

רחוב:

ירושלים

ישוב:

02-5000073

טלפון:

02-5000076

פקס:

מס' בית וכניסה: ת"ד 4207

סיקוד: 91043

טלפון נוסף:

דואר אלקטרוני: [office@mqq.org.il](mailto:office@mqq.org.il)

הנני אזרח ישראלי / תושב ישראל (הקף בעיגול)

המידע המבוקש המילדע המבוקש הינו אודותנו / אחר (הקף בעיגול)

סעיף 3 למכתבו מיום 29/12/2016

אגרת בקשה

יש להעביר קבלה מקורית מתומה על סך 20 ₪ של אגרת הבקשה ששולמה בבנק הדואר לזכות חשבון הרשות.

התחייבות

הנני מתחייב/ת לשאת באגרת איחור וטיפול ובאגרת הפקה עד לסכום שלא יעלה על 150 ₪. (כולל אגרת הבקשה) (\*) במידה שהממונה תודיע לי כי עלות הטיפול בבקשתי גבוהה יותר, תידרש הסכמה נפרדת ממני להמשך הטיפול.

פטור מאגרה

בהתאם לסעיף 6(2) לתקנות חופש המידע (אגרות) (תיקון), התשע"ד-2014, התנועה **פטורה** מתשלום אגרה בעבור בקשת חופש המידע.

א. מצ"ב אישור ניהול תקין לשנת 2016 מרשם העמותות כפי שמודעה הסעיף.  
ב. רשימת עמותות או חברות לתועלת הציבור הטוסקות במטרות ציבוריות כפי שהנחה משד החשפטים <http://index.justice.gov.il/Units/YechidarChofeshHameyda/GlobalDocs/Amotol.pdf>

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)  
מס' עמותתו: 580178697  
ת.ד. 4207, ירושלים 91043

רה"י יפו 208, ירושלים 94383 • מען למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 • טל: 02-5000073 • פקס: 02-5000076  
شارع يافا 208، القدس 94383 • العنوان للرسائل: من ب. 4207، القدس 91043 • هاتف: 02-5000073 • فاكس: 02-5000076  
208 Jaffa St., Jerusalem • Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 • Tel: 02-5000073 • Fax: 02-5000076  
E-mail: [economic@mqq.org.il](mailto:economic@mqq.org.il) • Web Site: [www.mqq.org.il](http://www.mqq.org.il)

# התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel



רשות התאגידים  
רשם העמותות



מדינת ישראל  
משרד המשפטים

ח'ו אב תשע"ה  
02 אוגוסט 2015  
קוד סריקה: 15

לכבוד  
התנועה למען איכות השלטון בישראל  
י"ב 208  
ירושלים 9438503

א.ג.י.

תדו"ת אישור מיחול חשבו לשנת 2014  
קוד סריקה 15

מספר עמותה: 140178497

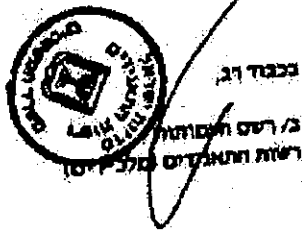
שם עמותה: התנועה למען איכות השלטון בישראל

בהתאם למקשה, כנגד למתן אישור לשנת 2014, ועו משטרים בזה כי העמותה מקיימת את  
דרישות חוק העמותות בכל הנוגע לחשיפת דיווחות, ודרישת הפרוטוקולים.

אישור זה יבטל במידתו והתכלה כי העמותה אינה ממלאת את חובותיה חוק העמותות והכללי  
מיחול תקין.

אישור זה תקף עד ליום 31/12/2014

לדיווח - העמותה תיקמה במאריך 25/7/14



לכבוד י"ב

כ/ר שם העמותה  
רשות התאגידים

יככל היה חלף, או לגיף את מספר העמותה  
\*\* ינון סדואה כי והאישור בשיקף נכון ליום היקשית כי סייגר שם העמותה, במסגרת המדינת סגור.

רח' י"ב 208, ירושלים 94383 • מען למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 • טל: 02-5000073 • פקס: 02-5000076  
شارع ي"ب 208، القدس 94383 • العنوان المرسل: ص.ب. 4207، القدس 91043 • هاتف: 02-5000073 • فاكس: 02-5000076  
208 Jaffa St., Jerusalem • Mailing Address: P.O. Box 4207 Jerusalem 91043 • Tel: 02-5000073 • Fax: 02-5000076  
E-mail: [economic@mqg.org.il](mailto:economic@mqg.org.il) • Web Site: [www.mqg.org.il](http://www.mqg.org.il)



# התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل



## עמותות או חברות לתחילת הציבור העוסקות במטרות ציבוריות

(לענין פסוק לפי תקנות חופש המידע (אגרום), חוזש"ס-1999)

רשומה זו מטה עמותות או חברות למועילת הציבור שסמך למחזרה הממשלתית לחפש המודע (או ערשולת ציבוריות סמך בענין ליהודק במטרה להמירד ואם הן עומדות בתנאים שתקנות חופש המידע (אגרום), חוזש"ס-1999 קובע לענין קידום "מטרה ציבורית" (לשם קבלת פסוק מאגרום בקשה ומארגע עשת סופק, תמצא זכאית לכך.

על מנת לזכות במסוד על העמדה או החלייצ להגיד בוסף אישוד יהיה תלין בתוקף סמך הגשת הבקשה.

רשימה זו אינה רשימה מנתה. עמותות או חברות לתחילת הציבור המעוניינת לכך את המטב המשימט טכאוד, תודמות לפנת למחזרה הממשלתית לחפש המודע בוזא"ל - [foim@justice.gov.il](mailto:foim@justice.gov.il)

שם העמותה או החלייצ (לפי סודי או-בי)	
אדם סמך דוק, ע"ר	
ארכייה אגרום תנאים ששאל המודע (ע"ר)	
איחד טרכא הטוע למעלות ולממטי תקיפה סמכה, ע"ר	
אסון הציבור, חלייצ	
ארטון סמטי המעמדה והציבורית, ע"ר	
גשה - מרכז לשמירה על הזכות סמך, ע"ר	
האגודה לזכויות המימד בישראל, ע"ר	
האגודה הישראלית למסך האוד והתקנת, ע"ר	
המחזרה לזכות המטב, ע"ר	
השועמט והציבוריות למימט רשע חוזש"ס וז"ל בישראל - סודי, ע"ר	
הטוכוד למעט המימד מיטמדה של ד"ר סמך ולמבר, ע"ר	
התולה הישראלית לקידום אדק המודע חלייצ	
התולה לזדע ביבור, ע"ר	
התפוחה לזכאית סמך המקומות, ע"ר	
התפוחה למסך מדע מסוד, ע"ר	
התפוחה לזכאית חלייצ, ע"ר	
התפוחה לחפש המודע, ע"ר	
חזכות קוד אגרום, ע"ר	
חלייצ - המרכז להעמדות המימט סמכה, חלייצ	
מטכות חלייצ - מרכז זכאית בקאול, ע"ר	
מטכות קוד למבד, ע"ר	
סמך - ענין המודע בממט המימד המודע, ע"ר	
זכאית - עמותה לזכאית המימט, ע"ר	
עקמות זכאית המימד, ע"ר	

תאריך יאנא 208, התס 94383 • המודע לזכאית לזכאית 4207, התס 91043 • תלפ: 02-5000073 • תאקס: 02-5000076  
 208 Jaffa St. Jerusalem \* Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 \* Tel: 02-5000073 \* Fax: 02-5000076  
 E-mail: [economic@mug.org.il](mailto:economic@mug.org.il) \* Web Site: [www.mug.org.il](http://www.mug.org.il)

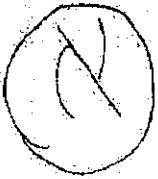


# מועצת הצמחים

כלכלי

המועצה לייצור צמחים ולשיווקם

11 ספטמבר 2016  
ח' אלול תשע"ו



לכבוד

גל קינתי  
רכזת מחלקת כלכלה ומחקר

עו"ד מילי אבן-חן  
מנהלת מחלקת כלכלה ומחקר  
התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)  
ת.ד. 4207 ירושלים 91043

בדואר רשום ובדוא"ל

ג.ב. שלום רב,

הנדון: בקשה עפ"י חוק חופש המידע, התשנ"ח - 1998  
סימוכס: כ- 16-15130 מתאריך 17/8/2016

במענה לשאלתכם, מספר מגדלי הצמחים הפעילים במועצת הצמחים (בענפים: פירות, ירקות, הדרים וזיתים), נכון למועד מכתבנו, הוא 11,255 וזאת עפ"י הסקר שנערך לקראת הבחירות שנערכו השנה.

בבחירות הקודמות, שנערכו בשנת 2011, מספר מגדלי הצמחים (בענפים: פירות, ירקות, הדרים וזיתים) היה 12,095.

ברישומי המועצה נמצאים רק הנתונים המעודכנים.

בכבוד רב,

אביגיל לוי  
אביגיל לוי  
הממונה על חופש המידע  
המועצה לייצור צמחים ולשיווקם

P:\word\WORD שניהל\חופש המידע\מועצה לתנועה למען איכות השלטון 2016-9.docx

עמוד 1 מ-1



דרך העצמות 40 יהוד-מונסון 5610102 ת.ד. 235  
Derech Ha'atzmaut 40 Yehud-Monosson  
P.O.B 235 Yehud -Monosson, 5610102  
WWW.PLANTS.ORG.IL

מש/12

תשובת מועצת הצמחים מיום

28.02.2017



**מועצת הצמחים**  
**המועצה לייצור צמחים ולשיווקם**  
The Plants Production and Marketing Board

תאריך: יום שלישי 28 פברואר 2017 שעה 09:52 :

נושא : בקשתכם לפי חוק חופש המידע - פנייתכם מיום 29/12/2016

מספרי עמודים לפקס זה : 2

לידי : 025000076 ,  
מספר פקס : +972025000076

מאת: אביגיל לוי [Avigael Levi]  
מספר פקס : 03-9595609  
מספר טלפון : 03-9595647

שלום רב,

בברכה, אביגיל לוי  
מועצת הצמחים

טלפון 03-9595647 פקס 03-9595609  
מען למכתבים : ת.ד. 235 יחוד 5610102  
דרך העצמאות 40 "בית טוב רסקו" יהוד

דרך העצמאות, 40 יחוד-מועסון, 56000 ת.ד. 235 P.O.B 56000 Yehud-Monesson, 40 Derech Ha' atzmaut



ענף הפירות  
FRUIT DIVISION



ענף ההדרים  
CITRUS DIVISION



ענף הירקות  
VEGETABLE DIVISION



# מועצת הצמחים

כללי

המועצה לייצור צמחים ולשיווקם

28 פברואר 2017  
ב' אדר תשע"ז

לכבוד

גל קייתי  
רכזת מחלקת כלכלה ומחקר

עו"ד בילי אבי-חן  
מנהלת מחלקת כלכלה ומחקר  
התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)  
ת.ד. 4207 ירושלים 91043

בדואר רשום ובדוא"ל  
בפקס 02-5000078

שלום רב,

## הודון: בקשה לקבלת מידע בהתאם לחוק חופש המידע מיום 29.12.2016

במענה לבקשתכם שבנדון, להלן המידע המבוקש:

1. לאמור בסעיף 3א למכתבכם: המונח "סקר" האמור שם שגוי והכוונה היא לספר הבוחרים על פי החוק והתקנות. מכל מקום, מספרי המגדלים שהיו בעלי זכות בחירה בבחירות הללו הם כדלקמן: ירקות - 4237; פירות - 4815; הדרים - 1855; זית בעל - 1065; זית שלחין - 553.
2. לאמור בסעיף 3ב למכתבכם: הבחירות יתנהלו בהתאם להוראות תקנות מועצת הצמחים (ייצור ושיווק) (דרכי מימון חברי מועצה וחברי ועדות ענפיות), התשס"ו-2006.
3. לאמור בסעיף 3ג למכתבכם: אין בידי המועצה מידע כמבוקש.
4. לאמור בסעיף 3ד למכתבכם: המועצה אינה פועלת על פי תקנון אלא על פי חוק מועצת הצמחים (ייצור ושיווק), תשל"ג-1973.
5. לאמור בסעיף 3ה למכתבכם: ראו הגדרת מגדל בתקנה 1 לתקנות הבחירות הנ"ל.
6. לאמור בסעיפים 13 ו-13ז למכתבכם: בענפי הירקות וההדרים מבוטחים כל המגדלים ברמת ביטוח בסיסית. בענף הפירות - מבוטחים כל המגדלים בביטוח בסיסי בתנאי ששילמו את דמי הביטוח. בענף הזית המועצה לא מקיימת ביטוח נזקי טבע.

בכבוד רב,

אביגיל לוי  
הממונה על חופש המידע  
המועצה לייצור צמחים ושיווקם

Word\WORD\מנהל חופש המידע\מועצה לחנוכה למען איכות השלטון 17-28.docx

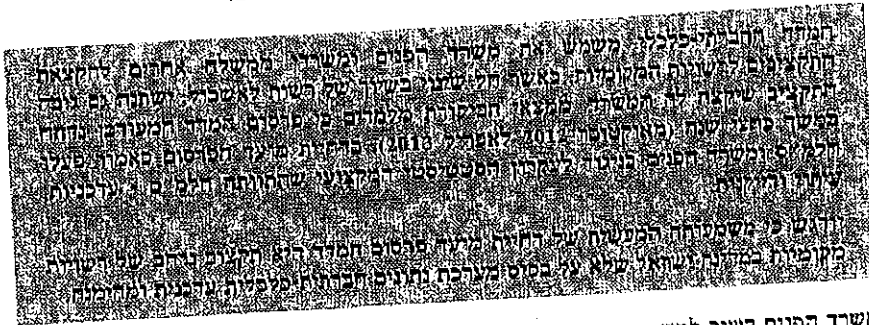
עמוד 1 מתוך 1



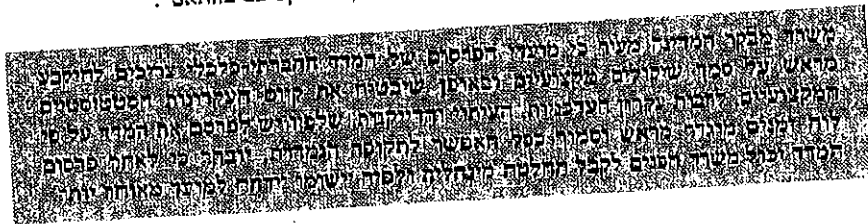
דרך העצמאות 40 יהוד-מונסון 5610102 ת.ד. 235  
Derech Ha'atzmout 40 Yehud-Monasson  
P.O.B 235 Yehud-Monasson, 5610102  
WWW.PLANTS.ORG.IL

באוקטובר 2012 כתב מנהל המינהל לשלטון מקומי לסטטיסטיקן הממשלתי דאז, שהוא מבקש לדחות את פרסום המודר לטוף הרבעון הראשון של 2013, ולעשות בו שימוש ב-2014. מחשבת משרד הפנים למשרד מבקר המדינה עולה כי שר הפנים דאז, ח"כ אליהו ישי, הוא שהחליט שיש לדחות את פרסום המודר.

מנהל המינהל לשלטון מקומי הסביר במכתבו האמור לסטטיסטיקן כי מבדיקה שעשה משרד הפנים עולה שלישום המודר החדש יהיו השפעות חקציביות משמעותיות על הרשויות המקומיות, וכי ללא היערכות מתאימה עלול עצם הפרסום להביא לידי "לחצים מיותרים על משרד הפנים". כעבור יומיים אישר הסטטיסטיקן דאז את דחיית פרסום המודר. הוא דיווח על המועד המתוקן כאחד האינטרנט של הלימים וציין כי הדחייה נעשתה על פי בקשת משרד הפנים.



משרד הפנים השיב למשרד מבקר המדינה כי פרסום המודר המעודכן במועד המתוכנן היה עלול להביא לגירעונות משמעותיים בקרב רשויות שסמכו על מענק איוון גבוה יותר מזה שניתן שהיו מקבלות לו היה מתעדכן המודר, וכי "עדיף מחיר כזה על פני מצב של שימוש במודר חברתי-כלכלי חדש מבלי שלרשויות המקומיות היה את הזמן הראוי לתכנן את חקציבם בהתאם".



מספר החקלאות

1. מספר חקלאות<sup>9</sup> נדרש על מנת לקבל תמונה מלאה על מבנה ענף החקלאות בישראל ועל הרכבו. ארגון המזון והחקלאות של האו"ם ממליץ לערוך מספר חקלאות אתח לעשר שנים, ומדינות החברות ב-EUROSTAT<sup>10</sup> אכן מחויבות לערוך מספר כזה בכל עשר שנים.

- 9 במספר נאספים נתונים מכל האוכלוסייה הנבדקת. ובסקר - רק ממדגם מייצג של פרטים שנבחר בצורה מקרית.
- 10 ישראל אינה חברה ב-EUROSTAT אך היא חחמה על מוכר הכנות עמו, ולפיו ישראל מחויבת לספק לו נתונים על פי ההגדרות הבין-לאומיות.

מפקד החקלאות יגאל בשלם: 1940-1950-1971, המפקד האחרון יגאל בשלם: 1981-1982  
 מפקד החקלאות יגאל בשלם: 1940-1950-1971, המפקד האחרון יגאל בשלם: 1981-1982

2. ככל שנה מפרסמת הלמ"ס נתונים על החקלאות בארץ, אולם על פי הלמ"ס המידע הקיים בידיה, המבוסס על קובצי נתונים שהיא מקבלת ולא על ספקר, חסר ולעתים אינו מודיק: לטענת הלמ"ס, הנתונים מבוססים בעיקר על דיווחי החקלאים לארגוני מגדלים חקלאיים, על מנת לקבל תמורה. הדיווחים הם סובייקטיביים ונועדו למטרות שונות כגון בקשות של חקלאים לאישור העסקת עובדים זרים, וכשל כך הקבצים שמקבלת הלמ"ס ממשרד החקלאות אינם כוללים את כל אוכלוסיית החקלאים; נתונים לגבי מחירי תוצרת חקלאית נאספים בידי משרד החקלאות ובידי מועצת הצמחים שלא באמצעות שיטות סטטיסטיות מקובלות; הלמ"ס מצאה סתירות בין קובצי הנתונים השונים שהעבירו אליה כמה ספקי נתונים.

לאחר בדיקה שביצעו, וגם בשל שינויים מבניים שהתרחשו בענף החקלאות בישראל, החליטו בדצמבר 2009 משרד החקלאות, הלמ"ס ואגף התקציבים במשרד האוצר לבצע מפקד חקלאות. רק כעבור יותר משנתיים, בינואר 2012, קיבלו משרדי האוצר והחקלאות והלמ"ס, החלטות עקרוניות לעריכת המפקד, וגובשה טיוטת סיכום תקציבי לביצוע המפקד בידי הלמ"ס, כחקציב כולל של 5 מיליון ש"ח.

לאחר גיבוש מסגרת התקציב כאמור התגלעה מחלוקת בין הלמ"ס לאגף התקציבים במשרד האוצר בנוגע לחקצוב שעות לכונוניות לעובדים במסגרת המפקד, ובמאי 2012 הודיעה הלמ"ס למנכ"ל משרד החקלאות דאז על דחיית המפקד. בסוף אותו חודש ביקש הסטטיסטיקן הממשלתי דאז מהממונה על התקציבים דאז במשרד האוצר את סיעו בפתרון המחלוקת, אולם גם לאתר מכן היא לא נפתרה.

עד מועד סיום הדיווחים, ה-13, לא סתרו המחלוקות שביי אגף התקציבים ולמ"ס, אגף החקלאות, הלמ"ס ואגף התקציבים בהתאם לסיכום התקציבים למרחבי הלמ"ס לא חלקה בניגוד המפקד.

בחשוכתה למשרד מבקר המדינה מסרה הלמ"ס: "כל עוד אגף התקציבים אינו מאשר את התקציב, הלמ"ס דוחה את ביצוע המפקד". אגף התקציבים השיב בנובמבר 2013 שטרם הושג סיכום בנוגע ליישום מפקד החקלאות, וככל שזה יושג יפעל אגף התקציבים ליישומו. משרד החקלאות השיב באותו החודש כי המשרד והלמ"ס חתמו על הסכם שלפיו תיערך בריקה ניסיונית מקדימה למפקד.

על השבועות היום ממך החקלאות יגאל בשלם: 1940-1950-1971, המפקד האחרון יגאל בשלם: 1981-1982  
 מפקד החקלאות יגאל בשלם: 1940-1950-1971, המפקד האחרון יגאל בשלם: 1981-1982

הוא מקרה הנדלואת... (הטקסט מבוזבז)



המאמר... (הטקסט מבוזבז)

סיכום

לשם קידום... (הטקסט מבוזבז)



**מש/14**

**תשובת הלשכה המרכזית  
לסטטיסטיקה מיום 26.04.2018**

&lt;economic@mqg.org.il&gt; economic mqg

**Fwd: תשובה למפקד החקלאי**

הודעה אחת

25 באפריל 2018 בשעה 19:54

<nilli@mqg.org.il> **Nilli Even Chen**  
<economic@mqg.org.il> economic mqg אל

----- Forwarded message -----

From: Danny Pfeffermann <MsDanny@cbs.gov.il>  
 Date: 19:04, 25 באפר 2018, יום ד'  
 Subject: RE: תשובה למפקד החקלאי  
 To: Nilli Even Chen <nilli@mqg.org.il>

נילי שלום. שמחתי לשוחח.

לשאלתך, למעשה התחלנו כבר בפקידה בשלב שאנו קוראים לו איתור מוקדם. גם בשלב הזה נשאלים המרואיינים מספר שאלות על פעילותם החקלאית. שלב פקידת השאלון המלא יתחיל ביולי שנה זו, תחילה תוך שימוש באינטרנט ככל שיענו, בהמשך בטלפון ומי שעדיין לא יענו בראיונות אישיים. אנו מקווים לסיים את שלב הפקידה בסוף דצמבר שנה זו אך ייתכן וניאלץ לגלוש חודש חודשיים מעבר למועד למשל, אם ניתקל בבעיה של מחסור בסוקרים.

תודה כנה על התעניינותכם ודחיפתכם לבצוע המפקד. אני יכול לספר לך שפעלתי במרצות לקיום המפקד פחות או יותר מאז שהתחלתי את עבודתי בלמ"ס לפני חמש שנים אך מה לעשות, טחנות הכסף פועלות מאוד לאט. סוף טוב הכול טוב.

כל טוב,

דני

דני פפרמן, הסטטיסטיקן הלאומי וראש הלמ"ס

Danny Pfeffermann, National Statistician &amp; Head of ICBS

Professor, Hebrew University of Jerusalem, Israel

&amp;

Southampton Statistical Sciences Research Institute, UK

Email: msdanny@cbs.gov.il msdanny@soton.ac.uk

[From: Nilli Even Chen [mailto:nilli@mqg.org.il]

Sent: Wednesday, April 25, 2018 10:37 AM

To: Danny Pfeffermann

Subject: תשובה למפקד החקלאי

דני שלום,

בהמשך לשיחתנו מצ"ב המייל שלי למתן תשובה

תודה רבה על שיתוף הפעולה

נילי

\*\*\*.The CBS antivirus system scanned this email for harmful content \*\*\*  
\*\*\*.IMPORTANT: Do not open attachments unless you expected to receive them \*\*\*

www.cbs.gov.il רוצים להיות מעודכנים בכל רגע נתון? בקרו באתר הלמס

\*\*\*.The CBS antivirus system scanned this email for harmful content \*\*\*  
\*\*\*.IMPORTANT: Do not open attachments unless you expected to receive them \*\*\*

מש/15

מכתבו של שר החקלאות ופיתוח  
הכפר ליו"ר ועדת הכספים של  
הכנסת מיום 25.01.2007

דראר נכנס  
25-01-2007



שר החקלאות ופיתוח הכפר

השבת השמיני  
25 בינואר 2007

לכבוד  
ח"כ יעקב ליצמן  
י"ר ועדת הכספים של הכנסת

שלום רב

**הודו: תקנות מועצת הצמחים (ייצור ושיווק) (היסטלים) התשס"ז-2007**

1. במסגרת חוק התוכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני תקליח להשגת יעדי התקציב המדינתי הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), התשס"ג - 2003 (להלן - תיקון התשס"ג) חוק מועצת הצמחים (ייצור ושיווק) תשל"ג-1973 (להלן - החוק). תיקון התשס"ג בא לשם עריכת רפורמות מהותיות לכת במחול וחסדות החקלאות הצמחים.

2. ער לתיקון התשס"ג ארבע מועצות הייצור הצמחיות: מועצת הפירות, המועצה לצמחוני, מועצת פרי החרד ומועצת הירקות והלח - המועצות) ביצעו, כל אחת בענף שאותו השדיר, פעילויות רמות באמצעות מנגנונים נפרדים. התיקון כאמור נועד בין היתר להביא להתיעלות בפעילות המועצות ולצמצם את העלויות הגבוהות שהוטלו על החקלאים. התיקון אף כלל העברת מרבית סמכויות הרגולציה שהיו נתונות ביד המועצות לידי שר החקלאות ופיתוח הכפר. כמו כן, נועד התיקון לתקן לוקוסים הקשורים בניצוגם ובחליבו בחירתם של נציגי המגדלים במועצות. כך נקבע כי נציגי המגדלים, המיווטים למעלה ממחצית חברי המועצה, ייבחרו על-ידי כלל המגדלים בבחירות פלגיות וחשאיות בדרך שתיקבע בתקנות.

3. כדי לאפשר את המשך הפעילות השוטפת עד למינוח של מועצה קבועה לפי סעיף 4 לחוק, בנכחו לאחר תיקון התשס"ג מונחה מכוון הוראות המעבר מינהל ומנות מאוחדת ונקבעו כי השרים ימנו עד ליום 31.12.04 מועצה קבועה, אולם הבחירות בקרב המגדלים לא התקיימו ולפיכך המשיכה מינהל המניות המאוחדת להמל את המועצה.

4. על רקע התנהלות המועצה בפרק הזמן שחלף מאז תיקון התשס"ג ומחמת תלונות של יוצרי המגדלים, עלה הצורך לבחון באופן מעמיק את תפקוד המועצה ואת הצורך לבצע בה רח-ארגון מקיף.

5. לצורך הבחינה כאמור מונתו וועדה בראשות המנהלת הכללית של משרד החקלאות, הוועדה בחנה במשך ארבעה חודשים את תפקוד המועצה, תפקידיה וסמכויותיה, תוך ביצוע שימוע רחב של חקלאים ונציגיהם, וביום 23.11.06 הגישה לי את מסקנותיה והמלצותיה. על פי דו"ח הוועדה יש לבצע במועצה רפורמה יסודית, להבטח החזרת סמכויות שר החקלאות למועצה והעניקת אוטונומיה לוועדות הענפיות.

6. מבדיקות הוועדה עלה, בין היתר, כי על אף איחוד המועצות למועצה אחת, ותחילתה להתיעלות ולהפחתת היסטים עקב הרפורמה, לא הניתנה ירידה משמעותית בהיקף התקציבים ובשיעורו היסטים והוצאות המינהל נשארו קבועות ביחס לשה"כ החוצאות ואף עלו מאז האיחוד.



שר החקלאות ופיתוח הכפר

7. הוועדה המליצה, בין היתר, על ביצוע פעולות שיביאו לאיגול מנגנון המועצה, שכלול שיטות ועל צמצום מסי עובדי המועצה בכמהציות בנוסף חומלץ לחזור את מרב סמכויות ההחלטה בגביית החיטלים לוועדות הענפיות ולוועדות המשנה, כל אחת מענף שעמו הוא נמנית.

8. בהמשך להתייעלות כאמור המלצה הוועדה לפעול להפחתת תקציבי המועצה באופן משמעותי כך שיתנו מענה לתפקידי המועצה הנדרשים, וככלעל יוצא מכך - הפחתת החיטלים.

9. כמו כן ציינה הוועדה כי מאחר ולמועצה יהיו בשלב הראשון להתארגנותה החדשה, הוצאות רבות הכרוכות בפיצולי עובדים ופעולות התייעלות, יהיה צורך להסתמך בשנת הראשונה, על חיטלים גבוהים יותר מהמתוכנן להמשך, אך עדיין פחותים מאלה שגנבו עד כה.

10. ביום 30.11.06 החלטתו לאמץ את מסקנות הוועדה וחודיתו לגורמים המתאימים לפעול ליישום ההחלטות בנוסף ולאחר שימוע שקיים לענין זה, החלטתו להוציא את ענף צמחי הגוי ממסגרת המועצה, בין היתר בשל איכוני המיוחד.

11. לצוין כי ב-17.7.06 פג תוקפה של כל חקיקת המשנה של המועצות מכוח ההחלטת המועברת קבועה בסעיף 76(א) לחוק - הצפי היה שעד תום שנהיים מכניסתו לתוקף של תיקון התשס"ג יותקנו תקנות חדשות, לקב פקועת תוקפם של כללי החיטלים הקודמים ולאור זאת שלא הותקנו תקנות חדשות עד כה, פועלת המועצה כבר כמהציות השנה על "רורבות", וכספי הענפים במועצה הולכים ואוזלים.

12. על כן מצויב נוסח התקנות שבנדון לאישור הוועדה הנכבדה, כנדרש לפי סעיף 36(א) לחוק, ונוסח זה אושר על ידי משרד המשפטים והנו על דעת משרד האוצר.

13. ראוי להדגיש כי התקנות נוסחו בהתייעצות עם המנהלת הזמנית המאוחדת, ושעוריי החיטלים נקבעו בהתאם להחלטותיה, לאחר ששמעה את עולחנות המגדלים בענפים השונים ואת נציגי ארגוני המגדלים במרבית המונים שעוריי החיטלים נמוכים באופן משמעותי ביחס לשנים עברו, וצפני כי יופחתו עוד יותר בשנים הבאות לאחר סיום תהליך ההתארגנות מחדש במועצה.

14. לאור האמור לעיל גש דחלפות רבה בהתקנת התקנות, על כן איזה להחתן על שולחן הוועדה כבר בישיבתה הקרובה.

ברכה  
שלום שמחון  
שר החקלאות ופיתוח הכפר

העתקים:  
מר אברהם חידשון, שר האוצר  
גבי יעל שאלתיאל, המנהלת הכללית של משרד החקלאות ופיתוח הכפר  
מר שאול צמח, סגן תמנונת על התקציבים, משרד האוצר  
ד"ר מרדכי כהן (קדמו), נצייר המנהלת הזמנית המאוחדת, מועצת הצמחים  
עוזי אורי נוסבאום, הלשכה המשפטית, משרד החקלאות ופיתוח הכפר  
מר הרן לביאות, רכו חקלאות במשרד האוצר

**דואר זכום**  
**29-01-2007**

תקנות מועצת הצמחים (ייצור ושיווק) (היסלים), התשס"ז - 2007

בתוקף סמכותי לפי סעיף 36 לחוק מועצת הצמחים (ייצור ושיווק), התשל"ג - 1973 (להלן - החוק), לאחר שניתנה הזדמנות למינהל תומנית המאחדת מתוקף סמכותה לפי סעיף 74(א)(5) לחוק, להשמיע את עמדתה, בהסכמת שר האוצר ובאישורו לפי סעיף 30 לחוק יסודות התקציב, הוטשטשתי-1985, ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

**פרק א' - פגשנות**

1. בתקנות אלה -  
 "הקנות" - פירקנות;  
 "הצמחים" - המפורטים ברשימת ענף הקנות שבתוספת לחוק;  
 "המפורטים" - כל הצמחים המפורטים ברשימת ענף הקנות שבתוספת לחוק;  
 "המפורטים" - כל הצמחים המפורטים ברשימת ענף פרי החדר שבתוספת לחוק;  
 "הקנות" - תקופה של שלושה חודשים שתחילתה ב-1 בינואר, ב-1 באפריל, ב-1 ביולי וב-1 באוקטובר, לפי הענף;  
 "שיווק" - סחר של צמחים בסיטונות והעברתם לאחר בכפי דרך מזדבני ההעברה של הבעלות או החזקה לרבות לתעשיין לבית אריזה או ליוצא;  
 "תעודת משלוח" - כמשמעותה בחוקאות מס הכנסה (ניהול מוקסי חשבונות), התשל"ג - 1973.

**פרק ב' - קביעת שיעור היטל**

2. מוטל בזה היטל על מוגלים של צמחים והם חייבים כלפי המועצה בתשלום היטל, בעצמם, או באמצעות משווקים מורשים, יצואנים, תעשיינים ובתי אריזה לפי תקנות אלה.
3. היטל בעד כל צמת, מין או זן יחושב לפי השיעור הקבוע לו בתוספת הראשונה, ביחס למשקל או לשטח הגידול, כמפורט להלן:
  - (א) בענף הקנות ובענף פרי החדר - לפי משקל, ואולם היטל בעד גידולי תות עדה יחושב לפי שטח הגידול.

1 סעיף התשל"ג, עמ' 110, התשס"ג, עמ' 436.  
 2 סעיף התשל"ג, עמ' 50.  
 3 סעיף התשל"ג, עמ' 626.

(2) בענף הפירות - לפי שטח הגידול של מטע שהצט' לגיל נבחה כמפורט בתוספת השניה, בעד שטח מטע שלא הציע לגיל נבחה נוטל היטל בשיעור של 40% מההיטל שחל לפני אותו מין ארזון כמפורט בתוספת הראשונה.

(N) 4 שיעורי היטל געזדכנו ב-1 בינואר של כל שנה ולהלן - יום העדכון, בהתאם לשיעור השינוי במדד החדש לעומת המדד הבסיסי.

(a) שיעורי היטל געזדכנו כאמור בתקנת משנה (N), יעוגלו לשקל החדש השלם הקרוב.

(b) המנהל הכללי של משרד החקלאות ופיתוח הכפר יפרסם ברשומות את נוסח התוספת הראשונה כפי שהשתנה עקב האמור בתקנות משנה (א) ו-(ב).

(ד) בתקנה זאת -

"המדד הבסיסי" - מדד חודש אוקטובר שלפני יום העדכון הקודם, ולענין יום העדכון הראשון של אחת תחילתן של תקנות אלה - מדד חודש דצמבר 2006.

"המדד החדש" - מדד חודש אוקטובר שלפני יום העדכון.

"מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

**פרק ג' גביית היטל**

5. על גביית לפי משקל וחוליה הוראות אלה.

היטל לפי משקל

(1) משווק מורשה יצואן תעשיין או בית ארזון שקיבל צמחים ממגדל, יגבה את היטל מהתמורה שעליו לשלם למגדל בעד הצמחים שקיבל ויעבירו למועצה משתלמת התמורה בשיעור לכן נובח היטל באותם השיעורים מהתמורה.

(2) משווק מורשה יצואן תעשיין או בית ארזון יעביר למועצה עד תום כל חודש את סכומי ההגסלים שגיכה בחודש הקודם, בצירוף הרישומים כאמור בפסקה (3).

(3) משווק מורשה יצואן תעשיין או בית ארזון, החייב בגיבו היטל לפי תקנה זו, יערוך רישום חומק שבועי או חודשי של הצמחים שקיבל או שיוקף לפי מגדל, ויעבירו למועצה במדיה מגונית או לפי ספסים שקבעה לפי המועצה ויצירוף מסמכים, לרבות העתקי תעודות משלוח, הכל כפי שתורה המועצה.



על גבייה לפי שטח יחולו הוראות אלה:

6.

(1) המועצה תקבע את שטח הגידול שבקשות המגדל בחלוקה לפי צמת מין או זן ותודיע על כך למגדל, לצורך קביעתו כאמור, ומציאת המגדל למועצה לפי דרישתה, כל נתון או מסמך הנוגעים לענין וכן תהא המועצה רשאית, היא או מי מטעמה, לערוך ביקורת בשטח הגידול שבקשות המגדל.

(2) המגדל ישלם למועצה רבע מסכום היטל לא יאוחר מהחמישה עשר לחודש שלאחר תום כל רבעון, ואולם המועצה רשאית לדרוש משווק מורשה, לצואן, תעשיין או בית אגודה, שקיבל צמחים מהמגדל, לפנות את היטל מחתמונה שעליו לשלם למגדל בעד הצמחים שקיבל ובהעמיתו אליה, ויחולו לענין זה הוראות תקנה 5 בשלינויים המחויבים.

(3) לא יאוחר מיום ה-15 בחודש דצמבר של כל שנה, המגדל יעביר לדי המועצה הצהרה בדבר שטח הגידול שבקשות בחלוקה לפי צמת מין או זן, שנת נטיעה, צורת הגידול, אזור הגידול ותאריך השתילה או הזרעה וכל נתון אחר עליו תורה המועצה, לפי טפסים שקבעה לכך ובצירוף מסמכים לרבות העתקי תעודות משלוח, כפי שתורה המועצה, המגדל ידווח למועצה על כל שינוי שחל בהטעים הכלולים בהצהרתו כאמור, תוך 30 ימים מיום השינוי.

חובת דיווח

7. מסק מגדל מגדל, מפל סיבה שהיא, ידווח על כך מיד למועצה, לא ידווח כאמור - ימשיך לחום בתשלום היטל ואם גידל אחר במקומו, יחובו בתשלום היטל הוא ומי שמגדל במקומו, בלחוד ולחוד.

חובות מסמכים

8. מגדל משווק מורשה, לצואן, תעשיין או בית אגודה, החייב בתשלום היטל או בניכוי והעברתו לפי תקנות אלה, ומציא למועצה, לפני דרישתה, כל נתון או מסמך לרבות העתקי תעודות משלוח, הנוגעים לצמחים שגידל, קיבל או שווק, לפי הענין, בתוך שבעה ימים מיום קבלת הדרישה.

תוספת ראשונה

(תקנה 3)

1. ענף הפירות

סכום היטל בשקלים חדשים

שם הצמח, המין או הזן

לדוג

120

אבוקדו

33	אגרו המלך
110	אגס
50	אופמנית
50	אוסנה
75	אונת
60	אונס
100	אפרשמון
130	אפרסק
60	אקטינדיח
130	באבאקו
130	בטנה - פיסטוק
33	בנת
33	גלאבה
100	דובדבן
110	חברש
90	לוצי
60	מנגו
80	מקדמה
70	משמש
130	נקטרינה
100	ענבל מאבלי
70	פטל
70	פיגואה
50	פיטאית
90	פפיה
50	פקאו
60	צבר תרבותי (נטול קוצים)
50	קדמבולק

50	רימון
165	שזיף אירופי
60	שזיף לבני
110	שסק
60	שעונות (פסילורה)
130	שקד זהוב
80	תאנה
51	תמר יבש
80	תמר לח
70	תפוח
100	כל יבני הזית האירופאיים
70	כל שאר הפירות

2. ענף הירקות

שם הצמח המין או חזן	סכום החיטול בשקלים חדשים לטון	סכום החיטול בשקלים חדשים לחזק
אבטיח	5	
אזוב מצוי (עדר)	60	
אזובית פשוטה (אורגנו)	60	
אפונה	5	
בטטה	10	
בצל יבש, לרבות בצל האש, בצל ירוק	5	
ברוקולי	5	
גד העודה (כוסברה)	60	
גזר	5	
גרנר האיכה	60	
דלעת	10	

60	הגנזיל
60	חומעה
5	חשח
5	חציל
60	חרדל עלים (כרוב שמרני)
10	כנר (קנרס, ארטשוק)
5	כרוב אדום
5	כרוב לבן
5	כרוב מסוקסל
5	כרוב ניצנים
5	כרוב נפוס (רוטבגה)
5	כרוב סגנ
5	כרוב עליה
5	כרובית
5	ברפס (סלה) עלים
5	ברפס (סלרי) שורש
60	לימונית דלחנית
60	לענה דרקונית (סרגון)
60	לענה שיחנית (שיבד)
60	מזרס
5	מילון
60	מליסה רפואית
5	מלפפון
60	מנתח חריפה
60	מרוחה משולשת
60	מרוחה רפואית
60	נענה
60	נענה משולבת

60	סיגות
10	סבב
10	עבניה המשוקת לשוק המקומי או ליצוא
2	עבניה המשוקת לתערה
60	עזרת
60	ער אציל (דפנה)
60	פטרוסיליה מסולסלת
60	פטרוסיליה עלים
60	פטרוסיליה שורש
30	פלפל
60	פפריקה
10	צנך
10	צנונית
60	צתרת תרבותית
60	קורנית מקורקפת
60	קורנית פשוטה
10	קישוא
60	רומרין רבואי
60	רוקט (בן חרוק)
60	ריחן (באזיל מתוק)
20	שום
5	שומר
60	שמיר
5	שעועית
	תות שדה
5	תירס קלחים

5

תפוח אדמה

10

כל שאר הירקות

3 ענף פרג'החדר

כל פרי ממשפחת החדר: 7.7 זה לטון

תוספת שניה

(תקנה 3(2))

גודל תיבה בשנים

- 4
- 6
- 3
- 3
- 1
- 3
- 1
- 4
- 3
- 3
- 1
- 3
- 1
- 3
- 4
- 3
- 3
- 4
- 3
- 3

הצמח המין או הזן

אבוקדו

אגוז המלך

אגס

אוכמניה

אוסנה

אונה

אונס

אפרסמון

אפרסק

אקטומדיון

באפאקו

בטנה - פיסטוק

בננה

גיאבה

דובדבן

חבוש

לוצ'י

מנגו

מקדמיה

3

משמש

3

נקטרינה

3

ענבי-מאכל

2

פסטל

4

פיקואה

2

פיטאיה

2

פפיה

6

פקאן

3

עבר תרבותי (נטול קוצים)

3

קורמבולה

3

רימון

3

שוניף אירופי

3

שוניף זמני

3

שסק

1

שעונית (פסיפלורה)

3

שקד ירוק

3

תאנה

4

תמר יבש

4

תמר לח

3

תפוח

4

בליוני חזית האירופאיים

1

כל שאר הפירות

הדפוס

(2007

(חמ 482-3)

שלום שמחון

שר החקלאות ופיתוח הכפר

## מש/16

מאמרה של מירב ארלוזורוב,  
"משרד החקלאים מכה שוב:  
מדוע מרד המסים שמנהל דוגי  
ישראלי, עשוי לתרום להקטנת  
יוקר מחירי המזון שלכם?"  
אתר TheMarker, 30.03.2014



## משרד החקלאים מכה שוב

מדוע מרד המסים שמנהל דוגי ישראלי, עשוי לתרום להקטנת יוקר מחירי המזון שלכם?

23:03 30.03.2014 מאת: **מירב ארלוזורוב**

אם לא שמעתם עדיין על דוגי ישראלי, כדאי שתכירו אותו: ישראלי עומד בראש מרד המסים הגדול בישראל, ואם המרד שלו יצליח, קיים סיכוי שהוא גם יתרום רבות להקטנת יוקר מחירי המזון שלכם. זאת, בתנאי שהמשרד הממשלתי שהוא עומד מולו, משרד החקלאות, יחדל מלתפקד כמשרד החקלאים ויתחיל לממש את תפקידו לדאוג לרווחת הציבור כולו ולא רק לרווחת העסקונה החקלאית.

מאז 2007 ממרד ישראלי כ-2,000 חקלאים המסרבים לשלם את מיסיהם למועצת הצמחים - ההתאגדות הכפויה של כל מגדלי הירקות והפירות בישראל. לישראלי טענות כי מועצת הצמחים גובה עמלות גבוהות מהחקלאים, ואינה מעניקה להם שירות בתמורה, ולכן הוא מבקש לוותר על חברותו בה - רק שהחוק מחייב אותו אחרת. לכן, ישראלי עובר על החוק בכך שהוא ועוד 2,000 מחבריו הפסיקו לשלם את דמי החבר במועצה, בטענה כי החברות הכפויה שלהם במועצת הצמחים אינה ראויה ואינה מידתית. באחרונה, כאשר נכנסו למשרד החקלאות לראשונה שר ומנכ"ל שאינה חלק מהגווארדיה של ההתיישבות העובדת - יאיר שמיר ורמי כהן - הצליח ישראלי לשכנע את השניים לבדוק מה קורה עם מועצות חקלאיות בעולם, ולהשוות את המקובל בתחום המועצות החקלאיות בעולם לנעשה בישראל.

כל מי שמכיר את הפוליטיקה של החקלאות בישראל, הבין מיד שמדובר בטעות אסטרטגית מרה. לעולם אסור למשרד החקלאות לבדוק את העובדות, כי הן נוטות לטפוח על פניו. רק שני המנהלים הלא מגוסים, שטרם חברו לעסקונה החקלאית, טעו והעזו לצאת לבדוק את העובדות.

חטיבת המחקר של משרד החקלאות ביצעה את הבדיקה, שתוצאותיה מתברר פורסמו בינואר 2014, והוסתרו מהציבור (וכנראה גם מהכנסת) מאז. זאת, כמובן משום שהבדיקה לימדה שישיראלי וחבריו צודקים, ואילו העסקונה החקלאית המנהלת את מועצת הצמחים ואת המועצות החקלאיות האחרות, כמו מועצות החלב, הלול והדבש, טועים.

הבדיקה העלתה שמועצות חקלאיות כפויות, שמאגדות תחתיהן בכפייה את כל החקלאים, כבר אינן קיימות יותר - לא בארה"ב וגם לא באירופה. כמעט תמיד מועצות הייצור של החקלאים מוקמות ביוזמת החקלאים, ורק באופן וולונטרי. בארה"ב נדרש רוב של 66% מהחקלאים כדי להקים מועצה משותפת להם - לאחר שהמועצה הוקמה כל החקלאים חייבים להיות חברים בה - ואחת לשש שנים קיום המועצה נבחן בבחירות חדשות. גם החלטות המועצה מתקבלות ברוב קולות של החקלאים. גם באירופה החברות במועצות החקלאיות היא וולונטרית.

"הקמת 'פקודת שיווק' (המונח האמריקאי למועצה חקלאית, מ.א.) בארה"ב היא יוזמת המגדלים בענף מסוים, באזור מוגדר ובתנאי שרוב המגדלים רוצים בכך", נכתב בסקירה של משרד החקלאות, "אחרי שש שנים נדרש אישור מחדש על המשך הפעילות על ידי רוב המגדלים. דרישה זו מהווה תמריץ גדול ל'פקודת השיווק' לפעול בצורה יעילה לטובת המגדלים... בישראל מחייבים חוקי המועצה את כל המגדלים בענפים רלוונטיים, בלי תהליך דמוקרטי, להקמת המועצה וללא תהליך של אישור חוזר על ידי המגדלים". לפיכך, משרד החקלאות מודה בעצמו שבעולם החקלאים מתאגדים יחדיו רק אם הם רוצים בכך, ובדרך דמוקרטית לחלוטין, כך שהמועצות אכן משרתות את צרכי החקלאים

החברים בהן - בעוד בישראל מדובר בארגונים כפויים, שכל הנראה ממעטים לשרת את האינטרס החקלאי. כך לפחות חושבים ישראלים - 2,000 מחבריו, שאף מסתכנים בעבירה על החוק כדי להמחיש את סלידתם ממועצת הצמחים.

בדיקת העובדות, אם כך, לימדה כי ישראל צודק לחלוטין. בדיקת העובדות על ידי החטיבה למחקר של משרד החקלאות לימדה עוד דבר: שגם הצרכן הישראלי צודק כאשר הוא מרגיש שדופקים אותו עם מחירי מוצרי המזון שהוא משלם, במדינה שמתפארת בענף חקלאי מהטובים בעולם. זאת, משום שהבדיקה העולמית לימדה כי הנהג הפושה של מועצות הייצור החקלאיות בישראל ליצור קרטלים חקלאיים ולווסת את מחירי וכמויות המוצרים החקלאיים, הוא ללא אח ורע.

בעולם אין יותר מועצות חקלאיות שמווסות שווקים - החוק האמריקאי משנות ה-30 אמנם מאפשר לחקלאים ליצור קרטל לצורך ייסות שוק, אבל החקלאים נדרשים להוכיח נחיצות מיוחדת לויסות שוק כזה. לכן, בפועל ייסות שוק כבר כמעט אינו קיים, ואם הוא מתקיים, הרי שרק באזור גאוגרפי מסוים, ובאופן זמני.

"פקודות השיווק יכולות לווסת את כמות התוצרת בשוק, אך באותה מידה חובה עליהן לשמור על האינטרס של הצרכן כך שהמחיר לא יהיה גבוה מדי", נכתב בסקירה של משרד החקלאות. "ראוי לציין כי כיום מספר קטן יחסית של פקודות שיווק מורשה לבצע פעולות ייסות בשווקים, מתוכן מעטות בלבד מבצעות זאת בפועל". באירופה אסור כליל לבצע פעולות שמבטלות את התחרות בשוק.

לעומת זאת, בישראל הקטנה קיימות שלוש מועצות חקלאיות שמקרטלות את הענף כולו, באופן חוקי ופומבי - מועצת החלב, מועצת הלול ומועצת הדבש. מועצות אלה, כדברי החטיבה למחקר של משרד החקלאות, "עוסקות גם בתכנון וייסות השוק, ופעילות זו מהווה נדבך עיקרי בעיסוקן". בקיצור, שלוש המועצות האלה דואגות לייקר את מחירי הדבש, הביצים והחלב לצרכן הישראלי - שכמובן מתפלא לגלות אחר כך שמחיר הקוטג' שלו כל כך גבוה.

להזכיר, במועצת החלב - המנהלת את קרטל החלב - חברות גם שלוש המחלבות הגדולות (תנובה, שטראוס וטרה), כך שבפועל כל שרשרת הייצור של החלב, מהרפת ועד המחלבה, נגועה באי-תחרותיות.

גם בתוך מועצת הצמחים קיימות התארגנויות של מגדלים, כמו "שולחן הבננות" המאגד תחתיו את הרוב הגדול של מגדלי הבננות בישראל - וזאת בשעה שחל איסור על יבוא בננות לישראל. התוצאה היא שמחירי הבננות בישראל הם כנראה בין היקרים בעולם. מנכ"ל מועצת הצמחים, צבי אלון, הודה בתגובתו ל-TheMarker כי מחירי הבננות בישראל גבוהים ב-10%-15% ממחירי הבננות באירופה, שכל הבננות אליה מיובאות ולכן הן יקרות במיוחד. הוא גם הודה כי שולחן הבננות מפרסם "מחירי אינדיקציה" לבננות, וכי הוא "מצליח לנצל את הפטור לשמירת רווח סביר לחקלאי".

הפטור שאליה התייחס אלון עלה לפני חודש לבחינת ועדת הכלכלה של הכנסת. זהו הפטור מהגבל עסקי החל על החקלאים, כלומר לחקלאים מותר ליצור קרטלים ומונופולים, בלי שהדבר יהווה עבירה פלילית. הפטור הזה צומצם עתה, אבל רק לגבי חברות שיווק (כמו תנובה), ולא לגבי החקלאים עצמם.

במהלך הדיונים בכנסת עלתה ההצעה לנסות לצמצם את הפטור מהגבל עסקי לחקלאים למקרה של מונופול, כלומר לחקלאים מותר יהיה ליצור קרטל, אבל רק בתנאי שהם אינם מגיעים לרמה של שליטה מלאה על הענף כולו (והופכים למונופול). ההצעה הזו נפלה, ולכן המועצות החקלאיות ממשיכות לחגוג בישראל, ולהתנהל כקרטלים וכמונופולים בחסות החוק, תוך ביטול בפועל של התחרות בענף - ובניגוד גמור למצב המקובל ברחבי העולם.

ולא, אל תסמכו על משרד החקלאים שיפעל לשינוי המצב - למרות שהבדיקה שלו עצמו לימדה כי בעולם אין יותר מועצות חקלאיות כפויים, וגם אין יותר מועצות חקלאיות שפוגעות בתחרות - משרד החקלאות לא מתכוון לשנות את מעמדן של המועצות החקלאיות.

"בהחלט מקובל לאכוף על חקלאים להשתייך למועצות הייצור", נמסר בתגובת משרד החקלאות, וגם "מועצות החלב והלול מטפלות בענפים מתוכננים, עם מכסות ייצור הנקבעות לצורך יציבות בשווקים וחיזוק ההתיישבות. (לגבי יתר הענפים) אין מדובר

בתיאום קרטליסיטי, אלא בוויסות כמויות בשוליים ובעתות משבר או בכשלי שוק נקודתיים בלבד.

בקיזור, העובדות בעולם לא מבלבלות את משרד החקלאים - בישראל המועצות החקלאיות ימשיכו להתקיים, וימשיכו לפעול לצמצום התחרות בענף. דוגי ישראל' והצרכן הישראלי ימשיכו לשלם ביוקר, העיקר שלעסקונה החקלאית שלום.

מש/17

עמודים רלוונטיים מדוח  
המבקר המיוחד בעניין  
אגרקסקו

בעניין:

אגרקסקו חברה לייצוא חקלאי בע"מ (בפירוק)

החברה:

ד"ר שלמה נס, עו"ד ורו"ח ורו"ח אלי שפיר  
בתוקף תפקידם כמפרקים של החברה  
ע"י עוה"ד עמית לדרמן /או עידן מילר ואח'  
מרח' מנחם בגין 7, רמת גן 52521  
טלפון: 03-6114455, פקס: 03-6133343

המפרקים:

כונס הנכסים הרשמי

ובעניין:

ע"י ב"כ עוה"ד רוני מזרחי  
מרחוב שלושה 2, תל אביב 67060

הכנ"ר:

דוח חוקר ממונה

הח"מ, רו"ח דרור אביב, אשר מונה כחוקר על-פי החלטת בית המשפט הנכבד מיום 11/9/2011, מתכבד להגיש דוח מטעמו, בדבר נסיבות קריסתה של חברת אגרקסקו חברה לייצוא חקלאי בע"מ (בפירוק) (להלן: "אגרקסקו" או "החברה").

במסגרת חקירה אינטנסיבית, שנערכה בחודשים האחרונים על-ידי צוות בראשותו של הח"מ, בשיתוף עם נציגי המפרקים והכנ"ר, ולאחר שנחקרו עשרות גורמים מעורבים, נסקרו אלפי מסמכים ועשרות אלפי קובצי מחשב ונותחו מליוני רשומות מחשב, התגלו מספר נסיבות מרכזיות, אשר הביאו, בשילוב ובמשקלם המצטבר, בשנת 2011, לחדלות פירעון של החברה עקב אי יכולתה לעמוד בהתחייבויותה השוטפות וכפועל יוצא- לקריסתה.

אגרקסקו, הינה חברה מעורבת כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, אשר הוקמה בשנת 1956, שימשה לשיווק וליצוא תוצרת חקלאית טריה לחו"ל והיוותה, במשך עשרות שנים "ספינת הדגל" של הייצוא החקלאי בישראל.

החל ממועד הקמת החברה ועד לקריסתה, נשלטה אגרקסקו, בין באופן ישיר ובין באמצעות מינוי של "בעלי תפקיד מטעם", על ידי מדינת ישראל, ואף פעלה באופן מוצהר וגלוי לקידום מטרותיה הלאומיות של המדינה, לרבות - להגדלת היקפי הייצוא החקלאי של המדינה וכן סבסוד וסיוע לאוכלוסיות המגדלים, באיזורי עדיפות לאומית (בפרט איזור הערבה). בכך שימשו החברה ובעלי תפקידים בה כ"זרוע הארוכה" של מדינת ישראל, ובפרט- משרד החקלאות.

קידום מטרות המדינה ותלוקת רווחי החברה למגדלים, הוכתבו לאגרקסקו על ידי המדינה ויתר בעלי מניותיה בתקנון ובתזכיר ההתאגדות, ויושמו על ידי נושאי המשרה בחברה בעידודו של מנכ"ל החברה ודירקטור מטעם המדינה - מר שלמה תירוש ודירקטורים נוספים.

כפי שעולה מהחקירה, במשך שנים רבות נוהלה אגרקסקו בהתאם ל**מודל עסקי בלתי כלכלי בעליל**, אותו הוביל מר שלמה תירוש, בעידודם הישיר של בעלי המניות של החברה (לרבות, המדינה), אשר היה מכוון בעיקר להשאת רווחתם של המגדלים, הנמנים עם לקוחותיה. מלבד העובדה שמודל זה מנע מהחברה לצבור רווחים (למעשה החברה עד לשנת 2010 היתה מנועה מהפקת רווחים או צבירת "עודפים", בהתאם לתקנונה, הרי שהיה בו גם להביאה לנטילת סיכונים רבים וכן לכדי **סיכון ממשי ובלתי סביר, כי לא יהיו בידיה נכסים מספיקים או עתודות הון**, אשר יאפשרו לה להתגבר על שינויים לרעה בתנאי השוק או משברים, ולו קצרי מועד, ולפרוע את התחייבויותיה.

יודגש, כי כחברה המשוקקת תוצרת חקלאית, המתווכת בין המגדל ללקוח בחו"ל, פעילותה העסקית של אגרקסקו לא היתה אמורה להיות חשופה לסיכונים מהותיים של הפסדים או גירעונות, כתוצאה ממכירת התוצרת המשוקקת, שכן החזר בגין הוצאותיה אמור היה להיגבות ממכירת התוצרת, בתוספת עמלה.

אלא שבפועל, אגרקסקו נטלה מהמגדלים את סיכוני מכירת התוצרת, הבטיחה מחירי תמורה גבוהים **לקבוצות נבחרות בקרב לקוחותיה המגדלים** (בפרט- מגדלי הפלפלים והעגבניות שעיקרם באזור הערבה, כפי שיפורט להלן) ובכך נדרשה להקצות **משאבים כספיים רבים לטובת קידום מטרות לאומיות של המדינה**.

**בהיעדר הזרמה של הון עצמי על ידי בעלי המניות** (ובכללם המדינה), בהיעדר יכולת להפיק ולצבור רווחים ועודפים (לאור פרשנות נושאי המשרה בחברה את הוראות התקנון של החברה), לא יכלה החברה להתמודד עם **ירידה משמעותית בהכנסותיה**, שאירעה החל משנת 2008. כמפורט להלן, **ירידה זו בהכנסות נבעה בראש ובראשונה כתוצאה מאירוע טבע וממשברים מקרוכלכליים מצטברים, שאירעו בתקופה זו**.

גם לאחר שאגרקסקו נקלעה למשבר עמוק בשנת 2008, **המשיכה אגרקסקו ליטול סיכונים בלתי סבירים בפעילותה**, נמנעה מליעל את מנגנוניה או לצמצם את פעילותה תוך התמקדות בתוצרת ובשוקים רווחיים (תוך וויתור על תוצרת ושוקים הפסדיים שהמשיכו להיות מסובסדים על ידה) ואף **השתמשה** (לאחר מינוי מנכ"ל חדש- מר דוד בונדי) **בהזרמת הון חד פעמית של המדינה**, שהועברה אליה, לתשלומים למגדלים ולא להתייעלות, וזאת ללא פיקוח מצד רשויות המדינה.

כמפורט להלן, בעלי המניות ובעיקר המדינה, אשר שלטה בחברה והיתה הנהנית העיקרית מפעילותה "הציבורית" של אגרקסקו ותמיכתה בקבוצות המגדלים, לא דאגו למימון ולהשקעת כספים באגרקסקו ואפשרו לחברה להגדיל את התחייבויותיה מהנושים.

הגדלה משמעותית בהתחייבויות החברה עם חכירת אוניות גדולות ויקרות, החל משנת 2003, באופן לא פרופורציונאלי בעליל להונה העצמי ונכסיה, התאפשרה, בין היתר, לנוכח **הצגה מגמתית ומטעה של נתונים הכלכליים בדוחותיה הכספיים**, מבלי שרואי החשבון של החברה יסתייגו בחוות דעתם, אשר כללו- הסתרת היקף ההפסדים של החברה, ניפוח השקעות הבעלים המוצגות בדוח הכספי וניפוח מחזורי הכנסות החברה.



חשיפתה המוגברת והבלתי סבירה של אגרקסקו לסיכוני השוק התאפשרת, בין היתר, בשל שורה ארוכה של מחדלים מצד דירקטוריון החברה, אשר היה מורכב בעיקרו מגורמים נעדרי ניסיון רלבנטי להתוויות מדיניות לחברה ולקיום בקרה אמיתית ואפקטיבית, בהיקפי הפעילות של אגרקסקו ומגורמים, המייצגים מגדלים ומצויים בניגוד אינטרסים מובנה עם תפקידם כדירקטורים.

מחדלים אלה מצד הדירקטוריון הביאו לכך, כי מדיניות החברה נקבעה בפועל על ידי מנכ"ל החברה לשעבר - שלמה תירוש, בהתאם לאינטרסים הציבוריים שהכתיבו בעלי המניות ובפרט המדינה, מבלי שנערכו בדירקטוריון דיונים אמיתיים ביחס להיקף הסיכונים שנוטלת החברה על עצמה והשלכותיהם וכאשר הנתונים הכלכליים, המוצגים על ידי ההנהלה, מתקבלים בבחינת "ראה וקדש" ללא בקרה אמיתית, בוודאי שלא בקרה מקצועית נחוצה.

חרף מודעותם למשבר אליו נקלעה החברה ומצוקתה התזרימית, בעלי המניות של החברה (ובכללם המדינה) לא סייעו בידי החברה ולא הזרימו לה את ההון הנדרש - הון שיאפשר לה לצלוח את המשבר ואשר היה מאפשר לה לתפוס מחדש עמדה תחרותית בשוק הייצוא של תוצרת חקלאית אל מול מתחריה.

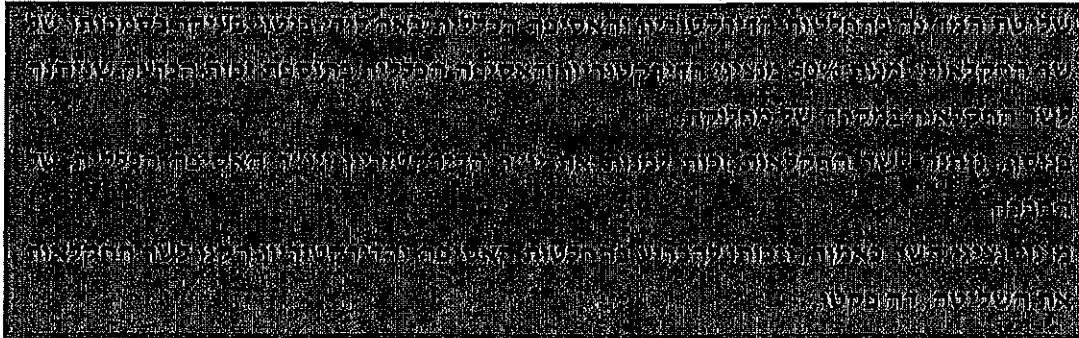
המדינה עצמה, אף הגדילה ונצלה את הקשיים הכלכליים בהם היתה מצויה החברה, לצורך כפיית הליך הפרטה במתווה, שהחמיר את מצבה של אגרקסקו וגרם לעזיבה של לקוחות מגדלים נוספים. כל זאת תוך התעלמות גמורה ממתווה הפרטה אחר, שהציע מומחה חיצוני שמונה לבחון את מתווה ההפרטה הרצוי, ובניגוד להמלצות והתרעות נציגיה שלה עצמה בקרב דירקטוריון אגרקסקו לגבי הסיכונים הטמונים במתווה ההפרטה שנכפה.

חמור מכך, עם גילוי עומק המצב הקשה של אגרקסקו בתחילת שנת 2011, חשפה המדינה בפני לקוחות מגדלים את מצבה הקשה של אגרקסקו ועמדתה שלא לסייע בהזרמת הון להצלת החברה. בכך חרפה המדינה אף יותר את מגמת נטישת הלקוחות המגדלים, כשהיא מותירה את החברה ללא אופק כלכלי.

בסופו של יום, בשל היקפי התחייבויותיה הגדולים של אגרקסקו, ללא השקעת בעלים וללא יכולת לחפיק ולצבור רווחים בפעילותה, אירוע הטבע ואירועים מקרוכלכליים ומתווה ההפרטה המסוכן שכפתה המדינה שהבריחה מגדלים, נקלעה אגרקסקו למשבר עמוק, לא יכלה להציג אופק כלכלי חיובי וקרסה. כל אלה נגרמו כאמור תוך פעילות תמיכה של אגרקסקו במגדלים אשר נמשכה עד לקריסת החברה, שהותוותה על ידי בעלי מניותיה של החברה בסיועם של נושאי משרה בכירים בחברה ובראשם - מנכ"ל החברה ודירקטור מטעם המדינה - מר שלמה תירוש, ויו"ר הדירקטוריון - מר יעקב צור.

ברמה המעשית, הובילו אלה את החברה לצבירת התחייבויות, משיקולים בלתי כלכליים ובפרט ציבוריים ונטילת סיכונים בלתי סבירים.

כאשר הגיעו הדברים לידי אפשרות קריסה נטשו את החברה בעלי מניותיה, ללא התמיכה והגיבוי המתבקשים, תוך הפרטתה ואו הפלתה על חשבון הנושים שלה.



### 6.3.4 שליטה על מועצות הייצור

מועצות הייצור הינו גוף סטטוטורי לקידום ולהסדרת החקלאות בישראל. בהתאם ל"חוק מועצת הצמחים (ייצור ושיווק), התשל"ג-1973 (שר החקלאות)".

סעיף 11 לחוק מועצת הצמחים, מגדיר את מטרות מועצת הצמחים, כלהלן:

- (1) לפתח, לעודד ולבסס את הענפים, לרבות שיפור שיטות העיבוד, להעלות את פריון העבודה ולעשות כל פעולה אחרת כיוצא באלה שיש בה כדי לתרום לפיתוחם ולביסוסם של הענפים;
- (2) להבטיח מחיר הוגן למגדלים;
- (3) לנקוט אמצעים להקטנת הוצאות הייצור והשיווק;
- (4) להבטיח אספקה סדירה של צמחים ובמחירים נאותים לאוכלוסייה;
- (5) לעודד וליזום מחקרים הקשורים בענפים ובמוצריהם, לרבות מחקרי-שווקים, מחקרים בדבר שיטות שיווק ואריזה והמחקרים כיוצא באלה;
- (6) להסדיר את הייצור ואת השיווק בארץ ובחוץ-לארץ של כל מין צמחים ששר החקלאות קבעו בהודעה ברשומות.

נוסף למטרות הנ"ל, הוגדרו תפקידי המועצות, לייזום ולבצע פעולות הדברה, לבצע פעולות קידום מכירות, לתכנן את הגידולים, דרכי שיווק התוצרת ועוד.

סעיף 4 לחוק מועצת הצמחים, קובע את הרכב חברי מועצת הצמחים, כלהלן:

" השרים ימנו את חברי המועצה ומספרם לא יעלה על שלושים וחמישה, ובהם נציגי הממשלה, שמספרם לא יעלה על שלושה, ונציגי-עיבוד. נציגי העיבוד במועצה יהיו:

חברים שהם נציגי המגדלים מכל ענף ומספרם יהיה לפחות מחצית מכלל חברי המועצה... חברים מקרב יצרנים של מוצרי צמחים, משווקים של צמחים ויצואני צמחים, מכל ענף ומספר כולם לא יעלה על רבע מכלל חברי המועצה..."

חברי מועצת הצמחים ממונים כולם על ידי שר החקלאות ושר המסחר והתעשייה, כשמחצית מתחברים הממונים להנהלת המועצה, הינם נציגי מגדלים.



יצוין, כי סעיף 5 לחוק מועצת הצמחים, מקנה לשר החקלאות סמכות למנות את יו"ר המועצה, וסעיף 7 לחוק מועצת הצמחים מקנה ליו"ר זכות הכרעה במקרה של שוויון קולות בין חברי המועצה.

סעיף 63 לחוק מועצת הצמחים שכותרתו "המועצה כסוכן הממשלה", קובע את סמכות המדינה להשתמש במועצת הצמחים כסוכן הממשלה בכל הקשור לסבסוד ומתן תמיכות כספיות לייצוא, כלהלן:

"הממשלה רשאית לקבוע, בין באורח כללי ובין במקרה מסויים או לסוג מסויים של מקרים, כי המועצה תשמש סוכן שלה למתן תמיכות כספיות להבטחת מחירים הוגנים לצמחים ולאמצעי-ייצור הקשורים בייצור הצמחים שבתחום-טיפולה של המועצה, ולעשיית כל פעולה אחרת".

סעיף 57 לחוק המועצה לענף הלול (ייצור ושיווק), תשכ"ד-1963, קובע אף הוא את פעילות המועצה כסוכן הממשלה, כלהלן:

"המועצה תשמש סוכן הממשלה למתן תמיכות כספיות לתוצרת ענף הלול, לייצואה, לאיסומה ולעיבודה התעשייתית או לכל פעולה להבטחת כל ענין מהענינים האמורים".

סמכויות שר החקלאות בהתאם לסעיפים 4-7 לחוק מועצת הצמחים, וסמכות המדינה לפי סעיף 63 לחוק מועצת הצמחים, מקנים למדינה, ובעיקר לשר החקלאות השפעה רבה עד לכדי שליטה מלאה על התנהלות מועצת הצמחים. כך הגדיר יעקב צור, שר חקלאות לשעבר ויו"ר דירקטוריון אגרקסקו, את השליטה של המדינה על מועצות הייצור:

יעקב צור: תראה, תראה, אני חושב שהחלוקה, למדינה היה באותו שלב, את הכוח לקבל כל החלטה שהיא רוצה לגבי 51 אחוז או לא, שיהיה בידי גורם פרטי, לא היה מניעה בעדה, זה לא, אל תהפכו את המועצה לאיזה גורם אוטונומי שהוא מתייצב מטל המדינה. אין מועצות בלי מדינה, זה הכל בלוח.

יעקב צור: זה, זה הכל מה שהשר אומר, מה באמת צביקה אלוו הוא יחליט איר תראה הפרטה, אני שואל אותך, מה זה כל המועצת הזאת? ששר רצה, הוא ביטל את מועצת הפרחים...



אגרקסקו מימנה את הפער שבין מועד העברת התשלום למגדל, לבין מועד גביית התשלום מהלקוח. לצורך מימון הפרשי הזמן, אגרקסקו לקחה הלוואות מהבנקים ומבעלי אג"ח אשר עמדו במהלך השנים 2007-2010, על כ- 400-600 מלש"ח.

חשוב לציין, כי החברה נטלה על עצמה סיכון בהתנהלות זו, שהרי, אין ביטחון שאכן תצליח למכור את כל התוצרת בפרק הזמן הנתון. כמו כן, אין ביטחון מלא שלקוחותיה ישלמו בזמן וכפי שהתחייבו.

בעבור הקדמת התשלום, גבתה אגרקסקו מהמגדלים סכום המוערך בכ- 1.8% מסך פדיון התוצרת החקלאית (החישוב התבצע לפי ריבית ליבור +3% המייצגת את רמת הסיכון במימון העסקה).

בשל הסיכונים במימון עסקאות הייצוא, שילמה אגרקסקו ריבית נמוכה בעבור ההלוואות שלקחה ביחס לריבית שגבתה מהמגדלים.

היקפי המימון הגדולים של עסקאות הייצוא, נעשו אף כתחלופה למימון שמועצת הצמחים נהגה לתת. המועצה צמצמה לאורך השנים את היקפי ההלוואות שחילקה למגדלים.

כך כדוגמא, בישיבת דירקטוריון 8/07 מיום 9.9.2007, אישר דירקטוריון אגרקסקו לקיחת הלוואה מבנק צרפתי בסך כ- 12 מיליון אירו (כ- 60 מלש"ח), למימון תשלומי מקדמות למגדלים.

המימון ניתן למגדלים עד לאותו המועד ממועצת הצמחים אשר החליטה להפסיק את הני"ל, כפי שהוצג בישיבת הדירקטוריון:

**י.צור:** ...היות והמועצה הפסיקה לקבל ולתת, אותם 6 מיליון יורו שהיו מגיעים

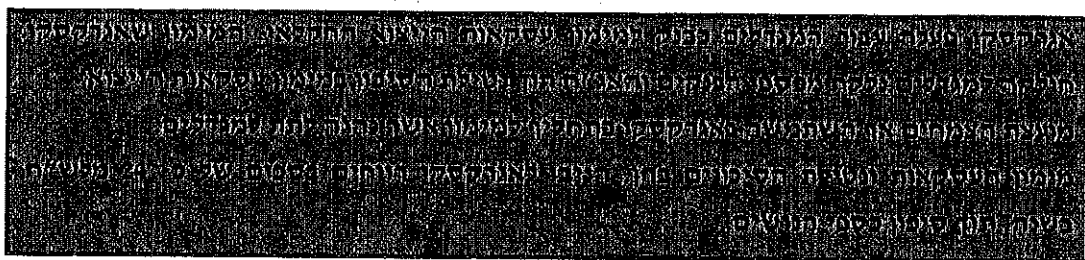
מזהבנק הצרפתי למועצה יגיעו ושירות אלינו לאותה מטרה, כך שבסיכום מאשרים

12 מיליון יורו כאשר מתוכם 6 מיליון יורו הולכים לתמורים ו-6 מיליון יורו עבור

הפרחים כדי לשלם את הפער שנוצר מקבלת התוצרת, התשלום למגדל ועד

למכירות התוצרת.

נספח 80: פרוטוקול 8/07.



שנה	יתרת העודפים שהוצגה בתור הכספים (באש"ח)
2005	(62,001)
2006	(51,618)
2007	(48,193)

החל משנת 2008, לא הוצגה יתרת העודפים השלילית של אגרקסקו בדוחות הכספיים בשל הצגה מאוחדת של הון החברה עם יתרת העודפים, עם זאת החברה המשיכה לפעול עם יתרת עודפים שלילית מבלי להציגה.

בין השנים 2008-2010, עמדה יתרת העודפים השלילית על בין 49-150 מלש"ח.

יצוין שבאסיפה כללית 1/91 הוחלט להוסיף לסעיף 94 לתקנון כדלקמן:

"כל עודפים שיהיו בידו החברה כתוצאה מגבויה עמלה ותערופים ושמשו לכיסוי גרעונות החברה, כל עוד יהיו כאלה, עד לסילוקם המלא."



## 13.8 אי-ביצוע התאמות להקטנת השיפת החברה בתנאי

### השוק הפתוח

בשל החון העצמי השלילי של אגרקסקו, נדרש הדירקטוריון לצמצם את היקף הסיכונים שנטלה החברה, לרבות את היקף התחייבויות החברה והיקף סבסוד עסקאות הייצוא ההפסדיות. בניגוד לצורך בצמצום, בין השנים 2000-2010, החברה לרבות המנכ"ל והדירקטוריון, הרחיבה את היקף ההלוואות שלקחה וביצעה השקעות כספיות רבות להרחבת הפעילות, ללא כרית ביטחון. להלן דוגמאות להעצמת סיכוני החברה בשנים האחרונות אותן אישר דירקטוריון החברה: בסוף שנות ה-90, אישר הדירקטוריון את הסכם חכירת האוניות אשר הוחכרו על ידי החברה בין השנים 2003-2004, במימונו של הבנק הגרמני KfW. בהסכם התחייבה החברה לתשלום דמי חכירה קבועים בסך כ- 600 מלש"ח על פני 14 שנים.

בחודש יולי 2007, אישר דירקטוריון החברה את הקמת טרנזיט עין יהב לצורך שיפור תמורות מגדלי הפלפל בערבה תוך השקעה של כ- 14 מלשי"ח.

ראה נספח 49 - פרוטוקול 7/07

ביום 9.9.2007, אישר דירקטוריון החברה, לקיחת הלוואה מבנק צרפתי בסך כ- 60 מיליון ש"ח (12 מיליון אירו), על מנת להרחיב את היקף מימון עסקאות הייצוא בשל הפסקת מתן הלוואות על ידי מועצת הצמחים.

ראה נספח 80 - פרוטוקול 8/07

החלטה הנ"ל, התקבלה בנוכחות ומעורבות פעילה של נציגי מועצת הצמחים אשר הפסיקו את המימון הנ"ל במועצה והחליטו להעביר את הסיכון לאגרקסקו.

מר מאיר יפרח, דירקטור מטעם מועצת הצמחים ומזכיר ארגון מגדלי ירקות, דרש הגדלת האשראי למגדלי הירקות בסך כ- 30 מלשי"ח נוספים, בקשתו לאשראי הנוסף, לא התקבלה.



כמו כן, מועצות הייצור לא פעלו להפסקת פעילות נציגויות המגדלים (כמפורט בפרק 7 לדוח החקירה) והמשיכו למנות נציגי מגדלים לדירקטוריון אגרקסקו (כמפורט בפרק 7.6 לדוח החקירה).

יתירה מכך, מועצות הייצור השתמשו באגרקסקו לתמיכה במגדלים בעת אירועי טבע ואירועים חריגים, כמפורט בפרק 8.4.5 לדוח החקירה בדבר סיוע אגרקסקו למגדלים בשנת 2000 ופרק 16 לדוח החקירה בדבר עזרת אגרקסקו למגדלים בעת אירוע הקרה ועוד. מועצות הייצור ונציגיהן בדירקטוריון אגרקסקו, לא פיקחו על היקפי התמיכות שנתנה אגרקסקו למגדלים ואף לחצו להגדלת היקף התמיכה שנתנה החברה למגדלים.

### **24.1.2 מינוי דירקטורים לא מתאימים לחברה**

מועצת הצמחים מינתה דירקטורים ללא ניסיון עסקי ניהולי (כמפורט בפרק 23.1.3 לדוח החקירה). הדירקטורים, שמונו על ידי מועצות הייצור, שימשו כנציגי המגדלים באגרקסקו, ופעלו במצב של ניגוד עניינים מובנה (כמתואר בפרק 7.6 לדוח החקירה). עם פתיחת שוק הייצוא לתחרות, היה על מועצת הצמחים להחליף את הדירקטורים שמינתה כנציגי המגדלים, על מנת שיוכלו לפעול כשומרי הסף של החברה, יצמצמו את השפעת המגדלים על אגרקסקו, ויפעלו להכווין את אגרקסקו לפעול בצורה מושכלת בתנאי השוק התחרותי. בפועל המועצה לא פעלה למינוי דירקטורים בעלי כישורים מתאימים ונהנתה מכך שהדירקטורים קידמו את מטרותיה.

### **24.2 מימון דק**

עם פתיחת שוק הייצוא לתחרות בשנות ה-90, ובשל ההון העצמי הנמוך עמו פעלה אגרקסקו, היה על מועצות הייצור לפעול לשיפור יחס הלימות החון של אגרקסקו, כמפורט בפרק 23.2 בדבר אחריות המדינה בנושא המימון הדק.

### **24.3 העמקת חדלות הפירעון**

בתחילת חודש מרץ 2011 גילו מועצות הייצור את עומק מצבה הקשה של אגרקסקו ואת אי יכולת שרידות החברה, תוך שנציגם בדירקטוריון מר מאיר יפרח, מודה בפני מנכ"ל החברה, כי יש לסגור את החברה (ראה פרק 21.3 לדוח החקירה). למרות שהבינה את הצורך בהכנסת אגרקסקו להקפאת הליכים באופן מידי, אפשרה המועצה, יחד עם בעלי המניות האחרים, את העמקת חדלות הפירעון של אגרקסקו וחלוקת נכסי החברה כסבסוד למגדלים, כמפורט בפרק 23.5.3 בנושא העמקת חדלות הפירעון על ידי המדינה.

מש/18

כתבתה של אורן קורן, "מי  
מייקר את הפירות והירקות?  
משרד החקלאות ומועצת  
הצמחים" מאתר The Marker  
מיום 27.02.2013

## מי מייקר את הפירות והירקות? משרד החקלאות ומועצת הצמחים

מפיק מחירון הירקות ירקום טוען כי המחירונים הרשמיים גבוהים מהמחיר הסיטוני בפועל ■ מועצת הצמחים: אנו היחידים שמסתמכים על מידע רחב

06:45 27.02.2013 מאת: אורה קובן

"מועצת הצמחים ומשרד החקלאות מעלים את מחירי הפירות והירקות לצרכן, כשהם מפרסמים מחירים הגבוהים בעשרות אחוזים ממחירי העסקות הסיטוניות בפועל" - כך אמר אתמול אמנון קדם, בעל חברת ניסן מחשבים, שהחלה להפיק מחירון חדש למחירים סיטוניים של ירקות בשם ירקום. קדם הוסיף כי מחירוני מועצת הצמחים ומשרד החקלאות, הסוקרים את העסקות הנערכות בשוק הסיטוני בעל פה, גבוהים ב-40%-15% מהמחיר הסיטוני שנרשם על ידי ירקום.

השוק הסיטוני הוא המרכז שבו נערך מדי יום מסחר של ירקות ופירות בין החקלאים לסיטונאים (המשווקים את התוצרת). המחירים הנקבעים בין החקלאים לסיטונאים הם הבסיס למחיר לצרכן, בתוספת עמלת תיווך (הרווח הקמעוני). כיום יש שלושה גופים שסוקרים את מחירי העסקות בשוק הסיטוני: משרד החקלאות ומועצת הצמחים שעושים זאת בעל פה, ובחצי השנה האחרונה הצטרף סוקר שלישי, חברת ניסן מחשבים, המספקת תוכנות מחשוב לסיטונאי ירקות, ומאמתת את המידע שמתקבל בעל פה מהסיטונאים עם החשבוניות שהונפקו. המחירונים מתפרסמים מדי יום באתרים של הגופים הרלוונטיים.

מאחר שמחירי השוק נקבעים על בסיס מחירי מועצת הצמחים, המחירים מגולגלים בהמשך לצרכנים שמשלמים מחיר גבוה מהנדרש. לדבריו, על פי נתונים שברשותו, המחזור השנתי של הירקות בשוק הסיטוני בצריפין הוא 1.22 מיליארד שקל. המשמעות היא שפערים של עשרות אחוזים עשויים להגיע לתשלום נוסף של עשרות מיליוני שקלים, שמגולגלים בסוף לצרכן.

"נתוני מחירון ירקום נאספים בשוק הסיטוני בצריפין בכל יום בשעות הבוקר המוקדמות (5:00-6:00) ומחושבים על פי נתוני העסקות שבוצעו בפועל, במטרה להפיק את המחירון האמין והמדויק ביותר שקיים כיום בישראל", אמר קדם. "אנחנו מיצרים מחירון מרצפת היצור של השוק הסיטוני. אנחנו עוברים מול סיטונאים בצורה ממוחשבת ואוטומטית". מהשוואה שנערכה בין המחירונים הסיטוניים של ירקות המתפרסמים בישראל מדי יום עולה, מוכיחה כי מחירון "ירקום" הוא לרוב המחירון הנמוך ביותר. המחירונים מתפרסמים זה שנים על ידי מועצת הצמחים ומשרד החקלאות, שני גופים המקורבים לחקלאים. מועצת הצמחים מייצגת אותם ומשרד החקלאות פועל להגן על האינטרסים שלהם בממשלה.

ממשרד החקלאות נמסר בתגובה כי "אתר האינטרנט החדש מבצע תהליך בדיקת מחירים בדומה לבדיקת המשרד באמצעות סוקר. עם זאת בבדיקתם נעשית רק בשוק בצריפין, ולא כמו הבדיקה שלנו הנעשית בכל שוקי הסיטונות בארץ. עם זאת, תמיד נשמח ללמוד מכל גוף בנושא".

מועצת הצמחים נמסר כי מחירון מועצת הצמחים הוא היחיד שמבוסס על מידע רחב מכלל סיטונאי השוק, ולכן מחיריו דומים למחירון הרשמי של משרד החקלאות, הדוגם את המחירים בנפרד. כגוף ציבורי הפועל על פי חוק, אין אנו קובעים את המחירים כי אם סוקרים אותם, באופן הנרחב ביותר, מדי בוקר, ומפרסמים לתועלת גורמי המסחר, השיווק והחקלאים מגדלי הירקות".

**"המחירים בפועל נמוכים בעשרות אחוזים מהמחירון"**

מחירי ירקות מבוססים על מחירים סיטוניים שמפרסמים משרד החקלאות ומועצת הצמחים. אלא שנראה, כי מחירונים אלה מבוססים על תישאול בעל פה, שלא ברור עד כמה הוא משקף את המציאות. יתר על כן, פעילים בשוק הסיטוני אומרים כי עסקות רבות נסגרות במחיר שלרוב נמוך מהמחיר במחירון.

גורם המקורב לשוק הסיטוני אמר אתמול כי המחירים הסיטוניים של מועצת הצמחים נקבעים בצורה חובבנית, על סמך תשאול בעל פה של כשבעה סיטונאים מתוך ה-40 שפועלים בצריפין. לדבריו, המחירון של משרד החקלאות נקבע בצורה חובבנית לא פחות, כשהסוקרת של המשרד מגיעה לצריפין סביב 9:00 בבוקר, כשחוב החנויות כבר סגורות. "הסוקרת של משרד החקלאות מקבלת מידע לפי האינטרסים של הסיטונאי", אמר המקורב. "מכיוון שהמחירון מתפרסם אחרי המסחר, הוא אינו רלוונטי. לגבי המחירון של מועצת הצמחים, כולם יודעים שהוא מוטה כלפי מעלה. כולם יודעים שהמחירים בפועל נמוכים בעשרות אחוזים מהמחירון. מועצת הצמחים מייצגת את האיכרים, שיש להם עניין בהעלאת המחירים", הוסיף המקורב.

לדבריו, "סיטונאים גדולים, כמו רשתות שיווק, משחקים משחק כפול: לחקלאים הם לוחצים את המחיר מתחת למחירון, אבל לצרכנים מציגים את מחיר המחירון פלוס הרווח הקמעונאי לכאורה". כך, למעשה, גורמים המחירונים המוטים למעלה לעליות מחירים לצרכנים ומטעים חישובים של הלמ"ס.

ממשרד החקלאות נמסר בתגובה כי "הסוקרת מגיעה לשוק הסיטוני בשעות הבוקר המוקדמות. הסוקרת אינה בודקת מספר מצומצם של סיטונאים, אלא את כולם". ממועצת הצמחים נמסר כי "סוקר המועצה בוחן מספר גדול של סיטונאים ומשקלל את נתוני המכירות. מחירון המועצה מתפרסם ב-7:00 בבוקר ומשמש בסיס למסחר הסיטונאי. במועצה מודעים לכך שייתכן שהמחירים מוטים משיקולים אינטרסנטים של הסיטונאים, אך היא אינה קובעת מחירים, אלא מבססת את המחירון על נתונים שנמסרים לה".